

Trisa Pecan

UNIVERZA V LJUBLJANI
Filozofska fakulteta
Oddelek za bibliotekarstvo
Aškerčeva 2
Ljubljana

DIPLOMSKA NALOGA

Pregled založniške dejavnosti v Ljubljanski pokrajini leta 1943

Mentor: prof. dr. Martin Žnideršič

Ljubljana, junij 1998

Silva Bandelj
A - Bibliotekarstvo
A - Slovenski jezik

PODATKI O DIPLOMSKI NALOGI

Avtor: Silva Bandelj

Naslov diplomske naloge: Pregled založniške dejavnosti v Ljubljanski pokrajini leta 1943

Kraj: Ljubljana

Leto: 1998

Število strani: 157

Število slik: 12

Število grafov: 3

Število bibliografskih opomb: 83

Število bibliografskih navedb: 52

Mentor: dr. prof. Martin Žnideršič

Ključne besede: založništvo, knjigotrštvo, Ljubljanska pokrajina, druga svetovna vojna

UDK: 655.4/.5(497.4 Ljubljanska pokrajina)"1943"

IZVLEČEK: Pregled založniške dejavnosti v Ljubljanski pokrajini leta 1943 je razdeljen na dva dela: opis založniške dejavnosti v letu 1943 glede na kulturnopolitično ozadje in založniško bibliografijo. V založniško bibliografijo je vključenih 309 monografskih publikacij, ki so razvrščene po abecednem vrstnem redu. Bibliografija vsebuje še imensko in naslovno kazalo ter kazalo založb. Cilj naloge je bil osvetliti založniško dejavnost v obdobju, za katero nacionalna bibliografija še ni izdelana in je le del celotnega pregleda založniške dejavnosti v letih 1941-1945. Zaradi večje uporabnosti je dostopna javnosti prek sistema COBISS. Založniška bibliografija je bila podlaga za analizo založniškega dogajanja v letu 1943. Vsebuje tudi pregled kulturnozgodovinskega ozadja, ki je vplivalo na izdajateljsko produkcijo in pregled založniških podjetij, ki so v letu 1943 izdala največ knjig.

SUMMARY: *The survey of the publishing in Ljubljana area in 1943 is divided into two parts: description of the publishing in 1943 according to cultural and political background, and according to publishing bibliography. The publishing bibliography includes 309 monographic publications, which are in alphabetical order. The bibliography also contains indexes of names, titles and publishers. The main aim of the survey was to expose the publishing in the period, for which the national bibliography has not been done yet and it is only the part of the general review of the publishing between 1941-1945. For the sake of better applicability it is accessible through the COBISS system. The publishing bibliography was used as a base for analyzing the publishing in 1943. The review of the cultural and historical background that influenced the publishing production, and the review of the publishing companies that published the greatest number of books, are also included in the survey.*

KAZALO

ZAHVALA.....	1
1. UVOD.....	2
1.1. OPIS RAZISKOVALNE NALOGE.....	2
1.2. METODOLOGIJA DELA.....	4
1.3. ISKANJE V KNJIŽNICAH.....	6
2. KULTURNOZGODOVINSKO OZADJE.....	7
2.1. ORIS POLITIČNIH RAZMER.....	7
2.2. KULTURNO DELO MED VOJNO.....	9
3. ZALOŽNIŠKA DEJAVNOST.....	12
3.1. ZALOŽNIŠTVO PRED VOJNO.....	12
3.1.1. KNJIŽNE ZALOŽBE.....	13
3.1.2. KNJIGARNE.....	14
3.1.3. TISKARNE.....	14
3.1.4. POMEN PREDVOJNEGA ZALOŽNIŠTVA.....	14
3.2. ZALOŽNIŠTVO MED VOJNO.....	15
3.1.2. ZALOŽNIŠTVO IN LITERARNO USTVARJANJE.....	15
4. ZALOŽBE.....	17
4.1. KONZORCIJ SLOVENCA.....	20
4.2. LJUDSKA KNJIGARNA.....	22
4.2.1. NAŠA KNJIGA - VESTNIK LJUDSKE KNJIGARNE.....	35
4.3. SALEZIJSKI INSPEKTORAT.....	26
4.3.1. ŠALEZIJSKI VESTNIK.....	27
4.4. KNJIGARNA TISKOVNE ZADRUGE.....	28
4.5. NARODNA TISKARNA.....	29
4.6. POKRAJINSKA ŠOLSKA ZALOŽBA.....	30
4.7. MLADINSKA ZALOŽBA.....	32
4.8. AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI.....	32
4.9. JURIDIČNA FAKULTETA.....	34
4.10. DRUŽBA SV. MOHORJA.....	35
4.11. BIBLIOFILSKA ZALOŽBA.....	38
4.12. NOVA ZALOŽBA.....	39
4.13. UČITELJSKA TISKARNA.....	40
4.14. PLUG.....	42
4.15. KATEHETSKO DRUŠTVO.....	43

5. ZALOŽNIŠKA BIBLIOGRAFIJA ZA LETO 1943.....	44
5.1. LETNE PUBLIKACIJE, ZBORNIKI.....	117
5.2. IMENSKO KAZALO.....	122
5.3. NASLOVNO KAZALO.....	128
5.4. KAZALO ZALOŽB.....	136
5.5. KNJIGE IZDANE ZUNAJ LJUBLJANSKE POKRAJINE.....	153
6. METODOLOGIJA, CILJI IN ZAKLJUČEK.....	154
6.1. ZALOŽNIŠTVO V LETU 1943, PRIMERJAVA NAJDENIH KNJIG PO PODROČJIH.....	157
6.2. ZAKLJUČEK.....	160
7. VIRI IN LITERATURA.....	163
7.1. VIRI.....	163
7.1.1. KNJIŽNICE.....	163
7.1.2. ARHIVSKI VIRI.....	163
7.1.3. PERIODIČNE PUBLIKACIJE.....	163
7.2. CITIRANA LITERATURA.....	164
8. SEZNAM GRAFOV IN SLIK.....	167
8.1 GRAFI.....	167
8.2. SLIKE.....	167

ZAHVALA

Rada bi se zahvalila vsem, ki so kakorkoli pomagali pri izdelavi diplomske naloge;

mentorju prof. dr. Martinu Žnideršiču, na čigar pobudo sem sklenila, da zberem podatke o založniški dejavnosti in knjižni produkciji v tem času,

prof. doc. Majdi Ujčič, ki je pregledala založniško bibliografijo,

kolegom naše skupine Igorju, Tjaši in Tanji,

osebju Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani,

ge. Lidiji Wagner Oddelka za slovensko bibliografijo Narodne in univerzitetne knjižnice v Ljubljani,

Inštitutu informacijskih znanosti v Mariboru, ki nam je izdelal tehnični del; bibliografijo in kazala,

bibliotekarjem vseh knjižnic, kjer smo iskali pomoč ter vsem drugim, ki sem jih v tej množici mogoče pozabila - še enkrat hvala.

1. UVOD

»V tem, za mnoge tako usodnem času, ko je živela generacija, ki ni imela ne preteklosti ne sedanjosti, kazalo pa je, da tudi prihodnosti ne bo imela«,¹ in ki bi ga nekateri najraje preskočili, je izšla kopica knjig, ker je na nek način »normalno« deloval dober ducat založb.

Štirje študentje bibliotekarstva smo se odločili, da sistematično zberemo podatke o knjigah, ki so v letih 1941–45 izšle in jih predstavimo v pisni obliki, tako da bodo dostopni tudi v slovenskem vzajemnem računalniškem katalogu. Na ta način skušamo načrtno zapolniti del vrzeli, ki še obstaja v slovenski bibliografiji. Zastavljeno nalogo smo si razdelili na več delov. Mentor prof. Martin Žnideršič je vsakemu določil svoje leto in tako smo dobili kronološko razdelitev. Takšna delitev sicer ni naravna, saj smo zaradi tega morali razbijati zapise knjig, ki so izšle v več letih.

To temo diplomske naloge sem izbrala zato, ker sem si želela, da bi bila moja naloga takšna, da ne bi obležala na knjižnih policah in da bi bila uporabna za širši krog ljudi, ki imajo radi knjige in jih zanima to obdobje. Zdelo se mi je, da delam nekaj koristnega, ker sem popisovala knjige, ki v preobilici gradiva, ki ga prejema Narodna in univerzitetna knjižnica, še niso popisane in zaradi pomanjkanja ljudi najbrž tudi še nekaj časa ne bi bile. Zanimivo se je bilo seznaniti s pregledom založniške dejavnosti ter ugotoviti, koliko sta vojna in dnevna politika vplivali na knjižno produkcijo založb in koliko sta vplivali na kvaliteto literarnega branja ter s tem na literarni razvoj.

1.1. OPIS RAZISKOVALNE METODE

Metoda raziskovalnega dela je bila usklajena s postopki znanstvenega dela v bibliotekarstvu in humanistiki nasploh. Raziskovanje lahko delimo na enajst stopenj, po katerih poteka raziskovalni proces:

1. Splošno načrtovanje zajema zaznavanje problematike in oblikovanje »informacijske potrebe« v fazo, ko določimo vprašanja in cilje raziskovanja.
2. Konceptualno načrtovanje vsebuje sestavljanje koncepta in tez.
3. Zbiranje pisnih raziskovalnih podatkov pomeni seznanjanje z literaturo o problematiki in preučevanje starejših raziskav tega problema.

¹ BRNČIČ, I.: Generacija pred zaprtimi vrati, str. 13.

4. Preliminarno raziskovanje zajema predhodne terenske raziskave, ki nam povedo ali je raziskava sploh smiselna in ali nam omogoča lažjo postavitev hipoteze.
5. Predtestiranje je analiza preliminarnih rezultatov.
6. Načrt opreme je pomemben predvsem za globalno raziskavo in še bolj za organizacijo raziskave.
7. Načrt študije sledi šele po vseh prej omenjenih korakih, v njem postavimo cilje in naloge raziskave ter določimo metodologijo.
8. Zbiranje podatkov zajema eksperimentiranje sámo ali zbiranje podatkov iz različnih virov.
9. Analiza podatkov nam pove, kaj podatki pomenijo.
10. Interpretacija obsega razlago rezultatov in postavitev nove teorije.
11. Pisno poročilo vsebuje sintezo opravljenega dela in rezultate s prikazom zaključkov, ki lahko nakazujejo še nadaljnje raziskave.

Preden smo se lotili konkretnega iskanja in zbiranja podatkov, smo se na to temeljito pripravili in zastavili načrtovane korake, čeprav smo nekatere od teh delali tudi povsem nezavedno.

Ko smo dobili temo diplomske naloge, smo se najprej lotili splošnega načrtovanja, ki je izhajalo iz problema oziroma cilja, narediti kar se da popoln pregled založniške dejavnosti med drugo svetovno vojno.

Koncept je za razliko od pregleda Dušana Moravca² zastavljen tako, da je kot podlaga za analizo seznam vseh knjig, ki so v tem obdobju izšle, saj smo tako premostili naše premajhno poznavanje tega obdobja.

Pri zbiranju literature, ki bi obravnavala zastavljeno tematiko, smo si veliko pomagali z Uvodom v bibliografijo Janeza Logarja³, ki podaja natančen pregled bibliografij tega obdobja in mnoge zanimive napotke za selekcijo gradiva.

Seznam pregledov knjižne produkcije lahko najdemo tudi v Bibliografiji slovenskih bibliografij Štefke Bulovec.⁴

² MORAVEC, D.: *Novi tokovi v slovenskem založništvu*.

³ LOGAR, J.: *Uvod v bibliografijo*.

⁴ BULOVEC, Š.: *Bibliografija slovenskih bibliografij*.

1.2. METODOLOGIJA DELA

Knjige, ki smo jih obdelali, so plod skupnega dela. Tako smo se sprti dogovarjali, kam bomo šli in kaj bomo iskali, saj to je bilo nujno za takšno količino gradiva. Iskanje knjig nam je vzelo tudi največ časa.

Z iskanjem zelenega gradiva sem pričela še preden sem se seznanila z drugimi člani skupine. To je samo pripomoglo k ugotovitvi, da je bilo skupno delo pri nalogi zelo potrebno in učinkovito ter da bi sama porabila veliko več časa.

Najprej sem šla v Narodno in univerzitetno knjižnico. Po priporočilu prof. Martina Žnideršiča sem poiskala g. Balažica, vodjo enote za delo z uporabniki. Ker mi ni znal svetovati, me je napotil naprej in tako sem prišla do zaključka, da moram na Oddelek slovenske bibliografije, kjer bom dobila osnovne podatke, ki mi bodo omogočili dostop do zelenih enot.

Ko smo se seznanili, je delo steklo. Primarni vir podatkov za bibliografijo so nam bili sezname novih knjig, ki jih je med vojno objavljala Severin Šali v Naši knjigi, Vestniku Ljudske knjigarne.

Ta seznam smo dopolnili s podatki, ki jih je v pregledu knjižnih novosti objavljala dnevnik Slovenec.⁵

Najprej smo poiskali knjige, ki so bile že vnešene, in nato pripravili seznam manjkajočih knjig. Tako smo dobili začetni seznam založb, ki so tedaj izdajale knjige, in podatke o najpomembnejših zbirkah.

Takrat smo ocenili, da bi bilo smotrno in racionalno, da bi bili zbrani podatki dostopni tudi v vzajemnem katalogu. Igor Zemljič se je z mentorjevo pomočjo obrnil na Narodno in univerzitetno knjižnico, kjer so se z zastavljeno nalogo strinjali in bili pripravljeni pomagati. Tako smo namesto predpisanih pet v čitalnici naročali tudi do 25 knjig dnevno. Na voljo so nam bili terminali za vnos knjig na Oddelek slovenske bibliografije, kjer je ga. Lidija Wagner poskrbela za strokovnost in pravilnost obdelanih zapisov.

Del programske opreme so prispevali tudi na Inštitutu informacijskih znanosti v Mariboru, kjer so posebej za naš projekt prilagodili možnost izpisov iz lokalnega kataloga in nam ob standardnih kazalih omogočili še izdelavo kazala založb.⁶

⁵ Pregled Slovenskega knjižnega trga v letih 1941-1945 je za vsako leto posebej okrog novega leta objavljala in komentirala tudi tedaj največji dnevnik Slovenec, in sicer za leto 1943: 1. 1., 6. 1., 8. 1., 9. 1. 1944.

⁶ Kazalo založb je pri abecedni ureditvi upoštevalo tudi druge znake (enačaj, oglati oklepaj - npr. založba, ki je imela v impresumu slovensko in italijansko ime se dvakrat ponovi), zato sem bibliografijo prenesla v računalniški program Word, kjer sem uredila te pomanjkljivosti.

Knjige smo iskali najprej v katalogih različnih knjižnic, jih naročali v čitalnici Narodne in univerzitetne knjižnice in jih obdelovali po avtopsiji. Vsako najdeno knjigo smo popisali najprej na predlogo COMARC formata, ki smo ga izdelali sami (slika 1), potem pa vnesli v sistem COBISS. Pri naročanju knjig smo imeli *nemalokrat težave, saj so se v skladišču zelo pritoževali nad številom dnevno zahtevanih knjig.*

Podatki potrebni za opis knjige v COMARC formatu:

100) Leto izida: _____ ; 101a) jezik besedila: _____ ; c) jezik orig. besedila: _____ ; 102 a) država izdaje: _____
 105a) koda za ilustr.: _____ ; b) vrsto vsebine: _____ ; f) knj. zvrst.: _____
 200 a) Naslov: _____
 d) vzporedni naslov: _____
 e) podnaslov: _____
 f) odgovornost: _____
 g) ostale odgovornosti: _____ ; 205 a) Izdaja: _____
 210 a) Kraj: _____ ; c) Založba: _____ ; d) Leto: _____
 e) Kraj tiskanja: _____ ; g) Tiskarna: _____
 215 a) Obseg: _____ str.; c) opis: _____ ; d) dimenzije: _____ cm.
 225 a) Zbirka: _____ ; v) Štetje: _____
 300 a): Opomba: _____ ; 320a) Opomba obibl.; kazal.: _____
 610 a) Predmetne oznake: _____ ; _____ ; _____ ; _____ ; UDK: _____
 700 a) Priimek: _____ ; ime: _____
 702 a) Priimek: _____ ; ime: _____
 900 a) Drugi priimek / psevdonim: _____ ; 996 d) Signatura: _____

Potek dela od zbiranja do urejanja bibliografskih enot:

1. Predpriprave: iskanje podatkov o knjigah v revijah in seznamih založb, v reklamah dnevnega časopisja, arhivih, iskanje po računalniških bazah podatkov (OPAC) in nato izdelava seznama manjkajočih knjig, določitev obsega in namena bibliografije. Iskanje je bilo oteženo, saj je v vojni izginilo veliko gradiva posameznih založb, ki bi nam pomagalo pri iskanju knjig. V Škofijskem arhivu, ki hrani arhivske podatke o vseh katoliško usmerjenih založbah, pa so me zavrnil, češ da javnost nima dostopa do njihovega arhivskega gradiva. Zato je tudi poglavje, kjer opisujem založbe katoliške usmeritve (Konzorcij Slovenca, Ljudska knjigarna, Salezijanski inspektorat, Katoliško društvo, Mladinska založba) okrnjeno zaradi pomanjkljivih podatkov in nepopolnega gradiva.
2. Iskanje po katalogih različnih knjižnic.
3. Popisovanje, izbiranje in vsebinsko analiziranje gradiva ter popisovanje na predlogo COMARC formata (bibliografsko opisovanje gradiva, da je nezamenljivo s katero koli drugo enoto).
4. Urejanje in oblikovanje opisov bibliografskih enot, klasifikacija in računalniška obdelava podatkov na Oddelku za slovensko bibliografijo.

Bibliografski opisi enot so izdelani v skladu z mednarodnim standardnim bibliografskim opisom ISBD(M). Ker smo pred vnosom v COBISS knjige popisovali na predlogo COMARC formata, smo si s tem olajšali vnašanje. Že pred vnašanjem smo enotam napisali univerzalne decimalne vrstice in predmetne oznake, tako da je delo hitreje potekalo.

Zapise, ki so že bili v vzajemni bazi, smo prevzemali. Zaradi velikih pomanjkljivosti in nepopolnosti smo morali zapise popravljati. Da bi lahko zbrane podatke dopolnili in izpopolnili, smo uporabljali čitalniški katalog Narodne in univerzitetne knjižnice, ki hrani podatke do leta 1945, oba abecedno imenska kataloga na oddelku izposoje ter stari t. i. »črni katalog«. Na koncu smo natančno pregledali tudi t. i. »katalog signatur«, ki se nahaja na Oddelku za slovensko bibliografijo.

1.3. ISKANJE V KNJIŽNICAH

1. Semeniška knjižnica: tukaj je zbrana večinoma verska literatura, ki je kronološko urejena, kar je pripomoglo k datiranju nekaterih spornih publikacij, olajšalo pa nam je tudi iskanje knjig. Pri iskanju nam je veliko pomagal in svetoval g. Marijan Smolik.
2. Arhiv Republike Slovenije. Dislocirana enota II: pri zbiranju gradiva smo odkrili še kopico publikacij, ki so javnosti slabo poznane. V fondu t. i. *protikomunističnega tiska* se nahaja ogromno brošuric, ki jih zaradi skromnega obsega težko obravnavamo kot knjige, vendar kljub temu da večina od njih ni nikoli videla knjigotrških polic, lahko domnevamo, da so bile razmnožene v več izvodih in na tak ali drugačen način bile dostopne javnosti, čeprav je bil njihov namen izključno propagandne narave. To gradivo je sicer že sistematično popisano v katalogu, vendar smo ga kljub temu vnesli v vzajemni katalog, ni pa vključeno v založniško bibliografijo.

Primer iz leta 1943:

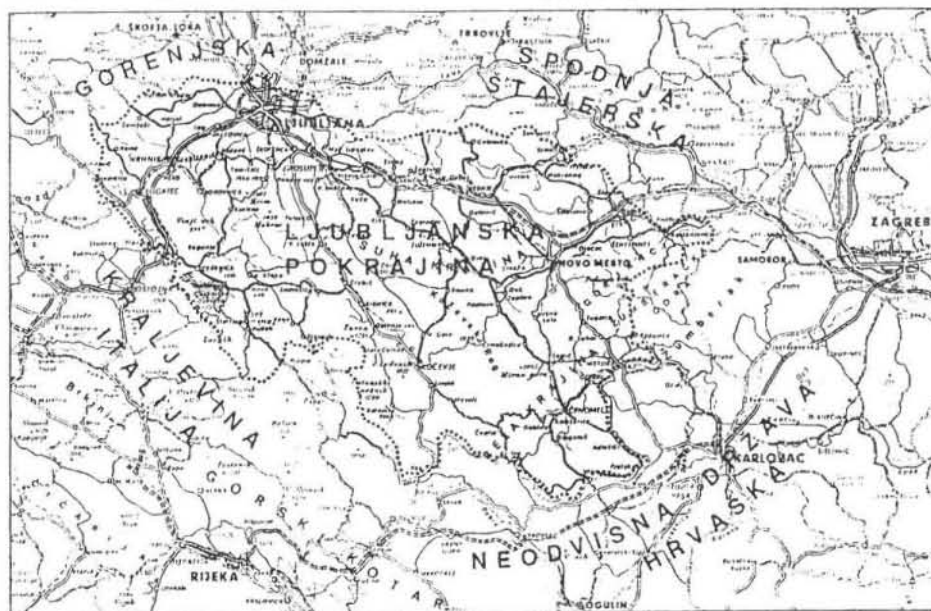
- POT komunizma k polomu.- [V Ljubljani] : Narodni borci, 1943.- 8 str. ; 22 cm
3. Inštitut za novejšo zgodovino. Knjižnica.
 4. Muzej za novejšo zgodovino. Oddelek za novejšo zgodovino. Knjižnica.
 5. Slovanska knjižnica.
 6. Filozofska fakulteta. Oddelek za slovanske jezike in književnosti. Knjižnica.
 7. Slovenski šolski muzej. Knjižnica. Tukaj sem rešila tudi problem Hafner, saj imam v bibliografiji avtorico, ki se pojavlja kot Krista in Kristina. S knjižničarko sva ugotovili, da gre za eno in isto osebo, to je Kristino Hafner.
 8. Knjižnica Otona Župančiča. Mestna knjižnica.
 9. Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani.

2. KULTURNOZGODOVINSKO OZADJE

2.1. ORIS POLITIČNIH RAZMER

Vojna vihra, ki je že poldrugo leto besnela po Evropi, je spomladi leta 1941 zajela Jugoslavijo in tudi Slovenijo. Križanje imperialističnih interesov sosednjih držav je povzročilo razbitje Slovenije. Italija je dobila večji del Dolenjske in Notranjske ter Ljubljano. 3. maja 1941 je Italija priključila zasedeno območje in ga razglasila za Ljubljansko pokrajino/Provincia di Lubiana⁷. Italijanski okupator sicer ni bil tako nasilno raznarodovalen kot nemški, saj si je z milejšo zasedbeno politiko skušal pridobiti naklonjenost ne ravno prijaznega slovenskega ljudstva. Zato je upošteval slovenske kulturne, prosvetne in delno tudi gospodarske ustanove.

Ljubljanska pokrajina 1941–45

»Začetna živahna kulturna dejavnost v Ljubljani, ki je dajala sredi vojne in okupacije celo nekakšen videz idilike, pa je kazala varljivo podobo. Večina slovenskega izobraženstva ponujenega italijanskega sodelovanja ni sprejela z navdušenjem, temveč kot manjše zlo v danem trenutku. To je terjalo prilagajanje z zdaj večjim, zdaj manjšim sodelovanjem. Tako se je italijanskim

⁷ Ljubljanska pokrajina je poleg Ljubljane obsegala še Dolenjsko in Notranjsko. Zahodna meja je bila nekdanja rapalska meja, meja z Neodvisno državo Hrvatsko pa stara meja Dravske banovine. Severna meja je tekla južno od Litije, po dolenjskem gričevju južno od Save, prek Krakovskega gozda do reke Krke in južno od Čateža na Gotjance.

oblastem v začetku dozdevalo, da so slovenski izobraženci »ugriznili v vabo«, toda prezrli so, da pri večini ni šlo za nikakršno zavestno podporo italijanski politiki. Tako je spomenica (sestavil jo je France Koblar), ki so jo podpisali predsedniki Slovenske matice, Društva književnikov, Muzejskega društva, Glasbene matice, Leonove družbe in društva Pravniki in jo izročili visokemu komisarju, izražala predvsem voljo do slovenske kulturne samobitnosti, ni pa vsebovala nobenega pozdrava ali poklona.«⁸

Ljubljanska pokrajina je tako ostala nekakšen otoček slovenstva in pribežališče mnogih preganjanih Slovencev. Fašizem je sprva poskušal s postopno italijanizacijo, a ko so se razmere leta 1942 zaostrele, je posegel po nemških nasilnih ukrepih.⁹

Italijanske zasedbene oblasti sicer niso ukinile osrednjih slovenskih kulturnih in znanstvenih ustanov, zato pa je bil njihov vpliv nanje precej opazen, saj so se ustanove večinoma preživljale z državnimi podporami (Univerza, Akademija znanosti in umetnosti, Drama, Opera, Filharmonija). Te ustanove so imele pozicijo »pasivne rezistence«, vodstva ustanov so skušala biti nevtralna glede političnih bojov in nadstrankarska, njihovi voditelji so se vztrajno izogibali opredeljevanju v državljanskem spopadu. Odnos Osvobodilne fronte je bil do teh ustanov strpen. Pripadniki Osvobodilne fronte so se zavedali svoje nemoči, zato se kulturni molk teh ustanov v glavnem ni dotikal.

8. septembra 1943 je Italija razglasila kapitulacijo. S tem je bila iz boja izločena glavna zaveznica Nemčije, tako da je dogodek pomenil ključno prelomnico v drugi svetovni vojni na evropskih tleh. Tudi dogajanje na Slovenskem je dobilo nove razsežnosti. Italijanskega okupatorja je zamenjal nemški. Predsednik Ljubljanske pokrajine je postal Leon Rupnik. Tako si je protirevolucionarni tabor v Ljubljanski pokrajini zagotovil upravno avtonomijo.¹⁰ Nemški okupator je združil Ljubljansko pokrajino skupaj s Trstom, Vidmom, Gorico, Istro in Reko v operacijsko cono Jadransko morje s sedežem v Trstu.

Leto 1943 je pomenilo spremembe tudi za Ljubljansko pokrajino. Protirevolucionarni tabor je vzel oblast v svoje roke, spremenila se je založniška politika, saj so odkrito napovedali boj proti kulturnemu molku tako, da so začeli izdajati veliko število knjig.

⁸ KOBLAR, F.: Moj obračun, str. 169.

⁹ FERENC, T.: Okupacija Slovenije 1941, str. 343-353.

¹⁰ SLOVENSKA kronika XX. stoletja 1941-1945, str. 47-62.

2.2. KULTURNO DELO MED VOJNO

Ena od štirih ustanovnih skupin Osvobodilne fronte so bili tudi kulturni delavci. Ti so morali zbirati material (tekste, slike in drugo gradivo) za ilegalni tisk, poleg tega pa naj bi izvajali odpor do okupatorjev s kulturnim molkom. Kulturni molk ni predvideval popolne prekinitve dela kulturnih institucij, saj bi to pomenilo prepustiti institucije brez boja fašističnemu vplivu. Potrebno je bilo bojkotirati vse, kar je dajalo vtis sožitja z okupatorjem in nasprotno podpirati tiste kulturne prireditve, ki so imele značaj odpornosti, enotnosti in borbenosti naroda ter kulturne demokracije proti okupatorjem.

Italijanski okupator je dovolil delovanje slovenskih kulturnih delavcev. Cenzura je skrbela za ideološko ustrezno usmerjenost dejavnosti. O kulturnih delavcih, ki so sodelovali z Osvobodilno fronto se ni pisalo - za to je poskrbela cenzura. Tako so iz *Letopisa Akademije znanosti in umetnosti* črtali tekst o Francetu Kidriču in vsa mesta, kjer se je pojavilo njegovo ime, ker so odkrili njegovo sodelovanje z Osvobodilno fronto. Kulturnega molka v času italijanske okupacije nihče ni omenjal, tako da odnosa oblasti do tega pojava - čeprav je bil povsem jasen - iz meščanskih časopisov ni bilo mogoče ugotoviti.

V Arhivu Republike Slovenije sem se seznanila s takratno proceduro pred izidom knjige. Vsako knjigo je pregledal Cenzurni urad¹¹, ki je na podlagi kratke vsebine ocenil ali je knjiga primerna za izdajo ali ne. Prav tako so ocenjevali tudi prošnje in želje ljudi po novih knjigah. Imeli so tudi sezname priporočenih in prepovedanih knjig, dramskih del in igralcev.

Veliko zaslug za živahno kulturno delovanje v Ljubljani v času italijanske oblasti je potrebno pripisati Umbertu Urbaniju, ki je bil šef tiskovnega urada italijanske okupacijske uprave. Urbani je pred vojno poučeval slavistiko na tržaškem vseučilišču in je že takrat približeval slovensko književnost italijanski publiki v številnih člankih v italijanskih strokovnih revijah.

Dnevnik *Slovenec*, *Jutro* in *Slovenski dom* ter številni drugi časopisi so postali sredstvo širjenja italijanskega vpliva; začeli so z italijanskim tečajem, propagirali fašizem in njegove organizacije ter italijansko kulturo. Meščanski tisk je velikokrat objavil falsifikate o domnevnih grozodejstvih komunistov.¹²

S kapitulacijo Italije se je odnos do kulturnih delavcev povsem spremenil. Rupnikova pokrajinska uprava je poskušala kulturo izkoristiti v propagandne

¹¹ ARHIV Republike Slovenije (v nadaljevanju AS), Tiskovni urad, fasc. 154 (prej Arhiv Inštituta za novejšo zgodovino - v nadaljevanju A INZ)..

¹² GABRIČ, A.: *Kulturni molk*, str. 385-413.

Bollettino Ufficiale**Službeni list**del R. Commissariato civile
per i territori sloveni occupatikr. civilnega komisariata
za zasedeno slovensko ozemlje

No. 36.

36. kos.

LUBIANA, 3 maggio 1941-NIX. E. F.

V LJUBLJANI dne 3. maja 1941-NIX. E. F.

CONTENUTO:**ORDINANZE DEL R. COMMISSARIATO CIVILE**

297. Censimento, coordinamento e controllo della stampa nei territori sloveni occupati.

DECRETI DEL R. COMMISSARIATO CIVILE

298. Sottoposizione a vigilanza della Federazione per il Movimento dei forestieri nella Slovenia (Zveza za tujski promet v Sloveniji).
299. Riorganizzazione nei servizi delle trasmissioni radiofoniche nei territori sloveni occupati dalle Forze Armate Italiane.
300. Sottoposizione a sequestro della Società Generale Bancaria Jugoslava (Splošno jugosl. bančno društvo).
301. Sottoposizione a sequestro della Banca Ipotecaria di Stato (Drž. Hipotekarna banka).
302. Sottoposizione a sequestro della Banca Artigiana del Regno di Jugoslavia (Zanatska banka).
303. Sottoposizione a sequestro della Banca Nazionale del Regno di Jugoslavia (Narodna banka kr. Jugoslavije).
304. Sottoposizione a sequestro della Banca Privilegiata Agraria (Privil. Agrarna Banka).
305. Sottoposizione a sequestro della Elementar, già Società anonima di assicurazione Commercial Union («Elementar», preje Commercial Union).
306. Sottoposizione a sequestro della «Jugoslavija», Società generale d'assicurazione («Jugoslavija», splošna zav. družba).
307. Sottoposizione a sequestro della «Royal Exchange Assurance Corporation».
308. Sottoposizione a sequestro della «La Nationale - incendie - vie».
309. Sottoposizione a sequestro della Società d'assicurazione «Slavija».
310. Sottoposizione a sequestro dell'Agencia Avala.

VSEBINA:**NAREDBE KR. CIVILNEGA KOMISARIATA**

297. Cenzura, vzporeditev in nadzorstvo tiska na zasedenem slovenskem ozemlju.

ODLOČBE KR. CIVILNEGA KOMISARIATA

298. Postavitev Zveze za tujski promet v Sloveniji pod nadzorstvo.
299. Preosnova radiooddajne službe na zasedenem slovenskem ozemlju.
300. Postavitev Splošnega jugoslovenskega bančnega društva pod sekvester.
301. Postavitev Državne hipotekarne banke pod sekvester.
302. Postavitev Zanatske banke n. d. pod sekvester.
303. Postavitev Narodne banke kr. Jugoslavije pod sekvester.
304. Postavitev Priv. agrarne banke pod sekvester.
305. Postavitev Elementar. prej Commercial Union, zavarovalne d. d., pod sekvester.
306. Postavitev Jugoslavije, splošne zavarovalne družbe, pod sekvester.
307. Postavitev Royal Exchange Assurance Corporation pod sekvester.
308. Postavitev zavarovalnice La Nationale - incendie - vie pod sekvester.
309. Postavitev Slavije, jugoslov. zav. banke, pod sekvester.
310. Postavitev Agencije Avala pod sekvester.

*Testo ufficiale**Neuradni prevod***Ordinanze****del R. Commissariato civile per
i territori sloveni occupati**

297.

N° 15.

**Censimento, coordinamento e controllo della
stampa nei territori sloveni occupati**

Il R. Commissario Civile per i territori sloveni occupati,

ritenuta l'opportunità di disciplinare e coordinare, nei territori sloveni occupati dalle Forze Armate Italiane, la collaborazione della stampa locale all'opera di pace e di ricostruzione svolta dalle autorità italiane

ordina:

Art. 1

E' istituito il censimento dei giornali, riviste e pubblicazioni in genere, eseguite a stampa, e comunque destinate alla diffusione.

Naredbe**kr. civilnega komisariata za
zasedeno slovensko ozemlje**

St. 15.

**Cenzura, vzporeditev in nadzorstvo tiska
na zasedenem slovenskem ozemlju**

Kr. civilni komisar za zasedeno slovensko ozemlje, glede na umestnost, da se na slovenskem ozemlju, zasedenem po italijanski vojski, sodelovanje krajevnega tiska pri delu italijanskih oblasti za mir in obnovo uredi in spravi v skladnost,

odreja:

Člen 1.

Uvaja se cenzura časnikov, revij in periodnega tiska vseh, namenjenih kakor koli razpečavanju.

Sel-uredniki in odgovorni uredniki tega tiska morajo vložiti do vstetega 10. maja 1941-NIX pri tiskovnem

I direttori e redattori responsabili dello stesso sono tenuti a presentare, non oltre il 10 maggio 1941-XIX all'Ufficio stampa del R. Commissariato civile per i territori sloveni occupati una denuncia contenente tutte le indicazioni richieste su apposito formulario che sarà ritirato dagli interessati presso l'ufficio stesso.

Art. 2

Ogni variazione nella composizione degli organi amministrativi e redazionali che avvenisse in seguito dovrà pure essere notificata, entro tre giorni, al medesimo ufficio.

Art. 3

L'adempimento degli obblighi previsti al precedenti articoli 1 e 2 potrà essere provato esclusivamente mediante l'apposita ricevuta che l'ufficio stampa rilascerà agli interessati per ogni denuncia presentata.

Art. 4

I quotidiani e tutte le altre pubblicazioni periodiche di cui all'art. 1, come pure le pubblicazioni occasionali, sono sottoposte al visto preventivo del R. Commissariato civile per i territori sloveni occupati.

A tale scopo i direttori, editori e gerenti responsabili sono solidalmente tenuti a presentare, prima di dare inizio alla tiratura, all'ufficio stampa del R. Commissariato civile per i territori sloveni occupati le prove di stampa, in duplice esemplare, firmate da persona responsabile.

Una di tale copie sarà restituita dall'ufficio stampa munita del visto per approvazione e dovrà essere conservata dagli interessati.

Art. 5

I contravventori alla presente ordinanza incorreranno nelle sanzioni di legge; la pubblicazione ulteriore dei rispettivi periodici sarà sospesa; le copie eventualmente messe in circolazione, o anche semplicemente stampate, saranno sequestrate.

Art. 6

La presente ordinanza entra in vigore dal giorno della sua pubblicazione nel Bollettino Ufficiale del R. Commissariato civile per i territori sloveni occupati.

Ljubiana, 2 maggio 1941-XIX.

Il R. Commissario Civile
per i territori sloveni occupati:
Emilio Grazioli

uradu kr. civilnega komisariata za zasedeno slovensko ozemlje prijavo z vsemi podatki na posebnem obrazcu, ki ga dobo prizadeti pri tem uradu.

Clen 2.

Tudi vsaka sprememba v sestavi organov upravnih in uredništva, ki bi nastala pozneje, se mora prijaviti istemu uradu v treh dneh.

Clen 3.

Spolnitev dolžnosti, ki jih določata prednja člena 1. in 2., se dokaže edino s posebnim potrdilom, ki ga izda tiskovni urad prizadetim o vsaki vloženi prijavi.

Clen 4.

Dnevniki in ves drugi v čl. 1. omenjeni periodni tisk kakor tudi priložnostne publikacije spadajo pod predhodni vizum kr. civilnega komisariata za zasedeno slovensko ozemlje.

V tem pogledu so šef-uredniki, izdajatelji in odgovorni poslovodje solidarno zavezani, predložiti tiskovnemu uradu kr. civilnega komisariata za zasedeno slovensko ozemlje pred začetkom tiska krtačne odlike tiskovnih v dveh primerkih, podpisanih po odgovornem organu.

Enega teh primerkov z odobritvenim vizumom vrne tiskovni urad vložitelju, ki ga mora shraniti.

Clen 5.

Kršitelji te naredbe zapadejo z zakonom določenim kazenskim odredbam, nadaljnje izdajanje zadevne periodne tiskovine se ustavi, vsi izvodi, ki so morda že v prometu ali pa so še natisnjeni, se zaplenijo.

Clen 6.

Ta naredba stopi v veljavo z dnem objave v Službenem listu kr. civilnega komisariata za zasedeno slovensko ozemlje.

Ljubljana 2. maja 1941-XIX.

Kr. civilni komisar
za zasedeno slovensko ozemlje:
Emilio Grazioli

Decreti

del R. Commissariato civile per i territori sloveni occupati

Nº 3.

Sottoposizione a vigilanza della Federazione per il Movimento dei forestieri nella Slovenia («Zveza za tujski promet v Sloveniji»)

Il R. Commissario Civile per i territori sloveni occupati

decreta:

L'Ente «Federazione per il Movimento dei forestieri nella Slovenia» («Zveza za tujski promet v Sloveniji») è sottoposto alla vigilanza del R. Commissariato civile per

Odločbe

kr. civilnega komisariata za zasedeno slovensko ozemlje

Št. 3.

Postavitev Zveze za tujski promet v Sloveniji pod nadzorstvo

Kr. civilni komisar za zasedeno slovensko ozemlje

odreja:

«Zveza za tujski promet v Sloveniji» se postavlja pod nadzorstvo kr. civilnega komisariata za zasedeno slovensko ozemlje, ki ga bo izvrševal po svojem odposlancu.

ELENCO DI LIBRI IN LINGUA SLOVENA CHE SI POTREBBERO ACQUISTARE
PER LA BIBLIOTECA CIRCOLANTE DELLO STABILIMENTO PENALE DI CASTELFRANCO
EMILIA AD USO DEI DETENUTI DI NAZIONALITÀ SLOVENA:

I. ROMANZI TRADOTTI DALL'ITALIANO IN LINGUA SLOVENA:

- 1) Niccodemi: La maestrina (Učiteljica), 2) Collodi: Pinocchio (Trdoglavček), 3) Fogazzaro: Il mistero del poeta (Pesnikova skrivnost), 4) Niccodemi: Scampolo (Pstružka), 5) Roberto Bracco: Il vero amore (Prav ljubezen), 6) A. Fraccaroli: Cuore capriccioso (Nestanovitno srce), 7) T. Grossi: Marco Visconti (Knez Marko), 8) A. Majocchi: La vita del chirurgo (Kirurško življenje), 9) N. Salvaneschi: Il sole nell'anima (Sonce v duši), 10) N. Salvaneschi: Il tormento di Chopin (Chopinovo trpljenje), 11) N.N. Giornale di bordo di Cristoforo Colombo, 12) Grazia Deledda: Mariena Sirca, 13) Ferri: Neznani učenc (Il discepolo ignoto),

II. ROMANZI SLOVENI E STRANIERI:

1. Janez Jalen: Il pecoraio Marco (Ovčar Marko), 2. Janez Jalen: Il gregge senza campani (Trop brez zvoncev), 3. Janez Jalen: I castori (Dobri) vol. due, 4. Baar: Il colombino (Golobček), Rodzovicovna: La quercia (Hrast), 5. Courwool: Il Lampo (Blisk), 6. Lewis: Arrowsmith, 7. Dixelius: Sara Alelia, 8. Undeet: Cristina (vol.3), 9) Tomažič: Racconti del Pohorje (Pohorske prevljice), 10. Krivec: La casa tra le vigne (Dom med goricami), 11. Malešič: Nella verde campagna fiorita (V zelenem polju roža), 12. Likovič: Immaginè sulle paludi (Svetinje nad Barjem), 13. Lagerlöf: La fanciulla di Mocevie (Dekle z Močevja), 14. Bordeaux: Cuore e sangue (Srce in kri), 15. Hamsun: La benedizione della terra (Elagoslov zemlje), 16. Novy Carlo: Il solitario Krescin (Samotni Krešin), 17. Nexö M.A. : L'orfanello Stina (Sirota Stina), Bitenc Vinko: Macchie solari (Sončne pege), 18. Cankar Ivan: La mia vita (Moje življenje), 19. F. Finžgar: Scritti scelti (Zbrani spisi) vol. IV, VI, VIII, X, XII, 20. Govekar Fran: Olga, 21. Rahmanova: La fabbrica dell'uomo nuovo (Tovarna novega človeka), 22. Stone Irving: Bramosia di vivere (Sla poživljenju), 23. Šenoa Avgust: L'oro dell'orefice (Zlatarjevo zlato), 24. Tolstoj: Anna Karenina, 25. Dostojevskij: Delitto e castigo (Zločin in kazen), 26. Pierre Loti: Il pescatore d'Islanda (Islandski ribič), 27. Gulbransen: Eterno mormorio dei boschi (In večno šume gozdovi), 28. Božena Nemcova: Favole (Pravljice), 29. Mile Budak: Il focolare (Ognjišče), 30. Stanko Kociper: Goričanec, 31. Fran Erjavec: Abisso tremendo (Hudo brezno), 32. Dostojevskij: I fratelli Karamazov (Bratje Karamazovi), 33. Jovkov Jordan: Fattoria al confine (Domačija na meji), 34. Jurčič: ~~Il~~ Il figlio del vicino (Sosedov sin), 35. Keller: Il fiore del nostro villaggio (Cvet naše vasi), 36. Munthe: San Michele, 37. Pregelj Ivan: La giovine Breda (Mlada Breda), 38. L'Ermite Pierre: Come ho ucciso il mio bambino (Kako sem ubila svojega otroka), 39. Kossak: Le crociate (Križarska vojska),

40. Wagnerl: L'anno del Signore (Leto Gospodovo), 41. Weiser: Luce dai monti (Luč z gorá), 42. Govekar Fran: Martin Krpan, 43. Bajuk-Sket: Miklova Zala, 44. D'Exuperrey: Terra e uomini (Veter, pesek, zvezde), 45.

III. Letture religiose e morali:

1. Debevec Jože: Modelli e lotte (Vzori in boji), 2. Lippert Peter: Dall'anima all'Anima (Od duše do duše), 3. Meško Ksaver: La nostra vita (Naše življenje), 4. Dott. Odar: Il catechismo sull'azione cattolica (Katekizem o katoliški akciji), 5. dott. Zamjen: Fatima, 6. dott. Snoj: Gesù Cristo, 6. Sant'Agostino confessioni (Izpovedi), 7. Erlich Lambert: Il regno di Dio sulla terra (Kraljestvo božje na zemlji), 8. Quardini Pomano: Segni sacri (Sveta znamenja), 9. dott. Veber: Sant'Agostino, 10. Učeničnik dott.: Libro sulla vita (Knjiga o življenju), 11. Stroj A.: Breve storia della Chiesa cattolica (Kratka zgodovina katoliške cerkve), 12.

IV. LIBRI DI CULTURA VARIA:

1. Kuret: La gioia della casa (Vesolja dom), 2. Lokar Janko: Uccellatori (Ptičarji), 3. Vilko Fajdiga: La nostra Bežigrad (Naš Bežigrad), 4. N.E. Almanacco della società del museo per la Slovenia (Glasnik muzejskega društva za Slovenijo), 5. Reisner: Compendio di astronomia (Osnovni nauki astronomije), 6. Svetelj: Stenografia slovena (Slovenska stenografija), 7. Künzle: Erbe medicinali (Zdravilna zelišča), 8. Janša: Apicoltura (Nauk o čebelarstvu), 9. Beg Ante: I nostri funghi (Naše gobe), 10. Zotec: Chimica agricola (Kmetijska kemija), 11. Jug Klement: Scritti alpinistici (Zbrani planinski spisi), 12. Kugy: Dalla mia vita sui monti (Izmojega življenja v gorah).

18. IV

Lu'iana, 14 aprile 1940-XXI.

*1. Dott. De Lucco
richiedi provvista al signor*

AL CORR. DOTT. PIETRO DAVID

Vice Profetto dell'Alto Commissariato di

LU'IANA

Con riferimento agli incarichi datimi in data 29 febbraio s.c. e in data 16 marzo u.s. di esaminare i volumi acquistati dal Museo etnografico e dall'Istituto per il folclore musicale di Lu'iana, Vi comunico quanto segue:

Dopo aver esaminato attentamente tutte le pubblicazioni in parola, presentetemi dal signor Marolt, sono in grado di attestare che i libri italiani e tedeschi, forniti da Kleinmayr-Bamberg presentano un utile acquisto per il Museo etnografico i cui soci avranno così la possibilità di conoscere più da vicino i nostri canti, la nostra poesia popolare e la nostra etnografia.

Dalla serie dei libri, forniti da Schwentner (vedi l'elenco dal n. 8 al n. 15) bisognerebbe eliminare- e quindi non approvare l'acquisto -

1) la rivista "Novi akordi" in quanto a pag. 20 del 3 quaderno del 1.V. 1910 si parla con disprezzo della vita musicale italiana nella "nostra Trieste";

2) Koželjski: Narodne pesmi za citre vol. IV che contiene il canto "Hej Slovani" e altri canti panslavistici.

Sugli altri 3 volumi non c'è nulla da osservare.

Dei volumi, forniti da Sevar bisogna eliminare:

1) Livadić-Savazzi: "Hrvatsko kolo XII" per il saggio su H. Payli-
nović che tratta dell'irredentismo croato in Dalmazia e della lotta
contro l'elemento italiano.

Prof. Umberto Urbani

Prof. Umberto Urbani

*Prof. Umberto Urbani
Lu'iana*

Dr.Fr.Ks.Lukman: PISMA SV.CECILIJA CIPRIJANA.

Tiskovni urad Visokega Komisarijata je že dne 7.januarja 1943. odobril spise Sv.Ciprijana v slovenskem prevodu profesorja teologije Dr.Frančiška Ksaverija Lukmana, ki oskrbuje že več let " Izbrane spise sv.očetov" za založbo bogoslovne akademije v Ljubljani.

Rokopis, katerega je podpisani sedaj pregledal, vsebuje življenjepisa sv.škofa Kartagine, 81 pisem, ki tvorijo pisemsko zbirko sv.Ciprijana, izmed katerih je 9 59 pisem spisanih od svetnika, 13 naslovljenih na njega, 6 spisanih skupno z drugimi škofi in 3 anonimna.

Slovenski prevajalec je dodal korespondenci sv.Ciprijana kratko analizo in kratek komentar.

Delo Dr.Lukmana je bilo odobreno od škofijske cenzure že koncem meseca maja.

Proti odobritvi knjige s strani Tiskovnega urada Visokega Komisarijata ni nikakih zadržkov.

Ljubljana, dne 28.avgusta 1943.

Prof.Umberto Urbani l.r.

V ZNAMENJU OSVOBODILNE FRONTE (stran 1 - 80)

Odobreno pod pogojem, da se rdeče označena mesta na straneh: 5, 30, 44, 45, 60, 78 brišejo:

za tem, da se na straneh: 50, 54, 55 označene vrste prestilizirajo v tem smislu, da se namesto ironiziranja uporabi resen ton.

Knjigi je treba nadalje na običajnem mestu označiti ceno, ali pa navesti, da jo je mogoče dobiti zastonj!

Odobreno 3.III.1943-XXI.

namene. Napovedali so boj proti kulturnemu molku, katerega Italijani pred tem sploh niso omenjali. Tudi odnos do kulturnih delavcev se je v tem času bistveno spremenil, saj so od njih zahtevali sodelovanje v borbi proti komunistom. Tak odnos pa je pripeljal v propagandistične vode... Kulturnim delavcem, ki so sodelovali z narodnoosvobodilno vojsko, so odvzemali naziv kulturnih delavcev, njihovo delo pa označevali za kulturni boljševizem.

Ob stoti knjigi Slovenčeve knjižnice je Slovenec zapisal, da bo veliko bralcev *»hvaležno Slovenčevi knjižnici za te knjige, brez katerih bi preprosti ljubitelji knjig in leposlovja moral povečini stradati branja v času tako škodljivega propagiranega kulturnega molka«*.¹³

Dom in svet je bil edina literarna revija¹⁴ v vojnih letih, ki je izhajala v Ljubljani. Združeval je krog različnih ljudi po življenjskem nazoru in odnosu do Osvobodilne fronte.

Osvobodilna fronta je omenjala le kulturne delavce, ki so bili aktivno vključeni v narodnoosvobodilno vojsko, tako da dobimo občutek, da se je kulturna dejavnost razvijala le v vrstah narodnoosvobodilne vojske. Nikjer pa ni bilo prostora za kulturne delavce, ki so delovali v Ljubljani (v Narodnem gledališču, Akademiji znanosti in umetosti, Univerzi).

Zaradi takšnega odnosa do kulturne dejavnosti v Ljubljani se je po poletju leta 1943, še zlasti pa po vojni, spremenilo pojmovanje kulturnega molka.¹⁵ Po novem naj bi pomenil prepoved kakršnekoli kulturne dejavnosti.

Uredništvu Zbornika Zimske pomoči je uspelo zbrati veliko kulturnih delavcev, ki so bili v Ljubljani. Zimska pomoč je bila organizirana za nabiranje sredstev za socialno ogrožene družine in nekakšna protiakcija Slovenski narodni pomoči Osvobodilne fronte. Iz fonda Zimske pomoči so bile financirane tudi nekatere kulturniške akcije (npr. založba knjig), tako da je šel del denarja h kulturnim delavcem za njihovo nadaljnje kulturno delovanje. Zbornik Zimske pomoči naj bi bil *»dokument pozitivnega, od agitatoričnih gesel za kulturni molk navdušujočih se ljudi neskajjenega razmerja naših pisateljev in znanstvenikov*

¹³ SLOVENČEVA knjižnica, str. 6.

¹⁴ Izhajala je tudi revija Umetnost, ki je imela manj pomembno literarno prilogo Živa njiva.

¹⁵ Kulturni molk je bil vsekakor zanimiva in glede na težnje italijanskih zasedbenih oblasti umestna oblika odpora, ki kaže na prilagajanje stvarnim razmeram. Poleti leta 1943 in predvsem po kapitulaciji Italije pa je kulturni molk dobil nove razsežnosti. Poostrihla so se njegova merila, saj naj bi poslej vsakršno ustvarjanje mimo nadzora osvobodilnega gibanja pomenilo njegovo kršitev. Zaostritev je izražala odpor do politike Rupnikove pokrajinske uprave in oceno, da bo večina kulturnih delavcev, podpornikov Osvobodilne fronte, odšla na osvobojeno ozemlje. Toda če v celoti pretehtamo to odločitev, se zdi, da le ni bila najbolj posrečena. Dobro jo je namreč izrabljala v svojo korist tudi nasprotna stran. Statistike o knjižnih izdajah med leti 1941 in 1944 kažejo, da kljub delnemu upadu kulturni molk v zaostreni obliki ni bil pretirano uspešen.

*do slovenske kulture in njenih potreb v letih zgodovinskih prelomov. Tudi v tem, ne le v tehtni vsebini, je smisel in pomen našega Zbornika».*¹⁶

Zbornik naj bi bil dokaz, da vsi le niso molčali, temveč so bili aktivni na svojem področju in s tem nasprotovali kulturnemu molku.

Slovenski poročevalec je Zimsko pomoč ocenil kot ustanovo, ki podpira okupatorja. Zato je od slovenskega naroda zahteval, naj jo bojkotira in prispeva za Slovensko narodno pomoč. Osvobodilna fronta je nasprotovala kakršnemu koli sodelovanju v prid Zimske pomoči, torej tudi sodelovanju v njenem leposlovnem zborniku.

Na revijo Umetnost, ki jo je urejal Miha Maleš, ni bilo pripomb s strani Osvobodilne fronte, kritike pa je bil deležen Umetniški zbornik, ki ga je uredil isti slikar. Izšel je spomladi leta 1943. Uredništvo revije Setev ga je kritiziralo zato, ker med pomembnimi slovenskimi umetniki ni imenoval Hinka Smrekarja, ki so ga ustrelili Italijani. Večina obsodb kršitve kulturnega molka je bila namenjena likovnim ustvarjalcem. Tako so se proti kulturnemu molku pregrešili vsi, ki so razstavljali na razstavi junija leta 1943 v Jakopičevem paviljonu (Francè Gorše, Josip Beránek, Edo Držaj, Marjan Lah).

Drama Narodnega gledališča je morala program prilagoditi tako, da so do večje veljave prišli italijanski avtorji. Kadar je šlo za nepomembne avtorje in drame brez političnih prizvokov, Osvobodilna fronta ni reagirala na takšno delovanje.

Na račun opernega repertoarja s strani Osvobodilne fronte ni bilo kritike, ker se je podredil novim zahtevam tako, da je na spored prišlo več italijanskih klasičnih del iz železnega repertoarja.

Osvobodilna fronta je kritizirala glasbene umetnike in omenila slabosti koncertov s slovanskim sporedom, češ *»koncerti s slovanskim programom so uspavali ljubljansko publiko, da je sanjarila o veliki slovanski ideji in utapljala svoje sovraštvo do barbarskega okupatorja v zvokih slovanske glasbe, namesto da bi se postavila na stališče: zob za zob«.*¹⁷

Prav tako je Osvobodilna fronta kritizirala Akademijo znanosti in umetnosti zaradi Letopisa Akademije znanosti in umetnosti 1938-1942, ker med slikami ni bilo najti enega od ustanoviteljev Akademije - prof. Franceta Kidriča - takrat je bil v italijanskem zaporu.

¹⁶ ZBORNİK Zimske pomoči, str. 6.

¹⁷ SLOVENSKI poročevalec, str. 4.

Kakšen odmev so imele zahteve kulturnega molka o bojkotu določenih kulturnih prireditelj med širšimi množicami, je zaradi pomanjkanja kvantitativnih kazalcev težko reči. Branje političnih časnikov je padlo. Ob zmanjšani ponudbi kulturniških institucij se je po drugi strani povečal interes ljudi za knjigo. Tej potrebi naj bi zadostili z že omenjenimi knjižnimi zbirkami, ki so začele izhajati leta 1941. Posamezne knjige so kmalu dočakale ponatis in s tem zelo visoko naklado. Kako množično so ljudje posegali po knjigi, kaže razpredelnica o prometu¹⁸ Delavske knjižnice v Ljubljani (število izposojenih knjig):

1940 - 59.385

1941 - 84.045

1942 - 94.774

1943 - 87.641

1944 - 87.889

1945 - 59.468

3. ZALOŽNIŠKA DEJAVNOST

3.1. ZALOŽNIŠTVO PRED VOJNO

»Obdobje do druge svetovne vojne in še zlasti čas med vojnama je bil pomembno obdobje za slovensko založništvo. V tem času se je založništvo razvilo v sodobno založništvo, ki ga je bilo mogoče primerjati z založništvom drugih razvitih evropskih držav. Založniki so veliko skrbi in naporov vložili v kvalitetno urejanje rokopisov in primerno oblikovanje knjige. Cela vrsta uglednih umetnikov in arhitektov je sodelovala pri oblikovanju knjig in tako zasejala seme ljubezni Slovencev do lepe knjige. Iz pretežno katoliške naravnosti se je slovenska knjižna proizvodnja razširila v nove miselne tokove. Založništvo je uspelo v relativno kratkem obdobju petinštiridesetih let zapolniti vrzeli v izdajanju prevodov svetovne literature. Izdajanje domačih avtorjev je nedvomno vplivalo na razvoj sodobne slovenske književnosti tistega časa, založbe pa so, poleg literarnih knjig, pričele izdajati tudi znanstvene in strokovne knjige domačih in nekaterih tujih avtorjev in tako pomagale razvoju teh strok.«¹⁹

Domala vsa založniška dejavnost je bila med vojnama zbrana v slovenskem kulturnem središču, predvsem pa je vse novo prihajalo iz Ljubljane. Zato je prav presenetljivo, s kakšno prizadevnostjo so skušali v zasedeni Primorski, zlasti na Goriškem, ohranjati živo slovensko besedo. Tam je izšlo v dveh desetletjih - v

¹⁸ Gl. op. št. 12.

¹⁹ ŽNIDERŠIČ, M.: Pregled razvoja založništva in knjigotrštva v Sloveniji od začetkov do danes, str. 119-135.

neugodnih razmerah - kar 600 knjig v slovenskem jeziku, natisnjenih v goriških in tržaških tiskarnah s skupno naklado 2 milijona primerkov!

3.1.1. KNJIŽNE ZALOŽBE

Ko pregledujemo založniško dejavnost zadnjih dvajsetih let pred drugo svetovno vojno, ne moremo mimo t. i. *knjižnih založb*, ki so nastale v tem času, in so nov pojav med Slovenci. Nastale so zaradi krize, saj so knjigarne slabo prodajale, knjige so se še komaj tiskale.

Založniki so prišli do sklepa, da je treba Slovincem ponuditi nekaj novega, česar še nimajo. Iz svetovnega slovstva so izbrali kvalitetna dela, ki so jih prevajali najboljši prevajalci, knjige so čim lepše opremili in vezali, da bi z opremo pritegnili naročnike in druge ljudi. Čeprav so to izvajali v času gospodarske krize, se je načrt obnesel. Knjižne založbe, ki so zrasle iz tega izhodišča, so prisotne do druge svetovne vojne: Modra ptica, Hram, Akademska založba in Naša založba. Ob njih so se razvile in jih bolj ali manj posnemale založbe Evalit, Drama, Satura, Piramida, Slovenska knjiga, Bibliofilska založba. Naštete založbe so času pred vojno vtisnile najbolj viden in svojski pečat, njihov vpliv se je hitro širil. Organizacija okrog založb je kupce zbrala, mesečne revije in prospekti pa so vzdrževali in utrjevali vez med založbami in naročniki.

»Zasluga knjižnih založb je, da so preskrbele v zadnjem času vrsto odličnih del iz svetovnega slovstva. To dejstvo je posebno razveseljivo tudi zato, ker so za prevajalce svojih knjig navadno našle ljudi, ki so res mojstri slovenske besede in so nam dela tujih narodov tako skrbno prelili v naše besede, da na svoji vrednosti niso prav nič izgubila. Z njimi smo se v jezikovni kakovosti prevodov v primerjavi s predvojnimi časom visoko dvignili. Prevedena dela svetovnega slovstva so povzročila, da vedno manj segamo po nemški knjigi²⁰, ki pa igra pri nas seveda še vedno zelo pomembno vlogo.«²¹

²⁰ Zaradi politične delitve Slovenije je dolga stoletja, vse do prve svetovne vojne, poleg založništva v slovenščini obstajalo tudi založništvo v nemščini, ki v 20. stoletju hitro pojema. Enako velja za knjigotrštvo, ki je poleg slovenskih prodajalo knjige tudi v nemščini in drugih jezikih.

²¹ KRANJEC, C.: Naše tiskarstvo v letih 1918-1938, str. 248-255.

3.1.2. KNJIGARNE

Pred prvo svetovno vojno je imela vsaka knjigarna svoj stalni krog odjemalcev (uradniki, duhovniki, učitelji), tako da je za vsako svojo knjigo že vnaprej vedela, koliko izvodov bo prodala in kako se bo znebila vse naklade. Do leta 1930 so številčno največ različnih knjig vsako leto založile knjigarne. Njihovo založništvo pa je bilo bolj slučajno kot načrtno.

Ko so knjigarne videle uspeh knjižnih založb, so se organizirale po njihovem zgledu in ustanovile knjižne zbirke. S tem je začela Jugoslovanska knjigarna, sledila ji je Knjigarna Tiskovne zadruga. Knjigarne, ki svojega založniškega udejstvovanja niso prilagodile novemu času, so v zadnjih letih svoje zalaganje zelo omejile ali celo prenehale delovati.²²

3.1.3. TISKARNE

Stoletje tehnične revolucije je bogato obdarovalo tiskarsko obrtno proizvodnjo s pomembnimi iznajdbami in dosežki. V obdobju med vojnama je bil tehnični napredek na področju tiskarstva usmerjen predvsem v izpopolnjevanje in moderniziranje doseženih pridobitev ter njihovo čim močnejše razširjanje.

Leta 1938 je v Ljubljani delovalo 14 tiskarn, 2 litografiji in 2 klišarni (tiskarne: Narodna, Učiteljska, Zadruga, Zvezna, Jugoslovanska, Delniška, Maksa Hrovatina, J. Blaznika nasledniki, Viljem Gale, Salezijanska, Merkur, France Jereb, Andrej Sever, Grafika, Vera Remec in nekaj manjših; litografiji Josipa Čemažarja in Saturnus ter klišarni Stanka Deua in Jugografika. Tehnično najmodernejši sta bili Jugoslovanska in Narodna tiskarna.²³

Tudi nekatere tiskarne so se postavile ob nove knjižne založbe in reorganizirano založniško delovanje knjigarn, in sicer Delniška, Učiteljska, Narodna, Blaznikova tiskarna in tiskarna Merkur.

3.1.4. POMEN PREDVOJNEGA ZALOŽNIŠTVA

Knjižne založbe so odprle knjigi najširšo pot med narod. Založbe so že zaradi lastnih odjemalcev skrbele za dobro kvaliteto in lepo opremo knjig, pa tudi zaradi hude konkurence sorodnih podjetij. Pomen knjižnih založb je bil, poleg tega, da so preskrbele svetovna literarna dela zelo velik tudi v tem, da so močno dvignile opremljenost knjige. V opremo so posegli arhitekti Plečnikove in Vurnikove šole, saj sta umetnika opazila revnost naše knjige. Vezavi in knjižni ilustraciji so se posvetili: Božidar Jakac, Miha Maleš, Maksim Sedej, Hinko

²² Gl. op. 21.

²³ BERČIČ, B.: Tiskarstvo na Slovenskem, str. 207-210.

Smrekar, Elo Justin,...Ti ljudje so iztrgali knjigo strojem in njen tovarniški značaj spet naredili za delo osebnosti. Oprema je tista skrita moč, ki poleg vsebine pritegne kupca.

Zanimanje za knjigo:

- v letih 1918-1924 je bila povprečna knjižna naklada 4.000, nato šest let mrtvila na knjižnem trgu,
- v letih 1930-1934 je bila povprečna knjižna naklada 3.000, ugodne razmere na knjižnem trgu,
- od leta 1934 rahlo pojevanje, leta 1939 je bila povprečna naklada le 2.000.

3.2. ZALOŽNIŠTVO MED VOJNO

Med drugo svetovno vojno je veliko založb prenehalo delovati. Kljub temu se je založniška dejavnost nadaljevala, zlasti v Ljubljani, saj je med leti 1941-1945 izhajalo najmanj 250-300 knjig letno.

»Druga svetovna vojna je močno okrnila dejavnost tiskarn na Slovenskem, okupatorji so izvajali represalije tudi nad grafičnimi delavci in onemogočili vsakršno resnično aktivnost njihovega sindikata. Le-ta je v Ljubljanski pokrajini opravljal le svojo socialno podporno funkcijo, sicer pa je živel v okviru smernic nadrejenih okupatorskih oblasti. Mnogi tiskarji so se vključili v NOB in s tiskarskimi izdelki in orožjem prispevali svoj delež v boju za osvoboditev.«²⁴

Med vojno je prenehala delovati samo tiskarna Maksa Hrovatina, medtem ko so se druge, sicer ob zmanjšanem obsegu delovanja, prebile do osvoboditve.²⁵

3.2.1. ZALOŽNIŠTVO IN LITERARNO USTVARJANJE

Kulturno ustvarjanje je na zasedenem ozemlju zelo upadlo v letih 1941-45. Literarne revije Ljubljanski zvon, Sodobnost, Dejanja, Modra ptica so prenehale izhajati. Ostal je le Dom in svet in manj pomembna priloga Umetnosti Živa njiva.

²⁴ BERČIČ, B.: Tiskarstvo na Slovenskem, str. 215.

²⁵ Hkrati s koncem vojne je zaključila svoje delovanje Salezijanska tiskarna. V času nacionalizacije in reorganizacije slovenskega tiskarstva so bile nekatere tiskarne likvidirane ali priključene k večjim tiskarskim podjetjem. Tiskarni Slovenija in Viljema Galeta sta bili priključeni takratni tiskarni Slovenskega poročevalca (ČGP Delo), tiskarna Franja Jereba je bila priključena Triglavski tiskarni, Zadrúžna tiskarna je postala del grafične industrijske šole. Kot samostojne grafične delovne organizacije so od takrat naprej poslovala tiskarska podjetja J. Blaznika nasledniki, Delniška, Učiteljska, Narodna, Jugoslovanska tiskarna in Tiskarna Merkur, seveda ustrezno reorganizirane in preimcnovane. Od predvojnih litografij se je nadalje samostojno razvijala litografija Josipa Čemažarja. Obe predvojni klišarni (Jugografika in Stanko Deu) sta bili po vojni ukinjeni in pridruženi tiskarskim podjetjem. Povzeto po BERČIČ, B.: Tiskarstvo na Slovenskem, str. 330.

Celotna izdajateljska produkcija je doživela velik padec. V primerjavi s predhodnim letom je šel porast v letu 1943 na račun velikih knjižnih zbirk (vodilni zbirki sta bili Slovenčeva knjižnica in Dobra knjiga), kjer je prevladovala prevodna literatura. Izvirna slovenska dela so bila redka; Janez Jalen, Joža Lovrenčič, Jože Likovič, Jože Tomažič, Joža Vovk, Jože Krivec. Med navedenimi avtorji ni bilo večine pomembnejših slovenskih piscev, ki so se v predvojnih letih približali realizmu: France Bevk, Edvard Kocbek, Miško Kranjec, Anton Ingolič, Ciril Kosmač, Juš Kozak, Mile Klopčič, Tone Seliškar. Zato je upravičena trditev Juša Kozaka, »da so se predvsem slovenski avtorji povečini odzvali zapovedi »kulturnega molka«, ga izvajali navkljub pritisku in preganjanju.«²⁶

S kapitulacijo Italije je prevzel oblast v roke protirevolucionarni tabor, kar je pomenilo dvig pri izdajanju knjig. Konzorcij Slovenca je izdal 3 knjige na mesec. Šlo je predvsem za kvantiteto in ne kvaliteto branja, kar se pokaže predvsem pri izvirnem leposlovju.

Slovenski literarni razvoj je v tem času stagniral, v primerjavi s predvojnimi obdobjem (ekspresionizem, začetki nadrealizma) pa celo nazadoval. Spustil se je na raven domačijske književnosti in ljudske povesti. Zaradi kulturnega molka je utihnila večina boljših pisateljev, drugo oviro pa je predstavljala cenzura. Tako se je natisnilo marsikaj, tudi kar ni bilo vredno natisa, nekaj pa je bilo tudi kvalitetne proze.

Pesmi sta objavljali literarna revija Dom in svet in Živa njiva (priloga Umetnosti). Pesniških zbirk je bilo malo, razen nekaj mladinskih pesniških zbirk; Albin Čebular je izdal tri knjige pesmi v samozaložbi; izšla je pesniška zbirka Srečavanja s smrtjo Severina Šalija; nekaj je bilo bibliofilskih tiskov, npr. Sonetni venec Joža Bekša ter Bog in umetnik Alojza Gradnika.

Protirevolucionarni tabor je zagovarjal v literaturi realistično kolektivno domačijstvo. Tine Debeljak²⁷ je pisal, da »ni vedno tvorna samo naprednost« in »modernost za vsako ceno«, temveč tudi »tradicija duha, to je - življenje naroda«. Največji uspeh zanj v idealističnem realizmu naših dni zaznamujejo pisatelji, ki so se otresli ekspresionistične romantike ali naturalizma: Janez Jalen, Alojz Gradnik, Narte Velikonja, ... Mladi pisci (Emilijan Cevc, Severin Šali, France Balantič) pa so »iz duha novega časa« in ta mladina dobiva v svojih delih »vedno bolj duhovno globino, religiozno in spiritualistično«.

²⁶ GABRIČ, A.: Kulturni molk, str. 388.

²⁷ DEBELJAK, T.: Duh medvojnne književnosti, str. 295-263.

Drugačna pa je bila situacija pri likovnikih. Največ razstav je bilo v Jakopičevem paviljonu (10 pomembnejših razstav letno), v Salonu Kos pa manjše prodajne razstave. Kritiki so pogostokrat kritizirali prenizko kvaliteto.

Največji padec je bil opazen na področju književne in likovne umetnosti. Nove slovenske knjige so po večini spadale v mladinsko in humoristično književnost. Ostali teksti so prikazovali navezanost kmeta na zemljo in katoliško tradicijo. Pomembnejši avtorji so bili: Stanko Majcen, Jože Dular, Emilijan Cevc, med liriki pa Alojz Gradnik, France Balantič, Severin Šali. Za kulturno delovanje v letih 1941-1945 je bilo odločilno dejstvo, da je velik del vodilnih kulturnih delavcev septembra leta 1943 odšel v narodnoosvobodilno vojsko in tam razvil kulturno dejavnost, ki je bila tedanjemu slovenskemu človeku vsekakor bližja od tiste v Ljubljani.

»Ob vsej tej škodi načrtno prizadejani kulturi, se zastavlja vprašanje, kaj vse je v slovenski književnosti zaradi okupacije propadlo oziroma kaj zaradi okupacije v tem času ni moglo iziti. Izgube so izredno velike. Na splošno velja, da je okupacija prizadela vse slovenske pisatelje in močno zavrla njihovo delo.«²⁸ Literarna dela, ki zaradi vojne niso mogla iziti, so bila največkrat nacionalno aktualna. Pisatelji so izraziteje posegali v nacionalno preteklost in aktualno sodobnost, prikazovali so osebnosti našega kulturnega in političnega življenja ali poudarjeno segali v domačijstvo, s čimer so opozarjali na slovensko samobitnost in jo utrjevali v zavesti bralcev.

4. ZALOŽBE

Založništvo, ki se je začelo ravno pred drugo vojno uspešno razvijati, je v letih 1941-1945 doživelo zastoj in upad knjižne produkcije. Okupatorji so zasedli Slovenijo in založniško delovanje se je omejilo na Ljubljansko pokrajino (razen ilegalnega partizanskega tiska na svobodnem ozemlju, ki ga v tej nalogi ne obravnavam). Na Štajerskem²⁹ je bilo založništvo prekinjeno, na Primorskem je bilo tudi ovirano, prekinjen pa je bil tudi pretok knjig.

²⁸ CESAR, E.: Kulturniška organizacija ter vloga in delež slovenskih pisateljev v obdobju 1941-1943, str. 42.

²⁹ Citirano po: TOPORIŠIČ, J.: Slovenski knjižni jezik, str. 22-24. *»Za uničenje slovenske narodne zavesti in s tem za čim varnejšo in trdnjšo vključitev zasedenih ozemelj v svoje države so okupatorji videli največjo oviro ravno v slovenskem jeziku. To se je zlasti očitno kazalo na ozemlju, ki so ga zasedli Nemci. (Da bi kasneje enako ravnali tudi Italijani se vidi po raznarodovalni politiki, ki so jo med obema vojnama vodili do slovenskega jezika in Slovencev na Primorskem). Slovenski jezik so praktično izpodrinili iz šolstva, uprave in javnega življenja, silili pa so Slovence tudi sicer uporabljati le nemški jezik. Slovenski jezik se je uporabljal le v skrajni sili, ko se je bilo treba o čem natančno sporazumeti (npr. v propagandi, v razglasih o deportacijah in izseljevanju, o ustrelitvah). S takimi ukrepi je bil slovenski jezik dejansko obsojen na smrt. Z zametovanjem slovenskega jezika bi bila v daljšem obdobju močno prizadeta tudi izobrazbena struktura slovenskega naroda.«*

Založbe so poslovno veliko tvegale, da so lahko knjige izdale, saj niso mogle predvideti, kaj se bo dogajalo na knjižnem trgu in če bodo ljudje imeli sploh dovolj denarja za nakup knjige. Knjige so bile luksuzno blago, v vojnem času pa še toliko bolj že zaradi pomanjkanja osnovnih materialnih dobrin, zato bi se lahko zgodilo, da bi založbi naklada obležala v skladišču.

Založništvo v Ljubljanski pokrajini lahko razdelimo na tri obdobja glede na političnoupravne spremembe, ki so vsaj posredno vplivale na izdajanje knjig:³⁰

- 1. obdobje je trajalo od 11. 4. 1941 do jeseni leta 1942, v katerem je knjižna dejavnost vidno nazadovala,
- 2. obdobje je pomenilo čas oživljanja založniške dejavnosti, za katero lahko rečemo, da se je pričela najkasneje v oktobru leta 1942, ko je začela izhajati še zadnja večja knjižna zbirka Dobra knjiga, in je trajalo približno do kapitulacije Italije septembra leta 1943,
- 3. obdobje lahko označimo z letnico 1944 in je trajalo do maja leta 1945; zanj je bila značilna poudarjena angažiranost založništva, knjige in tisk so prevzemale vidnejšo vlogo v spodbujanju in odločanju za »pravo stran« v bratomornem razkolu.

Kljub vojnemu času je bilo v Ljubljanski pokrajini precejšnje število založnikov. Med njimi je kar 75 % takih, ki so v letu 1943 izdali le po eno oz. največ tri knjige. Veliko število knjig je bilo izdanih v samozaložbi,³¹ za 36 knjig pa nimam podatka o založbi (gre največ za strokovna, upravna dela, pa tudi leposlovje).

Obdelala sem petnajst največjih založniških podjetij,³² ki so izdala vsaj štiri knjige v letu 1943. Na podlagi izdanih knjig sem skušala ugotoviti usmerjenost in cilje teh založb.

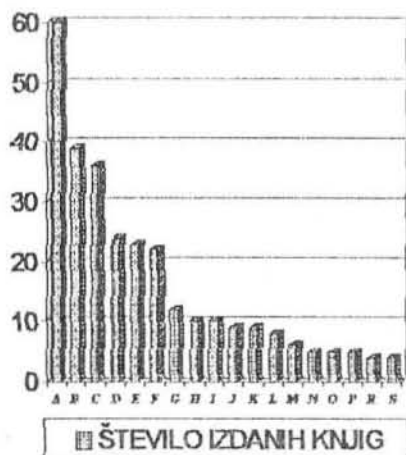
³⁰ Povzeto po: ZEMLJIČ, I.: Pregled založniške dejavnosti v Ljubljanski pokrajini 1942.

³¹ V samozaložbi so leta 1943 izhajale predvsem pesniške zbirke (npr. Albin Čebular je izdal v samozaložbi vse tri zbirke pesmi *Poezije*, *Pesmi in Verzi*), nekatera dela so zalagali tudi sami prevajalci (*Julija Pajman je izdala Angleško vadnico in A handbook of English grammar for Slovenes*; Josip Vidmar *Priročnik k italijanski slovnici*), na tak način so izhajali razni priročniki o sadjarstvu in kuhanju, vrtovih, pravljice, pa tudi nekatera strokovna dela (*Stroji za prevažanje in izvažanje v rudarstvu Viktorja Kersniča*; *Anlični snovni elementi v Prešernovem delu Jožeta Kastelica*) - domala vse knjižne zvrsti.

Ta pojav je znan že izpred vojne, Izidor Cankar ga je leta 1920 imenoval »*monstrum*«, ki da pomeni »*primitivno stanje v zgodovini knjige*«, vendar je imel tudi sam, četudi vpliven funkcionar Nove založbe malo možnosti, da bi mogel ustreči avtorjem brez strehe.« (citirano po: MORAVEC, D.: *Novi tokovi v slovenskem založništvu*, str. 154.)

³² Z založniško dejavnostjo so se takrat ukvarjale tudi knjigarne, tiskarne, samostani, škofijski ordinariati, celo časopisna hiša, kar presega pomen založbe v današnji terminologiji.

ZALOŽBE V LETU 1943:

A - VARIA
B - KONZORCIJ SLOVENCA
C - BREZ PODATKA
D - LJUDSKA KNJIGARNA
E - SALEZIJSKI INSPEKTORAT
F - SAMOZALOŽBA
G - KNJIGARNA TISKOVNE ZADRUGE
H - NARODNA TISKARNA
I - POKRAJINSKA ŠOLSKA ZALOŽBA
J - MLADINSKA ZALOŽBA
K - AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMET.
L - JURIDIČEVA FAKULTETA
M - DRUŽBA SV. MOHORJA
N - BIBLIOFILSKA ZALOŽBA
O - NOVA ZALOŽBA
P - UČITELJSKA TISKARNA
R - PLUG
S - KATEHETSKO DRUŠTVO

O težavah slovenskega založništva so pisali tudi v glasilu tiskarjev: »*Politična, društvena ali zadružna založništva, ki imajo za seboj stranko, društveno ali zadružno organizacijo, so pri nas navzlic ostri borbi in kljub nizkemu standardu in maloštevilnosti slovenskega naroda dosled dosegla prav častne uspehe. Vsa drugačna pa je borba za obstoj posameznega založnika. Ta je navezan samo na svojo energijo, na svojo sposobnost in iznajdljivost. Boriti se mora z založbami političnih strank, z brezobzirno kritiko in strogo cenzuro. Takemu založniku se dan na dan očita, da išče pri svojem delu samo dobiček in da mu pri tem knjižna kultura ni prav nič mar. Še v večji meri mu očitajo, da izkorišča prevodno knjižno konjunkturo in da zato noče izdajati originalnih del. Nihče pa ne ve, koliko težkoč mora prebroditi posamezni založnik, še preden knjiga izide, in koliko težav ima šele potem, preden najde za knjigo odjemalce. Pri nas imamo več kupovalcev knjig: take, ki knjige kupujejo le za okras, velik del naročnikov se ravna po knjižnih kritikah. Če je dnevna in revialna kritika vsebino knjige pohvalila, tedaj kupijo knjigo. Ako je založnik knjige nestranskarški, se v listih knjiga prezre ali celo »raztrga«. Pri slabi oceni odpove večina kupcev. Inteligenca so najboljši, najštevilnejši odjemalci, kupujejo iz ljubezni do knjig, založnik jim ne more zvišati naročnine, ker imajo skromne prejemke. Če založnik zviša ceno, se mu avtomatično zniža naklada in tako zmanjšanje naklade poviša ceno posamezni knjigi.*

Vse te težave bi morale bolj ali manj upoštevati tudi tiskarne. Čeprav so se tiskarski stroški zvišali, ne morejo tiskarne v istem razmerju višati cene založnikom. Podjetja so takim založnikom zvišala ceno komaj za četrtno povečanih tiskarskih stroškov. Tako je zopet tiskarnar tisti, ki prenaša skupaj s slovenskim založnikom največje žrtve za slovensko književnost. «³³

Založniška in knjigotrška dejavnost v Ljubljanski pokrajini je leta 1943 napredovala in doživela porast v primerjavi s predhodnim letom. Izhajati je začela še zbirka Dobra knjiga pri Narodni tiskarni, vodilno vlogo pa je imel katoliški založniški koncern s Konzorcijem Slovenca in Ljudsko knjigarno (ki je v tem letu izdal skupaj kar 63 knjig!). Glavna naloga založb je bila ustvarjanje profita, vendar so založbe zaradi poslovnega tveganja morale imeti finančno podporo, da so lahko izdajale knjige. Manjše založbe so zato delovanje omejile na izdajo ene do treh knjig letno (kolikor je Konzorcij Slovenca izdal mesečno) ali pa so založniško dejavnost opustile. Večje založbe so imele tudi svoje vestnike, objavljale so reklame in tako približale svoj program kupcem. Seveda so tako imele veliko prednost pred založbami, ki niso imele te možnosti ne denarja za oglaševanje.

4.1. KONZORCIJ SLOVENCA

Največ knjig v letu 1943 ni izdala založba, ampak časopisna hiša. Katoliški založniški konzorcij je nastal v okviru Katoliškega tiskovnega društva leta 1887. Po ustanovitvi nove jugoslovanske države leta 1919 je Katoliško tiskovno društvo dotedanjo Katoliško tiskarno preimenovalo v Jugoslovansko tiskarno. Društvo je vodil prelat Andrej Kalan, tiskarno pa njen dotedanji ravnatelj Karel Čeč. Njemu gre predvsem zasluga za preureditev in tehnično modernizacijo Katoliške tiskarne in za nadaljnjo rast Jugoslovanske tiskarne v veliko, sodobno grafično podjetje. Pri tem so bila vsa dela opravljena v grafični tehniki prve vrste, zlasti knjižni in umetniški tiski pa tudi dovršeno estetsko oblikovani. Med okupacijo je tiskarna delovala pod spremenjenim imenom ter kot Ljudska tiskarna dočakala konec vojne.³⁴

Konzorcij Slovenca je začel izdajati knjige šele leta 1941. Zahtevnejšo literaturo izdajal v seriji Naša knjiga, za širše sloje pa je konzorcij političnega dnevnika Slovenec izdajal Slovenčevo knjižnico,³⁵ ki jo je ureval Severin Šali. Konzorcij je imel sedež na Kopitarjevi 6, kjer je bila tudi tiskarna. V njej je med drugo svetovno vojno izšlo kar 114 knjig popularnega literarnega in neliterarnega

³³ TEŽAVE slovenskega založništva, str. 17-18.

³⁴ BERČIČ, B.: Tiskarstvo na Slovenskem, str. 227-230.

³⁵ SMOLEJ, V.: Slostvo v letih vojne 1941-1945, str. 336.

branja domačih in tujih avtorjev. Od začetka okupacije do maja leta 1945 so knjige izhajale najprej po dve, pozneje po tri mesečno. Izbor ni vedno upošteval najvišje literarne vrednosti, vendar nikoli, razen pri avanturistični literaturi, ni zdrsnil pod povprečje. Nekatere knjige so dosegle izredno popularnost (Bobri Janeza Jalna, po vojni je z dvema ponatisoma dosegli naklado 70.000 izvodov³⁶) ter bile ponatisnjene tudi po vojni. Slovenčeva knjižnica je izdajala predvsem ljudske povesti, namenjene preprostemu ljudstvu, v množici knjig pa je izšlo tudi nekaj prevodov višje umetniške kvalitete (Ukrajinske povesti Nikolaja V. Gogolja).

Konzorcij Slovenca je v dnevniku Slovenec vsak dan objavljajal reklame svojih novih knjig in tistih, ki so že bile na trgu. Slovenčeva knjižnica »opravlja največje kulturno poslanstvo s ceneno ljudsko knjigo, ki jo pošilja vsakih deset dni v javnost.«³⁷

Konzorcij Slovenca je leta 1943 izdal 38 knjig, med njimi 28 prevodov tuje literature. Uredništvo je izbiralo knjige avtorjev različnih narodnosti (nemške, italijanske, češke, ruske, bolgarske, francoske, švedske, angleške). Med prevedenimi deli so: Ljudska povest o vaškem župniku Golobček Jindřicha Šimona Baara; Pota in zapreke Johna Haya Beitha; Ljudska povest Lorna Doone Richarda Blackmora; romana Raymonda ter Srce in kri Henrya Bordeauxa; praktični življenjski nasveti Kako si pridobiš prijateljev Dalea Carnegia; romana Blisk in Ogenj divja Jamesa Oliverja Curwooda; Pravljičice Božene Nëmcovce; sodobna podoba zagorskega življenja Z naših njiv Side Košutića; Ukrajinske povesti, polne pravljlične groze in demonstva Nikolaja Vasileviča Gogolja; Dekle iz Močevja, ki sodi med bisere nordijske književnosti Selme Lagerlöf; planinska povest Pilatus Henrika Federerja; Moj jaz na oddihu Paula Kellerja; meščanska povest Demokrati Janka Jesenskega; pesniško in romantično delo Pesnikova skrivnost Antonia Fogazzara,...

Izvirnih slovenskih del, ki so izšla pri Konzorciju Slovenca je bilo le deset. Janez Jalen je dokončal Bobre, s katerimi je zaključil trilogijo na temo prazgodovine ljubljanskega barja, s katero je prispeval svojevrsten pogled na kulturo prazgodovinskega lovskega človeka na naših tleh. Jalen se je poistovetil s smerjo³⁸, ki so jo propagirali dominsvetovci med vojno in za katero je značilno poudarjanje *domačijske idilike*, vračanje v kmečko okolje in povzdigovanje zlasti družbene brezkonfliktnosti. V svoji prozi se je postavljajal tudi proti novemu realizmu, ki je odkrival globine razkroja in propadanja sodobne družbe, velikokrat s poudarjenim črnim slikanjem. V njegovih povestih ni nobene

³⁶ Gl. op. 34, str. 361.

³⁷ PREGLED slovenskega knjižnega trga, str. 5.

³⁸ SMOLEJ, V.: Slovstvo v letih vojne 1941-1945, str. 361.

»SLOVENČEVA KNJIŽNICA«

Vam nudi

najboljša dela

iz

književnosti vseh narodov.

V tretjem letniku

bodo knjige izbrane iz književnosti

15 narodov.

Naročite se na

»SLOVENČEVO KNJIŽNICO«!

**Ustvarili si boste z malimi stroški lepo
družinsko knjižnico!**

izrazite ideološke barve. Zato so ga sprejeli s pritrjevanjem dominsvetovski tradicionalisti, z naklonjenostjo povojni knjigotržci in s prizanesljivostjo pripadniki Osvobodilne fronte. Bobri so idilična domačnost, kar je bilo blažilno za bralca v vojni. Nekaj poguma, nekaj ljubezni in nenevarnega sovraštva in veliko spravljalivosti - to so glavne sestavine njegovih povesti. Malo je slovenskih leposlovnih del, ki bi si bila pridobila toliko vnetih bralcev, kakor so si jih Jalnovi Bobri.

Jože Dular je napisal Ljudje ob Krki, to so njegove prve črtice in novele. Zbirka je bila v veliki meri napisana pred vojno, v njej opisuje kmetstvo in njegovo urejeno življenje. Po spremni besedi Severina Šalija naj bi bil ta svet domačnosti po raznih svetovljanskih poskusih sploh odlika naše sodobne književnosti. Joža Vovk izda pripovedko Naš buček s podnaslovom Življenje vaškega poredneža. Z vedrim smehom, a skladno z duhom naših humoristov Radom Murnikom, Franom Milčinskim in ilustratorjem Hinkom Smrekarjem je naslikal nekaj podob svoje mladosti.

Ivan Pregelj je napisal povest Mlada Breda, ki je izšla kot jubilejna knjiga v Slovenčevi knjižnici.

Radovoj Rehar se je poskusil v dvodelnem zgodovinsko-avanturističnem romanu Argonavti. Staro pravljico iz grške mitologije je odel v življenje ter pripeljal Argonavte tudi v naše kraje, na naše barje ter se tako dotaknil kulture, katere nadaljevanje pomenijo Jalnovi Bobri. Pripovedovanje se razvleče v ponarejeno romantičnost s črno-belo razporejenimi junaki in zgodbami.

Severin Šali je zbral slovenske narodne pesmi v zbirko Peli so jih mati moja.

Jože Tomažič je zapisal Pohorske bajke, v katerih je narodopisno gradivo svojsko obdelano in v njem je mnogo krajevnega pohorskega kolorita, v čemer je velika vrednost in draž, Jože Beránek pa jih je mojstrsko ilustriral.

Fran Kotnik je v zbirki Svet (slovenska poljudnoznanstvena knjižnica) izdal zbirko svojih etnoloških razprav z naslovom Slovenske starosvetnosti.

Vladimir Murko je napisal poljudno zgodovino denarja z naslovom Denar.

Martin Krpan Frana Levstika je izšel kot bibliofilska izdaja, Lojze Perko je knjigo ilustriral. Izšla je kot nagradna knjiga Slovenčeve knjižnice.

»Kvaliteta povesti in novel drugih domačih pisateljev sicer ni bila zmerom na popolni umetniški višini, pieteta in še drugi oziri so včasih vidnejši od estetske vrednote posamezne knjige, vendar pa je naše ljudstvo dobilo v roke knjigo, ki jo je zmerom z užitkom prebralo, še posebno zato, ker je bilo delo domače!«³⁹

4.2. LJUDSKA KNJIGARNA

Tako Konzorcij Slovenca kot Ljudska knjigarna sta nastala v okviru Katoliškega tiskovnega društva. Katoliško tiskovno društvo je leta 1887 prevzelo Katoliško

³⁹ JESENOVEC, F.: Slovenčeva knjižnica, str. 108-109.

bukvarno, leta 1891 pa je kupilo knjigarno Henrika Ničmana in prevzelo izdajanje različne verske literature. Kot knjižna založba je Katoliška bukvarna zaživela po letu 1908, ko je zasnovala več knjižnih zbirk, izdajala mesec za mesecem nove nabožne, leposlovne, glasbene in znanstvene publikacije in prevzela v tako kratkem času vodstvo slovenskega knjižnega trga. Leta 1919 se je preimenovala v zadrugo Jugoslovanska knjigarna⁴⁰ in je (skupaj z zadrugo Jugoslovanska tiskarna) leta 1924 prevzela vse nepremičnine Katoliškega tiskovnega društva in tako zacvetela, da je bila okrog leta 1938 med knjigarnami, ki so se založniško udejstvovala, spet na prvem mestu. Na slovensko kulturo je močno vplivala kot založnica teoloških znanstvenih del. Jugoslovanska tiskarna je natisnila več sto prevedenih in izvirnih leposlovnih del. V sklopu istega lastniškega koncerna je imela organizirano založniško dejavnost Jugoslovanska knjigarna z njenimi knjižnimi zbirkami.

V zgodnjih tridesetih letih tega stoletja je Jugoslovanska knjigarna doživljala pravo prerojenje; odločila se je za vrsto zbirk, ki naj bi oživile in poglobile njeno dejavnost, s spretno organizirano naročniško mrežo pa odprle knjigi tudi nemotek pretok. Zbirke niso bile enako pomembne.

- V Ljudski knjižnici so izšla dela vrste avtorjev, ki naj bi pridobili širši krog bralcev (Henryk Sienkiewicz, Edgar Wallace, Boleslav Prus, Victor Hugo),
- v Leposlovni knjižnici so se odločali za umetniško vrednejša dela, bila je elitna knjižna zbirka, a z zoženimi merili (kvaliteta izbora in nazorska usklajenost - katoliška naravnost, katoliški avtorji),

Z Leposlovno knjižnico so si odprli okno v svet in odstirali razglede v manj znane književnosti. Posebno skrb so namenjali dobremu jeziku in lepemu slogu.⁴¹ Med prevajalci so iskali mojstre slovenskega jezika in vsa dela prevajali iz izvirnika, četudi je šlo za manj znane jezike (norveški, flamski).

- Kosmos je bila širše zasnovana zbirka poljudnoznanstvenih spisov. Redno je objavljala strokovna in poljudnoznanstvena dela (zlasti umetnostna in humanistična, npr. France Stelè *Umetnost zapadne Evrope*) slovenskih avtorjev,
- Zbirka domačih pisateljev je bila edicija, ki naj bi združevala tako klasike preteklega in polpreteklega doba kot novejša domača pisatelja, skrbela za ohranjanje izročila slovenske preteklosti in nove natisne v urejenih serijah.

Leta 1941 se je preimenovala v Ljudsko knjigarno in delovala do maja leta 1945. Njen vodja je bil Janez Češnovar. Izdajala je zbirko Naša knjiga. Na Miklošičevi cesti 5 in ob stolnici (danes Ciril-Methodov trg 5) je imela sodobno urejeno knjigarno, poleg svojih knjig je prodajala tudi knjige drugih založb. Precej

⁴⁰ SMOLIK, M.: Kulturne pobude, revijalna in založniška dejavnost pri katoličanih, str. 272-281.

⁴¹ Urednik A. Vodnik je ostro napadel Umetniško propagando in imenoval Bradačev prevod Balzacovega romana (Eugenie Grandet) »prava kulturna sramota«.

zaslužka ji je prinesla tudi papirnica z vsemi šolskimi potrebščinami in ponudbo daril (keramika, pisalne garniture, slike, kipi,...).

Ljudska knjigarna je v letu 1943 izdala tudi zanimivo knjigo *Moja mlada leta* Kristine Hafner. Šlo je za svojevrstno moderno spominsko knjigo, ki je bila novost na slovenskem knjižnem trgu. Prvi posvetilni pesmi so sledili izbrani verzi slovenskih pesnikov s podobami, ustrezajočimi otrokovi domišljiji in z rubrikami, v katere so najprej starši, nato pa otrok sam, vpisovali pomembne dogodke in mejnike.

Ljudska knjigarna je kot največje založniško in knjigarniško podjetje v Ljubljanski pokrajini prirejala tudi razstave. »*Leposlovje nima le narodnega pomena, da ohranja našo slovensko besedo ter vzdržuje živo ustvarjajočo zvezo s slovenskim književnim ustvarjanjem, temveč ga tudi dopolnjuje, razvija v novo smer in s tem organsko nadaljuje delo naših pisateljev za nov čas...*« je izjavil Janez Jalen v interjuyu pred razstavo 5. aprila 1943.⁴²

V zbirki *Naša knjiga* je izšlo 8 romanov: roman iz zdravniškega življenja *Citadela* Josepha Archibalda Cronina; epopeja iz burskih selitev *Kolesa se vrtijo* Stuarta Cloete; roman o finskih mornarjih *Katrina* Sally Salminen; *Veter pesek in zvezde* Antoina de Saint-Exupérya; *Domačija na meji Jordana* Jovkova; *Dva svetova* Branimira Čosića; *Musinka Mileta Budaka* in literarna biografija *Rafael Santi Riccarda Balsami-Crivellija*. V zbirki *Cerkvenih očetov izbrana dela*⁴³ so izšli *Svetega Avrelija Avguština* izbrani spisi in *Svetega Cecilija Cipriana* izbrani spisi. Anton Čadež je napisal *Stvarno in imensko kazalo za zglede* v knjigi *Življenje govori, ki ga lahko uporabljajo kateheti in pridigarji*. *William Frederick Faber* je napisal *Duhovno rast krščanskega človeka*; *Franc Grivec* *Cerkev*; *Kristina Hafner* je izdala spominsko knjigo *Moja mlada leta* in pravljico *Zmaj Močera*. *Franc Jaklič* je napisal biografijo *Apostolski provikar Ignacij Knoblehar* in njegovi misijonski sodelavci v osrednji Afriki, *Wilhelm Hünermann* pa *Oče Damijan*, o misijonarju med gobavci na daljnem Vzhodu. Pri Ljudski knjigarni so izšle tudi *Jezus Kristus*; *Jezus moj prijatelj*; *Kateheze za prvence Janeza Puclja* in *legenda Pastirčkova nebesa Jožeta Tomažiča*. Prevladovala je verska in nabožna literatura, posvetna pa je bila zastopana v zbirki *Naša knjiga*, razen izjem, kot so: spominska knjiga in pravljice *Kristine Hafner*, mladinska knjiga *Potovanje v vesoljstvo Pavla Kunaverja* in *Cankarjev šopek pisem iz Slovenskih gorc na Rožnik*, ki je izšel ob pisateljevi 25. obletnici smrti kot bibliofilska izdaja.

Severin Šali je izdal *Srečavanja s smrtjo*. Zbirko je objavil v času, ko je bila *motivika smrti grozotno realna, naj se je pesnik politično opredelil kakorkoli*.

⁴² GLAVAN, T.: Pomenek s pisateljem Janezom Jalnom, str. 3.

⁴³ Zbirko je uredil dr. Lukman, založništvo zbirke je prešlo iz Mohorjeve družbe na Ljudsko knjigarno.

Pesnik je nedvomno stal na strani slovenstva, slovenske smrti so ga bolele in upal je, da niso bile zaman. Šali se je izogibal konkretni vojni, a je sovražil nasilje in tujca, ki je povzročal toliko smrti na naših tleh. Vendar mu te smrti niso jemale vere v življenje ne v narod.⁴⁴

4.2.1. »NAŠA KNJIGA« - VESTNIK LJUDSKE KNJIGARNE

Založbe so se zavedale pomena stika⁴⁵ z bralci in kupci, zato so se trudile, da bi čim več oglaševale ter tako imele stalni krog naročnikov. V ta namen so ponujale popuste in razne ugodnosti, kot so kompleti knjig po znižani ceni, obročno plačevanje, organizirale so razstave in oglaševale knjige v dnevnem časopisju. Ljudska knjigarna je izdajala tudi Našo knjigo, Vestnik Ljudske knjigarne v Ljubljani, ki ga je urejal Severin Šali. V njem je objavljala seznam novosti, reklame in cene knjig, program založbe in njenih zbirk, literarne kritike in predstavitve novosti ter napovedi novih knjig. Izhajal naj bi šestkrat letno (leta 1943 izšel le dvakrat; avgusta s štirimi številkami in decembra z dvema številkami).

Ime Naša knjiga se je pojavljalo tudi kot ime založbe, vendar potem ugotovimo, da gre za knjižno zbirko Ljudske knjigarne. Če gledamo seznam slovenskih knjig v diplomski nalogi, sta kot založnici navedeni tako Naša knjiga kot Ljudska knjigarna. V seznamu knjig Naše knjige sta kot založnici prav tako navedeni Naša knjiga in Ljudska knjigarna (pri vseh osmih knjigah Naše knjige) in iz tega lahko sklepamo, da gre za eno založbo⁴⁶ - to je Ljudsko knjigarno, ki si je izmislila dodatno ime kot reklamno potezo za boljšo prodajo knjig.

V Vestniku Naša knjiga so objavljali program zbirke Naša knjiga, v kateri je izšlo 8 knjig letno. Naročniki Naše knjige so imeli pri vseh knjigah (razen šolskih) založbe 25-odstotni popust. Naročniki celotne zbirke za leto 1943 so dobili za božično darilo pesniško zbirko Srečavanja s smrtjo Severina Šalija. Celoletna naročnina je bila 192 lir (6 mesečnih obrokov po 32 lir, ob takojšnjem plačilu pa 180 lir).

⁴⁴ SMOLEJ, V.: Slovestvo v letih vojne 1941-1945, str. 343.

⁴⁵ Založbe so že pred vojno vzpostavljale stike z bralci in naročniki prek anket, kjer so ugotavljali, katere knjige so zaželeno in katere niso. Iz odgovorov so razbrali, da je kulturni nivo bralcev visok, okusi pa so različni. Ljudem je bila vseč oprema, prav tako zamisel, da spremlja knjige tudi mesečna revija in celo obročni sistem plačevanja, ki do takrat ni bil v navadi. Tak primer »moderne založbe« je Modra ptica, ki je sprejela programsko naravnost, delovne metode, sistem zbirk in organizacijo naročniške mreže. Knjige Modre ptice niso bile poceni (čeprav je založba zatrjevala da so), vendar je bila ta elitistična založba z izbranim programom in skoraj luksuzno opremo namenjena bolj izbranemu krogu. Povzeto po: MORAVEC, D.: Novi tokovi v slovenskem založništvu, str. 168.

⁴⁶ Kot primer navajam roman Oče Damijan W. Hünermanna, ki je v seznamu vestnika Naša knjiga pod založbo Naša knjiga, v knjigi Oče Damijan pa vidimo, da gre za Ljudsko knjigarno. V Slovincu 6. 1. 1944, št. 4, str. 5, navajajo, da Ljudska knjigarna izdaja literarno pomembna dela iz svetovne književnosti v zbirki Naša knjiga.

D. S. MEREZKOVSKI

NAPOLEON

NESTNA KNJIŽNICA
LJUBLJANA

(1) 28822 75. ur

DR. 882 - 5129

DR. 27 1000

1944

VERLAG • ZALOŽBA „NAŠA KNJIGA“
LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

ARCHIBALD J. CRONIN

CITADELA

ROMAN

1943-XXI

ZALOŽBA „NAŠA KNJIGA“
LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Z A 11. DECEMBER

OB 25 LETNICI

velikana
slovenske književnosti

IVANA CANKARJA

bomo izdali

14

njegovih še neobjavljenih
in necitiranih

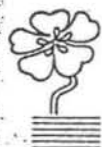
pisem

ki jih je v letih 1910 in 1911
pisal iz Slovenskih goric

Pisma bodo izdana v natančnem
faksimilu in tudi v posnetku
papirja

Uvodno študijo je napisal
Dr. TINE DEBELJAK

Elegantna izdaja bo v čast vsa-
kemu častilcu Cankarjevega
spomina in dragocen dokument.
Cankarjeve človeške in pisatelj-
ske osebnosti

Šopek Cankarjevih pisem
ZA 25 LETNICO NJEGOVE SMRTI

Ob šestdesetletnici Ivana Preglja je Ljudska knjigarna, ki je izdajala njegove izbrane spise, ponujala komplet zvezkov vezanih v polplatno za 450 lir. Posamezne zvezke je prodajala: broširane po 25 lir, vezane po 45 lir. Ljudska knjigarna je prodajala komplete knjig v želji, da bi se znebila starih knjig. Cene izbranih spisov znanih slovenskih pisateljev so bile okrog 50 lir.

Seznam⁴⁷ Naše knjige je obsegal versko literaturo, leposlovje za mladino in odrasle (različnih založnikov) ter preglede zbirk Naša knjiga, Slovenčeva knjižnica, Dobra knjiga (Narodne tiskarne), Knjižice (Salezijanski inspektorat) in razno (knjige različnih založb).

Med najdražjimi knjigami je bila *Kitica Mickiewiczevih Adama Mickiewicza*, bibliofilska izdaja v elegantni opremi akademske slikarke Bare Remec z originalnimi cinkorezi za 350 lir. Bibliofilska izdaja *Frana Levstika* Martin Krpan, ki ga je ilustriral Lojze Perko, je bila 240 lir. Martin Krpan je izšel pri Konzorciju Slovenca kot nagradna knjiga za naročnike. Najcenejše so nedvomno bile »salezijanske Knjižice« po liro za knjižico z 32 stranmi.

4.3. SALEZIJSKI INSPEKTORAT

Salezijansko tiskarno na Rakovniku so ustanovili salezijanci leta 1922. Takrat je bil ustanovljen samostojen inspektorat za Slovenijo na Rakovniku. Salezijanski inspektorat se je ukvarjal predvsem z vzgojo in izobraževanjem. S svojim redovniškim osebjem so tiskali predvsem tiskovine in drobne tiske za potrebe svojega matičnega samostana in drugih salezijanskih samostanov. Med večje tiske so sodili dvomesečnik *Salezijanski vestnik*, mesečnik *Mala cvetka* in zbirka *Knjižice*. Tiskarna je razpolagala tudi z manjšo knjigoveznico.

V letu 1943 je med nabožnimi tiski izšlo več manjših brošur, ki so se imenovale salezijanske *Knjižice*⁴⁸ (do leta 1943 jih je izšlo čez 200!). V kratkih sestavkih so opozarjale široko občinstvo na trenutno aktualne pastirskodušne probleme. *Knjižice* so začele izhajati leta 1933; njihov podnaslov je bil *Časopis za duhovno probudo in prosveto*. To je bila znamenita zbirka drobnih brošuric nabožno-moralističnih spisov verske in vzgojne vsebine. Bile so zelo poceni (1 liro) in tudi ponatisnjene zaradi aktualne vsebine.

Leta 1943 je izšlo 23 *Knjižic*; petnajst novih izdaj in sedem ponatisov, med njimi tudi *Duhovni koledarček za leto 1944*. Ponatise *Knjižic*:

⁴⁷ V Naši knjigi zasledimo tudi nedoslednosti, npr. v seznamu slovenskih knjig od 1. 1. do 1. 6. 1943 navajajo tudi roman C. Dickensa *Dorritova najmlajša*, ki je izšel 1942.

⁴⁸ *Knjižice* so bile majhnega formata in obsega, a relativno visoke naklade 6.000 izvodov, zato so zanimiv knjigotrški in založniški pojav.

1. HITI, Francè: Ples. 1. izd. 1941.; 2. izd. 1943,
 2. KNIFIC, Franc: Materina roka. 1. izd. 1942.; 2. izd. 1943,
 3. KNIFIC, Franc: Posvečuj Gospodov dan. 1. izd. 1940.; 2. izd. 1943,
 4. KNIFIC, Franc: Prvoobhajancem. 1. izd. 1938.; 2. izd. 1943,
 5. KNIFIC, Franc: Vsak up pustite... 1. izd. 1941.; 2. izd. 1943,
 6. LUSKAR, Anton: Ministranti. 1. izd. 1937.; 2. izd. 1943,
 7. VOGRINČIČ, Franc: Mati vzgojiteljica. 1. izd. 1941.; 2. izd. 1943.
- Nove izdaje Knjižic: Trpin Job Ludvika Čepona; Naš oče Vilka Fajdige; Oče domovine Andreja Farkaša; V materini šoli Kristjana Cudermana; Družba za širjenje vere Nikolaja Jeločnika; Satan Franca Knifca; Preizkušnja vere Gregorija Rožmana; Sveti rožni venec Antona Logarja; Krizanteme Vinka Lovšina, Marijino Srce Janeza Filipiča, Vnebovpijoči grehi Janeza Langerholza, Čudodelna svetinja Alojzija Plantariča, Stražar naših svetinj Mateja Poštuvana, Vsi Otmarja Vostnerja in Mati ubogih Srečka Zamjena.

4.3.1. »SALEZIJANSKI VESTNIK«

Salezijanski vestnik, glasilo za salezijansko sotrudstvo, je bil dvomesečnik, ki ga je izdajala Salezijanska tiskarna. To je bilo katoliško glasilo, ki je poleg verskih dogodkov objavljalo tudi knjižne novosti in reklame za Knjižice. Salezijanski »sotrudniki«⁴⁹ so tu dobivali napotke: naj se oprimejo vseh gibanj, ki jih sveti oče ali škofje naročajo za širjenje dobrega tiska; naj ne kupujejo revij in ne berejo časopisov, revij ali knjig, ki niso dobre; naj skrbno pazijo na to, kaj se bere v hiši; naj se naročijo na dober časopis ali mesečnik, naj ga priporočajo in ga dajo brati prijateljem, naj skrbijo za brezplačno širjenje poljudnih Knjižic, naj podjetno in previdno brez prestanka delajo za razširjanje dobrega in za zatiranje brezverskega tiska.

Uredništvo Salezijanskega vestnika se je ob deseti obletnici izhajanja Knjižic obrnilo na bralce, naj pomagajo izpolniti škofovo željo, da bi prišle Knjižice k vsem slovenskim dušam. *»Sotrudniki se morajo zavedati svoje dolžnosti: zahtevati in delati povsod za božje pravice; ne se samo braniti, sprejemati je treba odprt boj, z orožjem proti orožju, s tiskom proti tisku. Oslabiti, uničiti nasprotnikovo propagando, to mora biti vedno cilj pravega in celega katoličana. Tiskovno sredstvo, ki zaradi poljudne obdelave snovi, nizke cene in vabljive zunanosti lahko zelo dobro služi - kot moderno orožje - to tiskovno sredstvo so Knjižice.«*⁵⁰ V Ljubljani so imele 570 naročnikov (80.000 prebivalcev), kar je bilo malo po mnenju uredništva, zato je uredništvo naprošalo naročnike, naj vsak pridobi enega novega naročnika.

⁴⁹ DELO za dober tisk, str. 121.

⁵⁰ JUBILEJ »Knjižic«, str. 20-21.

4. 4. KNJIGARNA TISKOVNE ZADRUGE

Med založbami, ki so strnjeno delovale v vsem obdobju od vojne do vojne, je bila med najbolj podjetnimi in zaslužnimi predvsem pa najbolj razvejanimi Knjigarna Tiskovne zadruga. Ustanovljena je bila leta 1916 kot liberalna založba. Njeno načelstvo je prevzel odvetnik Oton Fettich–Frankheim.

Tiskovna zadruga je uredništvo ponudila Otonu Župančiču. Župančič je zastavil cilje⁵¹ za prvo sistematično izdajo zbranih del slovenskih pesnikov in pisateljev, katero je vrsto let urejal ter skrbel za uvodne študije in skrbne opombe urednik Ivan Prijatelj. Prijatelj je tu uveljavljal svojo zamisel kritične izdaje slovenskih klasikov in imel največ zaslug za založniški program. Hkrati je Knjigarna Tiskovne zadruga poskrbela za prvo načrtno izdajo Shakespeara v Župančičevih prepesnitvah in za številne prevode klasičnih in sodobnih del svetovne književnosti.

V tridesetih letih je bila že uveljavljena založba, ki je skrbno izbirala nove knjige glede na kvaliteto in na število naslovov. Posebne skrbi niso namenjali le izbiri, ampak tudi kulturi slovenjenja »mojstrov«. Posebni knjižni oddelek je skrbno iskal prevajalce tuje literature, saj ni bil pogoj samo poznavanje tujega jezika, temveč je bil pglavitni pogoj ustvarjalno obvladovanje slovenskega jezika. Le tako so lahko nastale mojstrske domače verzije temeljnih romanov svetovne književnosti. Čedalje večjo skrb so namenjali tudi zunanji podobi knjige, saj jih je k temu silila konkurenca; novi založbi Modra ptica in Hram.

Izdajali so dela številnih slovenskih pisateljev ter zbrana in izbrana dela. Izšlo je tudi veliko prevodov svetovne literature: Fjodor Mihajlovič Dostojevski, Aleksander S. Puškin, Anton Pavlovič Čehov, Emile Zola, Andre Gide... Veliko načrtovanega dela niso izvedli, a tega jim ni preprečila le vojna, ampak tudi nesoglasja in prepiri med sodelavci Tiskovne zadruga. Knjigarna Tiskovne zadruga je do konca druge svetovne vojne izdala okrog 300 knjig v 650.000 izvodih. V letih 1917-1941 je izdajala Ljubljanski zvon, ki je bila najpomembnejša literarna revija poleg revije Dom in svet, ki je izhajala tudi med vojno.

Knjižna bera leta 1943 je bila 12 knjig, od tega le štiri prevedena leposlovna dela (mladinski deli Tarzan Edgarja R. Burrougsa in Knjiga o džungli, I. in II. del, Rudyarda Kiplinga ter francoska klasična povest Islandski ribič Pierra Lotija). Ostalo so bila slovenska izvorna dela. Med izvirnimi deli najdemo največ otroške

⁵¹ »Zalaganje »proizvodov« živečih pisateljev, zbrana dela slovenskih klasikov, prevodi iz tujih slovstev, popularno-znanstveni izviri in prevedeni spisi ter periodični listi«. Citirano po: MORAVEC, D.: Novi tokovi v slovenskem založništvu, str. 70.

in mladinske literature: slikanica s pesmicami Razposajenci Cvetka Golarja; mladinske pesmi Zlata tička Danila Gorinška; Biba (otročka poezija z lesorezi Otona Gasparija) Mire Tavčar in mladinska povest Vklenjena mladost Lojzeta Zupanca. Sledijo praktične knjige za izobraževanje in priročniki: Učbenik angleškega jezika Janka Kotnika; praktična knjiga iz trgovinskega poslovanja Knjigovodstvo Franja Siča; priročnik za trgovine in gospodinjstva Shranjevanje živil in gospodinjskih pripomočkov ter prispevek k propagandi za dojenje Slovenska mati, dđji Bogdana Derča.

4.5. NARODNA TISKARNA

Bila je med prvimi tiskarnami na Slovenskem, ki so bile urejene za veliko proizvodnjo. Delovala je v letih 1872-1945 v Ljubljani pod vodstvom liberalne delniške družbe. Nastala je s selitvijo časopisa Slovenski narod iz Maribora v Ljubljano, in čeprav je bil prvotni namen izdajanje Slovenskega naroda, se je že leta 1880 začela ukvarjati z izdajanjem knjig. Narodna tiskarna je imela sedež v Knafljevi (Puccinijevi) ulici. V letih 1929-1943 je bil predsednik upravnega odbora Albert Kramer.

Za založniško in knjigotrško dejavnost so leta 1906 ustanovili Narodno knjigarno ter zanjo tiskali številne izdaje (spise Josipa Jurčiča, Ivana Tavčarja, pesmi Otona Župančiča) in za druge založnike, kot so bile Slovenska matica, Knjigarna Tiskovne zadruga (zlasti zbirka slovenski pesniki in pisatelji), Vodnikova družba. Z izpopolnjevanjem tiskarniške opreme se je tudi knjižni tisk Narodne tiskarne izboljševal in končno dosegel zelo kvalitetno stopnjo, kar govori tudi o kakovosti njenih grafičnih strokovnih delavcev.

Tudi med vojnama je bila pod okriljem demokratično in nacionalistično usmerjene generacije. Liberalni konzorcij je pod uredništvom Božidarja Borka (ki je tudi prevajal) v rednih rokih izdajal Dobro knjigo (v letih 1942-1945). V tej zbirki so prihajale v Ljubljansko pokrajino predvsem kvalitetne knjige iz svetovne književnosti in nekaj slovenskih, npr. Tiha voda Mire Mihelič.

Leta 1943 je izšlo enajst knjig v zbirki Dobra knjiga: 2-delni indijski roman Prišlo je deževje Louisa Bromfielda; novela iz nove Kitajske Vzhod in zapad Pearl S. Bucka; italijanski roman o dekliški vzgoji Nazaj ni poti Albe de Cèspedes; zgodba iz glasbenega življenja Nestanovitno srce Arnalda Fraccarolija; epopeja Dediščina gozda Trygve Gulbrandsena (*»najbolj bran roman iz nordijskih literatur, ki nadaljuje za sedanji čas dobro tradicijo nordijskih mojstrov, ki tudi etično stoje sila visoko«*)⁵²; Borba z bogovi Jensa

⁵² PREGLED slovenskega knjižnega trga, str. 5.

Petra Jacobsena; znanstvena reportaža o najnovejših zdravniških odkritjih Borci proti smrti Paula de Kruifa; Jerry z otokov Jacka Londona; Pokojni Matija Pascal Luigija Pirandella; biografski roman o Jacku Londonu z naslovom Mornar na konju Irvinga Stonea.

Poleg prevodov je izšel tudi izvirni psihološki roman iz meščanskega sveta Rina Radivoja Reharja. Prva polovica romana je dobro zastavljena, nato pa pisatelju zmanjka moči, da bi dogajanje speljal miselno in čustveno do konca, zato si pomaga s sentimentalnostjo, navidezno tragiko in samomorom.

4.6. POKRAJINSKA ŠOLSKA ZALOŽBA

Leta 1919 so ustanovili Pokrajinsko šolsko založbo, katere predsednik je bil Ivan Arnejc. To je bilo potrebno tudi zaradi ustanovitve nove države, saj je bilo potrebno spremeniti šolske knjige in je bila zato potrebna lastna založba, ki bo šole oskrbela z novimi knjigami in izdajami. Naloge te založbe so bile:

1. izdajati in zalagati šolske knjige za vse vrste šol, šolske in druge uradne tiskovine, učila ter šolske potrebščine, in tudi take knjige, ki ne obetajo dobička, a so šolski mladini nujno potrebne,
2. prodajati knjige in potrebščine drugih založb, zlasti učne, mladinske in pedagoške knjige ter razna učila,
3. skrbeti za strokovno, metodično in tehnično izpopolnjevanje slovenskih šolskih knjig,
4. uravnavati cene šolskim knjigam.

Ljubljanske knjigarne so se najprej bale konkurence in so že leta 1919 vložile pri poverjeništvu za uk in bogočastje spomenico proti ustanovitvi Pokrajinske šolske založbe. Toda delovno področje založniških podjetij je bilo tako veliko, da jim nova uradna ustanova ni vzela možnosti za izdajanje učnih knjig, saj je slovenskih učbenikov občutno primanjkovalo.

Ves čas obstoja je bila Pokrajinska šolska založba tesno povezana s prosvetnim oddelkom vsakokratne javne uprave, vendar je bila zaradi svojega trgovskega značaja v marsikaterem pogledu precej samostojna. Po ustanovitvi Ljubljanske pokrajine leta 1941 je prišla založba pod upravo Visokega komisariata, po septembrskem preobratu leta 1943 pa pod oblast šefa pokrajinske uprave. V zvezi s spremembami javne uprave je Pokrajinska šolska založba spreminjala svoje ime, tako je bila med vojno Pokrajinska šolska založba = Casa editrice scolastica provinciale di Lubiana. Poslovne prostore in knjigarno je imela na Slomškovi ulici 12. Med vojno sta bila upravnika Blaž Poznič v letih 1937-1943 in Franc Planina od leta 1943 naprej do konca vojne. V Pokrajinski šolski založbi je delalo veliko uslužbencev iz drugih uradov. Mnogo je bilo honorarno

zaposlenih, nekateri upravniki pa so poleg dela pri založbi tudi poučevali v šolah. Pokrajinska šolska založba je morala zaradi medvojne uprave veliko knjig in tiskovin tudi zavreči⁵³.

Pokrajinska šolska založba je v 25 letih dela (v letih 1919-1944) opravila veliko založniško delo - izdala je 147 knjig v 240 izdajah v skupni nakladi 1.300.000 izvodov. Odlikovala se je predvsem z izdajanjem čitank in beril ter računice. S tem si je pridobila veliko zaslug, saj ravno te knjige predstavljajo tehnično in metodično tako izpopolnjene učbenike, da se z njimi lahko merimo z velikimi kulturnimi narodi. Ves čas svojega obstoja je Pokrajinska šolska založba skrbela za lepo opremo in posebno dobre ilustracije. Založba je dajala delo skoraj vsem ljubljanskim tiskarnam ter knjigoveznicam glede na lepo, dobro in poceni izvedbo. Na trgu je bila pomembna zaradi zmernih cen.

Vzporedno z delom za osamosvojitvev pri izdajanju učbenikov je Pokrajinska šolska založba stremela za tem, da bi smela za slovenske šole sama prirejati tudi potrebne tiskovine. Šele leta 1940 je bila Pokrajinska šolska založba pooblaščen, da sme izdajati in zalagati vse šolske zvezke za šole v Dravski banovini.⁵⁴

Publikacije, ki jih je leta 1943 izdala Pokrajinska šolska založba za potrebe izobraževanja so bile: Računica za ljudske šole (2. spremenjena izdaja) Antona Črničca; Četrto slovensko berilo in Drugo slovensko berilo (drugo berilo je bila popravljena izdaja, strani 3-6 je konfiscirala cenzura) Kristine Hafner in Franca Ločniškarja; Pesmarica za uporabo v vseh vrstah šol Luke Kramolca; Zemljepis za I. razred srednjih šol (2. popravljena izdaja) Silva Kranjca; Nauk o glasbi Ivana Repovša; Slovenska čitanka za prvi razred srednjih šol (2. spremenjena izdaja); Starocerkvenoslovanska slovnica in čitanka za višje razrede Franceta Tomšiča; Zgodbe svetega pisma za osnovne šole (2. nespremenjeni natis) za verouk, ki je bil takrat v sklopu pouka.

Kot vidimo so bile čitanke in učbeniki zemljepisa ter zgodovine potrebni sprememb in popravkov, ki so ustrezali takratni upravi in politiki. Gioacchino Volpe je napisal Zgodovino Italije in Italijanov, ki so se je učili v šolah - zgodovina Italije kot države, ki ji pripadajo tudi Slovenci.

⁵³ V času od 1941-1944 je izgubila 170.00 lit zaradi odpisa zaloge. Če se vzame v poštev, da so bile knjige odpisane po nabavni vrednosti, je razvidno, kako veliko poslovno tveganje je bilo združeno z zalaganjem šolskih knjig.

⁵⁴ PLANINA, F.: 25 let dela za slovensko učno knjigo, str. 3-10.

4. 7. MLADINSKA ZALOŽBA

V tridesetih letih tega stoletja so se poleg starejših založb pojavili tudi manjši založniki. Med založbami, ki so bile katoliško naravnane, je bila tudi Mladinska založba. Ustanovili so jo salezijanci na Rakovniku.

Mladinska založba je imela na Starem trgu 30 tudi prodajalno, kjer so prodajali razne mladinske knjige, šolske potrebščine, vse za pisarno, velik izbor nalivnih peres,...

V letu 1943 so izdajali predvsem mladinsko literaturo: zbirke mladinskih pesmi, povestic ali slikanice pretežno ilustrativnega značaja.

Imamo dve pripovedki Bumček in Bunkica ter Nosan in Zalika Konči Ahačič; Niko Kuret je izdal zbirko igrice za ročne lutke z naslovi Kaznovana trdosrčnost, Čudežno zdravilo, Vražiček v steklenički in Pavliha kot mešetar (izšlo je v zbirki Pavlihov oder; štiri igrice v letu 1943, štiri pa leta 1944); Maks Simončič je napisal tri nabožne povesti Jurček, Angelček s sinjimi očmi in Miklavžev večer ter izšel je prevod mladinske nabožne povesti Izgubljen poklic Carla Vigliettija.

Mladinska založba je izdajala tudi biografije redovnikov; npr. Elmer Csavossy je napisala Grob ob Donavi, o sestri Mariji Margareti Bogner iz reda Marijinega obiskanja; Srečko Zamjen je napisal knjigo Fatima, ki govori o prikazovanju Marije.

4. 8. AKADEMIJA ZNANOSTI IN UMETNOSTI

Z ustanovitvijo Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev leta 1918 in Univerze v Ljubljani leta 1919 je prišla tudi želja po ustanovitvi Akademije znanosti in umetnosti. To sta ovirali in onemogočali tako zagrebška kot beograjska akademija z dolgoletnim odlaganjem in (ne)reševanjem tega vprašanja. Zato so slovenski znanstveniki že zgodaj osnovali Znanstveno društvo za humanistične vede.

Znanstveno društvo je bilo ustanovljeno leta 1921 in je zavestno opravljalo dela, ki jih opravlja Akademija - vsaj na humanističnem področju (Filozofsko-historični razred). Tako je Društvo najveljavnejši predhodnik Akademije in njenih edicij s svojimi razpravami in kritičnimi objavami građiva.

Pred nastankom Akademije imamo še en zanimiv primer. Za izdelavo Slovenskega biografskega leksikona je dala pobudo Zadružna gospodarska banka in ne kulturne oblasti. Vodenje in izpeljavo projekta pa je zaupala Izidorju Cankarju.

Mnoge publikacije, ki bi sodile v normalnih razmerah med založniške načrte Akademije znanosti in umetnosti, so izhajale pri drugih založbah: pri Slovenski matici, Tiskovni zadrugi s Kidričevo znanstvenokritično izdajo Prešerna, Akademski založbi s faksimiliranimi izdajami Monumenta artis slovenicae (zbirka spomenikov slovenske umetnosti).

»1938 je ustanovljena Akademija znanosti in umetnosti, ki je izraz življenjskega optimizma in dozorele samozavesti. Ustanovitev Akademije znanosti in umetnosti pomeni ali bi vsaj morala pomeniti, da smo sposobni, stopiti z lastno pobudo na svetovno pozorišče in odigrati v svojem izvirnem stilu in brez pomoči šepetalca samostojno vlogo v zgodovini.«⁵⁵

Ko so končno - na pragu druge svetovne vojne - ustanovili Akademijo znanosti in umetnosti, je bila prva skrb nacionalne Akademije nadaljevanje, širitev in poglobljanje založniškega načrta, ki ga je v zadnjih dvajsetih letih snovalo in kljub nezavidljivim pogojem uresničevalo Znanstveno društvo, četudi je bilo omejeno samo na humanistiko. Predsednik Akademije je bil do leta 1942 Rajko Nahtigal, od leta 1943 naprej pa Milan Vidmar.

V uredbi Akademije znanosti in umetnosti je določeno, da je njena naloga gojiti znanost in podpirati razvoj umetnosti tudi z objavljanjem znanstvenega dela v posebnih publikacijah, če izkazujejo visoko znanstveno vrednost. Publikacije Akademije naj bi se delile na splošne publikacije in publikacije posameznih razredov Akademije znanosti in umetnosti. Knjige naj bi se izdajale v zbirkah:

1. Dela - listine pomembne za zgodovino Slovencev,
2. Razprave - daljše monografije, ki so izhajale v razredih:
 - Filozosko-filološko-historični razred (1943, 1944),
 - Pravni razred (1941, 1943, 1945),
 - Matematično-prirodoslovni razred (1940, 1942),
 - Umetniški razred (edini razred, ki od ustanovitve Akademije do leta 1943 še ni izdal knjige),⁵⁶
3. Gradivo - dialektološko, leksikalno, historično, etnografsko in drugo,
4. Spomeniki - kritične izdaje rokopisov.

V vojnih letih delo Akademije ni bilo prekinjeno. Število (očitno že pripravljenih) izdaj je celo naraščalo. Natisnjene so bile Razprave filozofsko-filološko-historičnega razreda, za kakršne je prej skrbelo Znanstveno društvo, v katerih je izšla Umetnostna zgodovina Vojeslava Moleta in Franceta Steleta; obsežna literarno-zgodovinska študija o Lepi Vidi (o nastanku, razvoju in razširjenosti te narodne pesmi, ki je izšla tudi kot posebni odtis) Ivana Grafenauerja.

⁵⁵ BRNČIČ, I.: Ob ustanovitvi slovenske akademije, str. 1-2.

⁵⁶ SLOVENSKA akademija znanosti in umetnosti v sedanji vojni, str. 6.

V letu 1943 imamo serijo posebnih odtisov filozofsko-filološko-historičnega razreda: Clozov-Kopitarjev glagolit v slovenski književnosti in zgodovini Franceta Grivca in Rekonstrukcija treh staroslovanskih izvirnih pesnitev Rajka Nahtigala.

Iz pravnega razreda leta 1943 so posebni odtisi: Nekoliko dinamičnih shem gospodarskega prava Aleksandra Bilimoviča; Portalis in Savigny Evgena Spektorskega; Osebne trgovinske družbe po novejših zakonih Milana Škerlja; Viktor Korošec, eden glavnih svetovnih strokovnjakov za hetitsko pravo, je objavil študijo Podelitev hetitske pokrajine Dattašše Ulmi-Tešupu.

Iz matematično-prirodoslovnega razreda leta 1943 imamo posebni odtis Veletransformatorski problemi Milana Vidmarja.

Izšel je tudi prvi Letopis, ki je zarisal delo Akademije v letih 1938-1942. Fran Ramovš je opisal zgodovino Akademije in njeno delovanje od ustanovitve do leta 1942. Objavljeni so bili vsi življenjepisi in bibliografije vseh prvih akademikov z izjemo Franceta Kidriča (zaradi cenzure je članek o njem izšel šele po osvoboditvi).

V predvojni in medvojni dobi je Akademija začela uresničevati del načrta, zasnovanega že v letu 1929. Najprej so bile sprejete že delno pripravljene publikacije: Kosove, Kidričeve, Nahtigalove... Nekatera področja tega razsežnega načrta so bila pokrita šele v našem času, nekatera pa še čakajo uresnitve. Tako je steklo delo kljub kasneje ustanovljeni Akademiji, ki je imela od vsega začetka publiciranje znanstvenih in umetnostnih del za eno od svojih prvih nalog. To prizadevanje je žal teklo še vrsto let v izjemnih in znanstvenemu delu malo naklonjenih razmerah.⁵⁷ Kljub temu je Akademija izdala od leta 1939 do začetka vojne deset publikacij, med vojno pa dvanajst.

Akademija (očitno sporazumno zaradi pomena za slovenski narod) tako kot Narodno gledališče ni upoštevala kulturnega molka, vendar se je morala prilagajati cenzuri.

V letu 1943 imamo vrsto posebnih odtisov iz razprav filozofsko-filološko-historičnega razreda, pravnega razreda, matematično-prirodoslovnega razreda priznanih slovenskih znanstvenikov.

4.9. JURIDIČNA FAKULTETA

Med fakultetami ljubljanske Univerze je bila tudi Juridična fakulteta. Od vseh fakultet je le Juridična fakulteta izdajala svojo uradno publikacijo, in sicer Zbornik znanstvenih razprav. V petnajstih letnikih (I. 1920/21, XV. 1938/39) je zbranih nad sto razprav z vseh področij pravne vede: pravnozgodovinske

⁵⁷ MORAVEC, D.: Novi tokovi v slovenskem založništvu, str. 250-269.

razprave, cerkvenopravne, kazenskopravne, državljanskopravne, trgovinsko- in negmotnopravne, pravdnopravne, državno- in upravnopravne, narodnogospodarske in gospodarsko-politične, mednarodno- in medpokrajinskopravne, finančnopravne, pravnofilozofske, občeppravne in sociološke.

V letu 1943 je izdala 19. letnik Zbornika znanstvenih razprav 1942/43, ki ga je urejal Janko Polec. V seznamu so posebni odtisi iz zbornika: O ideji prava Leonida Pitamica; Sociologija in filozofija Evgena Spektorskega; Gregor Krek in Družba z omejeno odgovornostjo po italijanskem državnem zakoniku in po trgovinskem zakonu bivše jugoslovanske države (organizacija, računovodstvo, prestanek, likvidacija, pretvarjanje in je v zvezi z novimi razmerami na področju upravnih sprememb) Milana Škerlja; Teritorialno načelo v kazenskem pravu Rudolfa Trofenika.

Veliko razprav je vzporedno v slovenskem in italijanskem jeziku, ali pa imajo vsaj povzetek v italijanščini zaradi časa v katerem so izhajale. Dva posebna odtisa sta izšla tudi zunaj Zbornika znanstvenih razprav, in sicer Razmejitve uprave od sodstva Henrika Steske in Nastanek Avgustovega principata Viktorja Korošca.

Pravniki so izdajali svoj strokovni list Pravniki ter razne razprave v okviru Akademije (Razprave) oziroma Univerze (Zbornik znanstvenih razprav).

4.10. DRUŽBA SV. MOHORJA

Družba sv. Mohorja je najstarejša založnica, namenjena najširšemu krogu bralcev. Je ljudska knjižna družba, ki izdaja številne nabožne knjige in večerniške povesti (t. i. »mohorjanke«) ter publikacije namenjene praktičnim potrebam vsakdanjega življenja.

Ustanovljena je bila leta 1852 na pobudo Antona Martina Slomška, »da na svetlo daje in razširja dobre knjige, ki um, srce in voljo ljudi razsvetliti in požlahtniti morejo in se zraven tudi dober kup (poceni) razprodajati zamorejo«. Njen pomen je za prosveto slovenskega naroda ogromen. V času svojega delovanja je poslala v svet čez 21 milijonov svojih rednih publikacij⁵⁸. Ostala je zvesta ciljem domače slovenske prosvete, omike in književnosti, znanosti in umetnosti. Pri tem se ni nikoli zapirala v ožino, v kateri ne bi imela posluha za potrebe časa. Trdno se je zakoreninila v slovenskem ljudstvu ter

⁵⁸ Pred prvo svetovno vojno je imela Mohorjeva družba 100.000 udov, kar je bil njen vrhunec, leta 1941 je doživela strahoten upad na 9.449, leta 1944 je imela 13.455 udov. Po vojni je število udov sicer naraslo, a številke 100.000 ni preseгла.

našla pot v skoraj sleherno slovensko hišo. Povezovala je Slovence vseh slovenskih pokrajin tostran in onstran državnih meja in je zlasti rojakom izseljencem na vseh celinah desetletja pomenila del domovine in edino zvezo z njo.

Družba je imela sedež v Celovcu do razpada avstroogrske monarhije, potem se je leta 1919 začasno umaknila na Prevalje. Leta 1922 se je vodstvo Družbe odločilo, da preseli uredništvo mohorskih knjig na Kolezijsko 1 v Ljubljano. Tiskarno in sedež uprave pa je leta 1927 preselila v Celje. Med leti 1930 in 1941 je Družba postala zelo pomembna založnica⁵⁹ vsakovrstnih slovenskih knjig.

V letih 1923-1952 je delo družbe urejal Fran Saleški Finžgar. Pod njegovim vodstvom se je razvila v moderno založbo katoliške usmeritve, ki je izdajala pomembna dela slovenske literature.

- Na leposlovnem področju ni mogoče prezreti 120 zvezkov *Mohorjeve knjižnice*, v kateri so med leti 1922 in 1944 izšla številna domača in prevedena dela, od katerih so mnoga izhajala najprej v Mladiki.
- Slavist Jakob Šolar je urejal šolski rabi namenjeno zbirko *Cvetje iz domačih in tujih logov*, ki je v letih 1934-44 dosegla 20 zvezkov (zbirka je bila namenjena šolam in izobraževanju, s skrbnim izborom, nadrobnimi komentarji in strokovnimi uvodi).
- Teolog Franc Ksaver Lukman je leta 1938 začel urejati zbirko *Cerkvenih očetov izbrana dela*, ki jo je med vojno nadaljeval, a zunaj Mohorjeve družbe (v Ljudski knjigarni).
- V *Znanstveni knjižici* so izšla nekatera temeljna dela družboslovja in fizike: Država Leonida Pitamica, Knjižnice in knjižničarsko delo A. Pirjevca.

Med vojno se je Mohorjeva družba preselila v Ljubljano. Druga svetovna vojna je Mohorjevo družbo zelo prizadela. Nemci so v Celju uničili skoraj vse, kar je Mohorjeva družba ustvarila na Slovenskem, saj so vso zalogo knjig (12 vagonov) odpeljali v papirnico Radeče in zasedli tiskarno.

Fran Saleški Finžgar je zaprosil italijanske oblasti, naj posredujejo pri nemških oblasteh zavoljo lastnine Mohorjeve družbe, ki je ostala v Celju in jo je želel prenesti v Ljubljano.

⁵⁹ V Finžgarjevem obdobju (v letih 1923-1952) je Družba izdajala družinski list Mladika in številne zbirke: Mohorjevo, Znanstveno in leposlovno knjižnico, po zaključku Zgodovine slovenskoga naroda je zasnovala mogočen načrt Obče zgodovine, ki pa ga ji je preprečila vojna, saj so izšli samo A. Sovreta Stari Gtiki. Pomembne njene zbirke so bile tudi Cvetje iz domačih in tujih logov, Izbrana dela cerkvenih očetov in Studenci žive vode.

Šlo je za obupen poskus, da se reši del slovenskega kulturnega bogastva, kazal pa tudi na upanje v večjo humanost italijanskega okupatorja.⁶⁰

Pokrovitelj Mohorjeve družbe je bil Gregorij Rožman, takratni škof. Ker je bila omejena le na Ljubljansko pokrajino, je število članov zelo upadlo. Med vojno je Družba izdala le 31 knjig, drobnih in v nizki nakladi, predvsem v okviru Slovenskih večernic ter Cvetja iz domačih in tujih logov. Med njimi so izdali vsako leto Mohorjev koledar. Koledar je le leta 1941 ohranil prejšnjo velikost in vsebinsko urejenost, v letih 1943 in 1944 je bil format zmanjšan in število strani skrčeno, leposlovje pa je v celoti odpadlo. Rožman je priporočal, ...»*naj v vsaki župniji dobe primerne, verne in poštenega propagatorja družbenih knjig - saj sami vsega ne zmorejo, zato je treba le organizirati. Družba je navezana na duhovnike, po njih delu je zrasla, po njih naj se spet poživi*«. ⁶¹

Mohorjevo družbo je med vojno v njenem - v primerjavi s preteklostjo - skoraj le simboličnem delovanju vodil odbor, v katerem so bili poleg bivšega ravnatelja Franca Kotnika sami duhovniki, pod vodstvom Franca Lukmana. Izhodišče pobud za delo in njenega duha je bil krog škofa Rožmana (uredniško delo je opravljal Janko Moder po ukazih Mohorskega odbora), posebno kanonik Janez Kraljič.

Leta 1943 je izdala le šest naslovov, dva v zbirki Mohorjeva knjižica: življenjepis koroškega Slovenca, Knobleharjevega sodelavca v misijonih, Misijonar Jernej Mózgan Frana Kotnika in Quo vadis, II. del (I. del izšel leta 1942), popularno poljsko delo Henryka Sienkiewicza.

V zbirki Cvetje iz domačih in tujih logov sta izšli Živalske podobe Frana Erjavca ter Blaže in Nežica Antona Martina Slomška.

V Slovenskih večernicah je izšel roman Štiri zgodbe štirih avtorjev:

1. Ukleta zemlja Emilijana Cevca je kmečka zgodba z realistično osnovo, pretkana z lirizmom in pretanjenim izrazom, odkrivajoč prvinskost in odrešilnost življenja na kmečki zemlji.
2. Sponsa restitit Jožeta Dularja je tragična pretresljiva dolenjska kmečka zgodba o prepovedani ljubezni in prisiljeni možitvi, pisana z naravnost silovito dramatično močjo in izredno prodornim psihološkim pogledom, nadaljujoč izročilo plemenitega realizma vaške povesti.
3. Življenje odteka Ksaverja Meška ostaja v mejah njegove lirskopoetske proze.
4. Stanko Janežič je hotel v črtici Krik iz goric zapeti himno Slovenskim goricam, proslaviti zakonsko in družinsko ljubezen in hkrati pokazati socialno in

⁶⁰ AS II, Italijanski arhiv, Tiskovni urad, E. 18. Pismo F. S. Finžgarja dne 17. 5. 1941 Visokemu komisariatu - tiskovni urad. Pravzaprav je šlo za ponovno prošnjo, saj je pred tem pri visokem komisarju poskušal s podobno prošnjo že dr. Marko Natlačén. Oba poskusa sta bila neuspešna, tako da so Nemci uničili celotno gradivo Mohorjeve družbe v Celju.

⁶¹ SMOLIK, M.: Oris zgodovine Mohorjeve družbe, str. 16.

človeško stisko viničarjev. Motivno je zajel preširoko področje, a volji niso ustrezale njegove moči in življenjska razgledanost.

Metod Turnšek pa je zbral in opisal ljudske verske običaje in navade med cerkvenim letom in jih izdal pod naslovom Pod vernim krovom.⁶²

4.11. BIBLIOFILSKA ZALOŽBA

Bibliofilске tiske so pred drugo svetovno vojno izdajale: Akademska založba, Umetniška propaganda in Bibliofilska založba. V tridesetih letih tega stoletja se je skušala uveljaviti Umetniška matica z reprodukcijami Božidarja Jakca, vendar se zaradi zahtevnosti takih tiskov in ožjega kroga interesentov ni obdržala.

Bibliofilski tiski so bili maloštevilni, dokler ni Miha Maleš poskrbel za umetnostno revijo in specializirano založbo. Njegova založba z revijo Umetnost (ki je izhajala od leta 1936 in tudi med vojno) je bila svojevrstna posebnost. Bibliofilski tiski so v svetu že dolgo časa uveljavljeni, a pri nas niso imeli večje tradicije. Maleš si je že več let prizadeval, da bi speljal take tokove tudi k nam in zlasti v tridesetih letih so zamikale lepe »raritete« tudi nekatere druge založnice. Pobuda pa je ostajala v Maleševih rokah in njegova revija je razvoj in pomen bibliofilstva tudi teoretično opredeljevala (obudila je spomin na predhodnice bibliofilskih tiskov, izdaje rokopisov, razkošne francoske edicije, bibliofilске izdaje erotične literature srednjega veka...).

Bibliofilska založba je imela namen izdajati tudi umetniške mape (Maleševa izvorna grafika; 3 mape v letih 1920-1945, izšle leta 1946).

Bibliofilska izdaja pomeni majhno naklado (*»knjiga, ki je izšla v omejeni nakladi, če je ta v vsakem izvodu natančno navedena; dragocenejša, numerirana izdaja knjige, natisnjena v večji izdaji, pa tudi knjiga, ki je izšla sicer v navadni izdaji, a se ji je zaradi zunanjih okoliščin število ohranjenih izvodov zmanjšalo približno na število, v kakršnem izdajamo bibliofilске edicije, /.../ pa tudi knjige z avtorjevim podpisom, posvetilom in izvornim Ex-librisom.«*⁶³), vsebinsko pomembnost, morebitne izvorne ilustracije, čim bogatejšo opremo. Vezana je v usnje ali pergament, le redko v cenejše materiale, na izbranem papirju.

Z novo, specializirano založbo so se publikacije sorazmerno hitro vrstile, posebno skrb pa je Maleš namenil Prešernu (Sonetni venec s svojimi izvornimi lesorezi, serija Prešernovih pesmi z bogatimi ilustracijami). Založnik je za svoje

⁶² Pod vernim krovom: prva knjiga leta 1943, druga leta 1944, tretja in četrta leta 1946 - izšli pri Goriški Mohorjevi družbi.

⁶³ KRANJC, B.: O bibliofiliji in bibliofilskih izdajah, str. 1.

73251

Fran Cankar

v risbi

publikacije pridobival najveljavnejša imena takratne umetnostnozgodovinske stroke, poete (Alojz Gradnik, Miran Jarc), slikarje (Ivana Kobilica, Božidar Jakac, Avgust Černigoj, Hinko Smrekar). Spretno je znal poskrbeti za popularizacijo svojega dela, npr. litografije Mihe Maleša je izdal s ponatisom esejistične analize Staneta Mikuža, z ilustracijami in spet z verzi znanih poetov.

Pri Bibliofilski založbi so v letu 1943 izšli bibliofilski tiski: Ivan Cankar v risbi (v spomin na 25. obletnico smrti) in Bog in umetnik Alojza Gradnika (v spomin na Riharda Jakopiča). Gradnik je pesnitev zasnoval za svojo 60-letnico. V njej se je pogovoril sam s seboj o umetniškem poklicu.

Na meji med skrbneje opremljenimi in bibliofilskimi izdajami so bile tudi nekatere knjige tistega časa: Moderna španska lirika Alojza Gradnika; v Slovenčevi knjižnici je izšla Perkova ilustrirana izdaja Levstikovega Martina Krpana, v založbi Vere Remec Katica Mickiewiczzevih z risbami Bare Remec ročno vrezanimi v cink in linolej. Kot novoletna bibliofska izdaja je pri Učiteljski tiskarni izšel Sonetni venec Joža Bekša z grafično opremo Ela Justina. Sem bi spadal tudi Quo vadis, roman v slikah, Jožeta Beráneka ter Podobe in gore Eda Deržaja z grafično upodobitvijo gora.

4. 12. NOVA ZALOŽBA

Katoliško tiskovno društvo je bilo docela v rokah duhovščine in mlajša »posvetna« generacija v njegovem okviru ni mogla upati, da bi se kdaj krepkeje uveljavila. Zato so se predstavniki te generacije odločili, da ustanovijo lastno podjetje. Janez Evangelist Krek je bil ustanovitelj Nove založbe. Kritično je presojal delo in vlogo Katoliškega tiskovnega društva (ki ga je zajela stagnacija). Bil je pobudnik za svobodneje urejeno založniško podjetje, čeprav še vedno katoliško. Vendar je že tisto jesen umrl in njegovo delo je nadaljeval Fran S. Finžgar skoraj tri desetletja. Katoliško usmerjena Nova založba⁶⁴ je bila ustanovljena leta 1917. Tu je najbrž šlo tudi za rivalstvo z pred nekaj meseci ustanovljeno Knjigarno Tiskovne zadruga. Obe naj bi delovali za narodov blagor. Sedež je imela na Kongresnem trgu pri uršulinskem samostanu.

Fran S. Finžgar je bil poln zamisli. Nova založba je kazala precejšnjo naklonjenost tudi do v tistem času malo zaželenih dramskih besedil. Odločili pa so se tudi za monumentalno izdajo, zbrano delo Ivana Cankarja v 20 knjigah, ki jih je uredil Izidor Cankar⁶⁵ po zgledu Prijateljevih izdaj. Nadaljevali so tudi z Zbranimi spisi Frana S. Finžgarja (od 4. zvezka naprej), s katerimi je že v

⁶⁴ DOLAR, J.: Nova založba, str. 25-26.

⁶⁵ Izidor Cankar je tudi vodil Novo založbo od 1919 do 1921.

predvojnem času začela Katoliška bukvarna in nato nadaljevala kot Jugoslovanska knjigarna. Zadnji, 12. zvezek, so izdali leta 1943.

Med zasedbo je Nova založba živetarila kakor vse založbe, ki niso sprejele kulturnega molka. Po vojni je Fran S. Finžgar izročil založbo z vsem imetjem Ljudski republiki Sloveniji. V treh desetletjih je izdala 152.383 knjig 33 avtorjev. Ves čas je veljala za napredno katoliško založbo in s tem za antipod liberalni Tiskovni zadrugi, pa tudi preimenovani Jugoslovanski knjigarni (Ljudski). Po številu naslovov ne dosega ne prve ne druge tekmice, vendar se je na njenih policah v tem času zvrstilo lepo število pomembnih knjig. Tudi če Nova založba bi ne izdala ničesar drugega kot 20 knjig Ivana Cankarja, bi opravila svoje poslanstvo in si zagotovila častno mesto v razvoju slovenskega založništva.

V letu 1943 je Nova založba izdala pet knjig. Dotlej neznana Julija Bračič je napisala povest Razdrti mostovi. Gre za ljubezensko povest z nesrečnim koncem in pisateljico večerniškega obzorja, ki pa ima tudi čut za duševne pretrese v različnih socialnih okoljih. Mirko Kunčič je napisal zbirko mladinskih pesmi Matjažek. Svojevrsten roman iz dijaškega življenja je Prebujenje Zorka Simčiča, ki kljub nekaterim pomanjkljivostim velja za vsebinsko in miselno tehtno delo. Roman kaže bistrega, živega, zelo samostojnega pisatelja, ki ga zanima predvsem psihološka stran ljudi in psihološka analiza dogajanja. V nasprotju z Janezom Jalnom, Jožetom Dularjem in Stankom Kociptom je Simčič izrazilo proti literarnemu kmečkemu tradicionalizmu. Njegovo pisateljsko zanimanje velja meščanstvu.

Andrej Gosar je napisal nabožno knjigo Eden je Gospod. V zbirki Zbrana dela je izšel zadnji zvezek Mladinskih spisov Frana S. Finžarja.

4. 13. UČITELJSKA TISKARNA

Učiteljska tiskarna⁶⁶ sega s svojo tradicijo v najstarejšo dobo slovenskega tiskarstva. Leta 1938 se je preoblikovala v delniško družbo, njen predsednik pa je bil Ivan Mehle. V času med vojnama je bil njen ravnatelj France Štrukelj. Poleg svojih običajnih del (priložnostne tiskovine, knjige in časopisi) se je specializirala za znanstvena dela z lingvističnim stavkom. Tukaj je izšla Historična gramatika Frana Ramovša, izjemno pomembna knjiga, saj je le Učiteljska tiskarna imela zanjo usposobljenega stavca.

Kvaliteta tiskarskih in vseh drugih izdelkov je bila vedno na strokovni ravni in primerno estetsko oblikovana. Stara Merkova tiskarna je po poldrugem stoletju

⁶⁶ BERČIČ, B.: Tiskarstvo na Slovenskem, str. 220-222.

od ustanovitve v svoji naslednici Učiteljski tiskarni prerasla v veliko in moderno grafično podjetje.

Širše razpredeno založništvo je imela Učiteljska tiskarna tudi s številnimi publikacijami ter popularnimi zbirkami in tudi z nekaterimi izbranimi literarnimi deli kot založnica šolskih, mladinskih, leposlovnih, poučnih knjig, pesmaric in knjig, ki so potrebne vedi in znanosti.

Prav Učiteljska tiskarna je skrbela tudi za elitne male založbe (z velikimi monografijami), npr. Planinsko matico in Založbo Ivana Groharja, ki sta izdajali velike monografije z reprodukcijami in obogatili likovno književnost.

Učiteljska tiskarna je pred drugo vojno doživljala nagel vzpon. Organizacija novega šolstva in uvajanje novih učnih knjig je prinesla podjetju velik razmah delovanja in seveda tudi gospodarske uspehe. Tiskarna si je ob nakupovanju novih strojev in opreme uredila tudi lastno knjigoveznico, tovarno učil in šolskih potrebščin. Leta 1919 je odprla novo knjigarno in prodajalno svojih izdelkov za šolske potrebe. Po moderni opremi in kvaliteti svojih izdelkov je Učiteljska tiskarna zavzemala eno vodilnih mest v slovenski grafični industriji. V prvi vrsti pa je služila stanovskim potrebam njenih ustanoviteljev in razširjanju mladinske literature.

Ustrezne značaji tiskov so bile njihove naklade. Pri znanstvenih delih okrog 500 izvodov, pri leposlovju do 5.000 izvodov, pri časnikih tudi do 10.000 izvodov, pri šolskih knjigah so se dvignile do 30.000 izvodov in pri mladinskih tiskih celo do 50.000 izvodov. V založništvu lastne knjigarne so izdali 100 šolskih knjig in pomožnih učbenikov ter nad 150 izvornih oz. prevedenih leposlovnih del.⁶⁷

V letu 1943 je Učiteljska tiskarna izdala šest knjig, med njimi bibliofilsko izdajo *Sonetni venec* Joža Bekša. Založbe so se trudile, da bi izdale tudi kakšno bibliofilsko izdajo, ki bi pritegnila kupce in založbi dvignila ugled. Za mladino je izdala *Trdoglavček* Carla Collodija; čitanko za osnovno šolo *Lepa naša domovina* in *Libro italiano* za srednje šole Silve Trdina. Odraslim pa je bil namenjen roman *Kaštanka* Antona Pavloviča Čehova.

⁶⁷ BERČIČ, B.: Tiskarstvo na Slovenskem, str. 220-222.

4.14. PLUG⁶⁸

V letu 1943 je cvetela predvsem prevodna književnost, kajti občinstvo je veliko bralo in nekatere založbe so živahno delovale. Prvenstvo gre Slovenčevi knjižnici, ki je vsa vojna leta opravljala največje kulturno poslanstvo s ceneno ljudsko knjigo (v zadnjih treh letih je izdala kar 75 knjig). Njej se je pridružila Dobra knjiga, ki je izdajala vsak mesec eno knjigo. Te pa so bile že izbrane z ozirom na naturalistični etos in niso ustrezale več zahtevam ljudske povesti. Ljudska knjigarna je izdajala literarno pomembna dela iz svetovne književnosti v zbirki Naša knjiga. Tudi založba Plug si je zastavila isto nalogo.⁶⁹

V letu 1943 je izdala štiri romane: roman Gozdovi in vode vabijo Janka Lokarja. Prvo zbirko novel z naslovom Sreča na črepinjah je napisala Gelči Jontes (Slovenec knjigo zavrača, ker je preveč zakoreninjena v pesimistični surovi naturalizem, kar njeno knjigo odbija). To so črtice in novele, ki so bile objavljene v Modri ptici in Ljubljanskem zvonu, in samo zunanje okoliščine so krive, da je

⁶⁸ O založbi Plug ni bilo na razpolago nobenega vira, iz skupnega seznama za leta 1941–1945 pa je razvidno, da je založba delovala le v letu 1943 in bila na knjižnem trgu prisotna z omenjenimi štirimi knjigami.

⁶⁹ PREGLED slovenskega knjižnega trga, str. 5.

njihov izid sovpadel z vojnimi leti. Jontesova naslika podoba ljubljanskega predmestja, podoba najnižjih slojev ljubljanske periferije, podstrešij, kleti in barak. Temo in sivino, v kateri živijo njeni junaki in junakinje, naturalistično pogojuje z dedno obremenjenostjo, slikanjem družbenega okolja in spolnostjo. Z vsebino, drznostjo, brezobzirnim naturalističnim prijemom in elementarnim pripovedovanjem predstavlja svojevrstno izvirno pisateljico z nespornim darom za doživljanje proletarskega sveta v črno-belih nasprotjih. Izšla sta tudi prevoda: pomorska povest *Beli kit* Hermana Melvilla in Sadovi jeze Johna Steinbecka.

4. 15. KATEHETSKO DRUŠTVO

Katoliško založništvo je bilo do konca druge svetovne vojne med najmočnejšimi. Poleg večjih založb so se založniško udeleževali tudi Škofijsko vodstvo Marijinih družb, Glasnik presvetega srca Jezusovega, Marijina kongregacija duhovnikov in bogoslovcev, Katchetsko društvo in Škofijski ordinariati, ki so zalagali in izdajali zlasti veroučne učbenike in uradne verske izdaje.

»V katoliški knjižni in revijalni produkciji ni odsoten noben pomemben vidik. Tudi razmerje med prevodno in izvirno literaturo najbrž dosega običajne okvire, čeprav bi si želeli zlasti za znanstveno in poljudnoznanstveno literaturo več naslovov iz različnih kulturnih (jezikovnih) območij. Morda so založniki čakali, da bodo domači avtorji napisali več knjig, morda pa je bil vzrok za to tudi sposobnost Slovencev, da so brali knjige in revije v tujih jezikih, ki so seveda do 1941 prihajale v naše knjigarne in knjižnice brez vsake ovire. Ves ta (katoliški) revijalni in založniški razvoj pa je bil za večino Slovenije nasilno pretrgan že 1941, za vso pa z »osvoboditvijo« maja 1945.«⁷⁰

Katchetsko društvo je bilo zadolženo predvsem za izdajanje veroučnih knjig. Tu je mesto za omembo novih učbenikov, med katerimi moramo na prvem mestu imenovati nove veroučne knjige za gimnazije, s katerimi se je uvajal nov sistem poučevanja na podlagi najmodernejših metod. Knjige so sestavili ljubljanski kateheti: France Ambrožič, Rudolf Hanželič, Pavel Slapar, Vilko Fajdiga, Jože Pogačnik, Peter Kovačič.⁷¹

Leta 1943 so izšli trije zvezki *Verouka*, in sicer drugi, tretji in sedmi del, poleg tega pa še prvi del *Zgodovine katoliške Cerkve* Pavla Slaparja.

⁷⁰ SMOLIK, Marijan: Kulturne pobude, revijalna in založniška dejavnost pri katoličanih, str. 279.

⁷¹ PREGLED slovenskega knjižnega trga, št. 5, str. 3.

5. ZALOŽNIŠKA BIBLIOGRAFIJA

AGNELETTO, Josip

Knjiga o nasledstvu zaradi smrti in o daritvah / Josip Agneletto. -
Ljubljana : [s. n.], 1943 (Ljubljana : J. Blasnika nasl.). - 34 str. ; 23 cm
P. o.: Slovenski pravnik 57 (1943), št. 7-12
347.65/.68(45)(04)
COBISS-ID 47312128 1

AHAČIČ, Konči

Bumček in Bunkica : najmlajšim pripoveduje tetka Božena / Konči Ahačič. -
Ljubljana : Mladinska založba, 1943 (Rakovnik : Salezijanska tiskarna). - 77
str. : ilustr. ; 17 cm
821.163.6-93-34
COBISS-ID 71613952 2

AHAČIČ, Konči

Nosan in Zalka / Konči Ahačič. - V Ljubljani : Mladinska založba, 1943
(Rakovnik : Salezijanska tiskarna). - 124 str. : ilustr. ; 18 cm
821.163.6-93-34
COBISS-ID 71612928 3

AHČIN, Ivan

Šmarnice v čast Brezmadežnemu Srcu Marijinemu / spisal Ivan Ahčin. -
Ljubljana : Škofijski odbor petih prvih sobot, 1943 (Ljubljana : Ljudska
tiskarna). - 159 str. ; 21 cm
248.159.4
COBISS-ID 1775875 4

ALTMANN, Odilo

Sestra Klara Fietz : (6. 1. 1905 - 15. 6. 1937) : pot ljubezni / Odilo
Altmann. - [Ljubljana] : Predstojništvo šolskih sester, 1943 (Rakovnik :

Salezijanska tiskarna). - 32 str. ; 16 cm

929 Fietz K.

COBISS-ID 4776707

5

AMBROŽIČ, France

Verouk. Del 2 / spisali Ambrožič France, Oražem Janez in Pavlin Jernej.

- Ljubljana : Katehetsko društvo, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). -

175 str. : ilustr. ; 21 cm

238

37(075):238

COBISS-ID 3647491

6

ASTRUC, F...

Skrivnostna daritev / F. Astruc, A. Rchar. - Ljubljana : Mladinska založba, 1943 (Rakovnik : Salezijanska tiskarna). - 31 str. ; 13 cm

243

COBISS-ID 71789056

7

AUGUSTINUS, Aurelius, sanctus, 354-430

Svetega Avrelija Avguščina izbrani spisi / poslovenil Franc Ksaver

Lukman. Zv. 10, Govori o Janezovem evangeliju XLV-CXXIV. - V Ljubljani :

Ljudska knjigarna, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - VII, 403 str. ;

18 cm. - (Cerkvenih očetov izbrana dela ; 10)

276(081) s. Augustinus

COBISS-ID 36540161

8

AUGUSTINUS, Aurelius, sanctus, 354-430

Svetega Avrelija Avguščina izbrani spisi. Zv. 9, Govori o Janezovem

evangeliju I-XLIV / poslovenil Franc Ksaver Lukman. - V Ljubljani : Ljudska

knjigarna, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - VIII, 342 str. ; 18 cm.

- (Cerkvenih očetov izbrana dela ; 9)

276(081) s. Augustinus

COBISS-ID 3397891

9

BAAR, Jindřich Šimon

Golobček : roman / J. Š. Baar ; [prevedel Alojzij Nemeč] . - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 250 str. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 2, 16 = št. 41)

Jindřich Šimon Baar / S. Š.: str. 5-6

821.162.3/4-31

COBISS-ID 52703488

10

BAJIČ, Stojan

Navezna pogodba / Stojan Bajič. - Ljubljana : Juridična fakulteta, 1943 (v Ljubljani : Slovenija). - 31 str. ; 24 cm

Ov. nasl. - Conclusion: Contratto di collegamento. - P. o.: Zbornik znanstvenih razprav Juridične fakultete 19 (1943), str. 43-73

340.513.3(04)

COBISS-ID 54433536

11

BALSAMO-Crivelli, Riccardo

Rafael Santi / R. Balsamo-Crivelli. Michelangelo / Dimitrij Merežkovskij ; [prevedel Joža Lovrenčič, sonet na str. 17 prevedel Alojzij Gradnik ; uvod napisal Fr[ance] Stelb] . - V Ljubljani : Naša knjiga : Ljudska knjigarna, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 256 str., [23] f. pril. : ilustr. ; 21 cm. - (Naša knjiga ; 24)

75(45):929 Rafael

75(45):929 Michelangelo

821.161.1-312.6

COBISS-ID 23395585

12

BARAGA, Srečko

Službena leta Janeza Trdine : 1853-1867 : doktorska disertacija / Srečko Baraga. - Ljubljana : [s. n.] , 1943. - 65, 7 str. ; 29 cm

Univ. Ljubljana. - Strojep. avtogram

929 Trdina J.

COBISS-ID 63884288

13

BETH, John Hay

Pota in zapreke / Ian Hay ; prevedel Griša Koritnik. - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 241 str. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 2, 13 = št. 38)

Ian Hay je psevdonim, pravo avtorjevo ime je John Hay Beith

821.111(73)-311.3

COBISS-ID 57005568

14

BEKŠ, Joža

Sonetni venec / J. Bekšev ; [uvodna beseda Božidar Borko ; grafična podoba in oprema Elo Justin] . - V Ljubljani : Učiteljska tiskarna, 1943 (v Ljubljani : Učiteljska tiskarna). - [16 str.] : ilustr. ; 22 cm

821.163.6-1

COBISS-ID 1810993

15

BELIČIČ, Vinko

Molitev na gori / Vinko Beličič. - Ljubljana : samozal., 1943 (v Ljubljani : Zadržna tiskarna). - 196 str. ; 21 cm

821.163.6:244

COBISS-ID 3371267

16

BERÁNEK, Jože

Quo vadis : roman v slikah / risal Jože Beránek ; besedilo po H. Sienkiewiczzu ; priredil Edvard Traven. - Ljubljana : Slovenski dom, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - [210] str. : ilustr. ; 25 cm

821.162.1-311.6

769.9

COBISS-ID 144439

17

BILIMOVIČ, Aleksander

Nekoliko dinamičnih shem gospodarskega prava / Aleksander Bilimovič. - Ljubljana : Akademija znanosti in umetnosti, 1943. - 52 str. : tabele ; 24 cm
Ov. nasl. - Riassunto. - P. o.: Razprave pravnega razreda Akademije znanosti in umetnosti (1943), zv. 2, str. 1-52

330.1(04)

COBISS-ID 1465937

18

BIONDOLILLO, Francesco

Sodobni italijanski pisatelji : (1880-1940) / priredil Francesco

Biondolillo. - Ljubljana : [s. n.] , 1943 (Ljubljana : Ljudska tiskarna). -

152 str. ; 20 cm

Biografije pisateljev in trije odlomki del

821.131.1.09:929

COBISS-ID 71732480

19

BISIA, Edoardo

Relazione del presidente sull'attivit  del consiglio provinciale delle
corporazioni dalla sua costituzione alla fine dell'anno 1942 (II semestre
1942) XX-XXI : situazione economica della provincia = Poro ilo predsednika o
poslovanju pokrajinskega sveta korporacij od ustanovitve do konca leta 1942

(ii. polletje 1942) XX.-XXI. : Gospodarski polo aj pokrajine / [Edoardo
Bisia] . - Lubiana = Ljubljana : Consiglio provinciale delle corporazioni =
Pokrajinski svet korporacij, 1943. - 12, 10 str. ; 34 cm

Razmnoženo kot ciklostil. - Besedilo vzpor. v it. in slov. - Avtorjevo ime
na koncu besedila

330.34(497.4)"1942"

COBISS-ID 73327360

20

BLACKMORE, Richard Doddridge

Lorna Doone : roman iz Exmoora / R. D. Blackmore ; priredil Gri a
Koritnik. - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Ljudska
tiskarna). - 319 str. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 2, 19-20 =  t. 44-45)

Izv. stv. nasl.: Lorna Doone

821.111-311.3

COBISS-ID 57035264

21

BORDEAUX, Henry

Raymonda / Henry Bordeaux ; prevedel Niko Jeločnik. - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1934 [i. e. 1943] (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 180 str. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 3, 2 = št. 64)
Prevod dela: La robe de laine. - Henry Bordeaux, član francoske akademije / [Henri de Régnier ; prev. A. Anžič] : str. 5-17

821.133.1-3

COBISS-ID 29841921

22

BORDEAUX, Henry

Srce in kri : roman ; Poštena žena : novela / Henry Bordeaux ; [roman ... prevedel Anton Anžič, novelo ... prevedla Miha Koren in Slavo Lovec] . - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Zadržna tiskarna). - 210 str. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 2, 15 = št. 40)

821.133.1-3

COBISS-ID 199937

23

BRAČIČ, Julija

Razdrti mostovi : povest / Julija Bračič. - Ljubljana : Nova založba, 1943. - 177 str. ; 20 cm

821.163.6-311.2

COBISS-ID 208700

24

BREGAR, Marija

Prebujenje : deklicam po dvanajstem letu / [napisala Marija Bregar ; s slikami ponazorila Bara Remec] . - Ljubljana : Nova stvar, 1943 (Ljubljana : Merkur). - 38 str. : ilustr. ; 16 cm

Ime avtorja v kolofonu

613.88-055.25

COBISS-ID 71704320

25

BROMFIELD, Louis

Prišlo je deževje : roman iz sodobne Indije / Louis Bromfield ; [prevedla Mira Pucova] . - Ljubljana : Narodna tiskarna, 1943 (Ljubljana : Narodna tiskarna). - 2 zv. (323, 302 str.) ; 19 cm. - (Dobra knjiga)

Prevod dela: The rains come

821.111(73)-3

COBISS-ID 27586817

26

BUCK, Pearl Sydenstricker

Vzhod in zapad : roman / Pearl S. Buck ; [iz angleščine prevedla Olga Grahorjeva] . - Ljubljana : Narodna tiskarna, 1943 (Ljubljana : Narodna tiskarna). - 256 str. ; 19 cm. - (Dobra knjiga)

Prevod dela: East wind, West wind

821.111(73)-311.2

COBISS-ID 6790457

27

BUDAK, Mile

Musinka : roman iz Like / Mile Budak ; [iz hrvaščine prevedel Severin Šali] . - V Ljubljani : Naša knjiga : Ljudska knjigarna, 1943 (v Ljubljani : Zadruga tiskarna). - 310 str. ; 21 cm. - (Naša knjiga ; 23)

821.163.42-311.2

COBISS-ID 56149248

28

BURROUGHS, Edgar Rice

Tarzan : kralj džungle / Edgar Rice Burroughs. - V Ljubljani : Knjigarna Tiskovne zadruga, 1943 (Ljubljana : Narodna tiskarna). - 300 str. : ilustr. ; 29 cm

821.111(73)-93-311.8

COBISS-ID 71618560

29

CANKAR, Ivan

Šopek Cankarjevih pisem iz Slovenskih goric na Rožnik : ob petindvajsetletnici smrti / [uredil in uvod napisal Tine Debeljak] . - V Ljubljani : Ljudska knjigarna, 1943 ([Ljubljana] : Ljudska tiskarna). - 40 str., [4] f. črnobelih pril., 16 f. s faks. pisem ; 26 cm

Ov. in hrbtni nasl.: Šopek Cankarjevih pisem. - Uvod napisal Tine Debeljak: str. 5-40

821.163.6-6"1910/1917"

821.163.6.09 Cankar I.

929 Cankar I.

COBISS-ID 39087617

30

CARNEGIE, Dale

Kako si pridobiš prijateljev / Dale Carnegie ; poslovenil Amicus. -

Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Zadrúžna tiskarna). - 87

str. ; 25 cm. - (Svet : slovenska poljudnoznanstvena knjižnica ; letn. 1, št. 3)

Prevod dela: How to win friends and influence people. - Amicus je psevdonim,

pravo ime prevajalca je Franc Glavač

159.9

COBISS-ID 2627329

31

ČESPEDES, Alba de

Nazaj ni poti : roman / Alba de Čespedes ; [prevedel B. Stopar] . -

Ljubljana : Narodna tiskarna, 1943. - 326 str. ; 19 cm. - (Dobra knjiga ; št. 9)

821.131.1-311.2

COBISS-ID 5756466

32

CEVC, Emilijan

Ukleta zemlja / Emilijan Cevc. Sponsa restitit / Jože Dular. Krik iz

goric / Stanko Janežič. Življenje odteka / Ksaver Meško. - V Ljubljani :

Družba sv. Mohorja, 1943 (v Ljubljani : Zadrúžna tiskarna). - 95 str. ; 17

cm. - (Slovenske večernice ; zv. 94 [i.e. 95])

Ov. stv. nasl. : Štiri zgodbe

821.163.6-311.2

COBISS-ID 39747329

33

CLOETE, Stuart

Kolesa se vrtijo : roman / Stuart Cloete ; [prevedel Avgust Petrišič] . -

V Ljubljani : Naša knjiga : Ljudska knjigarna, 1943 (v Ljubljani : Ljudska

tiskarna). - 375 str. ; 21 cm. - (Naša knjiga ; 22)

Prevod dela: Turning wheels

821.111-311.3

COBISS-ID 56148736

34

COLLODI, Carlo

Trdoglavček : ali dogodivščine lesene lutke / C. Collodi ; prevedel Josip Meze. - Ljubljana : Učiteljska tiskarna, 1943 (Ljubljana : Učiteljska tiskarna). - 174. str. ; 19 cm

Carlo Collodi je psevdonim, pravo avtorjevo ime je Carlo Lorenzini
821.131.1-93-34

COBISS-ID 71614976

35

CONCORSI di educazione fisica : per alunni ed alunne delle scuole popolari - civiche - medie inferiori e medie superiori = Telesno - vzgojne tekme : za učence in učenke ljudskih - meščanskih ter srednjih in nižjih in višjih šol. - Lubiana = v Ljubljani : Gioventù italiana del littorio - Commando federale = Italijanska liktorska mladina - zvezno poveljstvo, 1943. - 18, 18 str. : ilustr. ; 24 cm

Besedilo vzpor. v it. in slov.

372.879.6"1943"

COBISS-ID 446068

36

CRONIN, Archibald Joseph

Citadela : roman / Archibald J. Cronin ; [iz angleščine prevedel Ludvik Klakočar] . - V Ljubljani : Naša knjiga : Ljudska knjigarna, 1943 (v Ljubljani : Zadržna tiskarna). - 417 str. ; 21 cm. - (Naša knjiga ; 19)

821.111-31

COBISS-ID 28560385

37

CSAVOSSY, Elemer O.

Grob ob Donavi : dnevnik in življenjepis sestre Marije Margarete Bogner iz reda Marijinega obiskanja. / O. Elemer Csavossy ; po francoski izdaji prevedle sestre Marijinega obiskanja. - Ljubljana : Mladinska založba, 1943 (Rakovnik : Salezijanska tiskarna). - 98 str. ; 16 cm : ilustr.

929 Bogner:271.9

COBISS-ID 71709952

38

CUDERMAN, Kristjan

V materini šoli / A. N. - 3. izd. - Rakovnik : [Salezijanski inspektorat] , 1943 (Rakovnik : Salezijanska tiskarna). - 31 str. ; 14 cm. - (Knjižice : časopis za duhovno probudo in prosveto ; št. 104)

Naslov na hrbtni str. nasl. lista. - A. N. [Aleš Napret] je psevdonim, pravo ime avtorja je Kristjan Cuderman

25

COBISS-ID 72700672

39

CURWOOD, James Oliver

Blisk / Oliver Curwood ; prevedel A. Peterlin. - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 155 str. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 2, 27 = št. 52)

821.111(73)-93-311.2

COBISS-ID 6957625

40

CURWOOD, James Oliver

Ogenj divja / James Oliver Curwood ; poslovenil Vinko Gaberski. - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Zadržna tiskarna). - 141 str. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 3, 6 = št. 68)

821.111(73)-311.3

COBISS-ID 2010398

41

CYPRIANUS, Thascius Ceacilius, sanctus, 200-258

Svetega Cecilija Cipriana izbrani spisi. Del 2, Traktati / poslovenil Franc Ksaver Lukman. - V Ljubljani : Ljudska knjigarna, 1943 ([Ljubljana : Ljudska tiskarna]). - VII, 280 str. ; 19 cm. - (Cerkvenih očetov izbrana dela) Kazalo. - Vsebuje: Donatu ; Vedenje devic ; Padli ; Edinost katoliške cerkve ; Gospodova molitev ; Demetrianu ; Umiranje ; Dobra dela in miloščina ; Sad potrpežljivosti ; Sumnjivost in nevoščljivost. Diakona Pontiusa Ciprianovo življenje

276(081) s. Cyprianus

COBISS-ID 5158147

42

ČADEŽ, Anton

Stvarno in imensko kazalo za zglede v knjigi "Življenje govori". -
Ljubljana : Ljudska knjigarna, [1943] . - XI str. ; 22 cm
Avtor ugotovljen v katalogu Narodne in univerzitetne knjižnice
268(083.8)
COBISS-ID 71908352 43

ČEBULAR, Albin

Pesmi / Albin Čebular. - [Ljubljana : samozal., 1943 (Ljubljana :
Merkur)]. - 32 str. ; 16 cm
821.163.6-1
COBISS-ID 72486912 44

ČEBULAR, Albin

Poezije / Albin Čebular. - [Ljubljana : samozal., 1943 (Ljubljana :
Merkur)]. - 29 str. ; 16 cm
821.163.6-1
COBISS-ID 71621120 45

ČEBULAR, Albin

Verzi / Albin Čebular. - [Ljubljana : samozal., 1943 (Ljubljana :
Merkur)]. - 32 str. ; 16 cm
821.163.6-1
COBISS-ID 71622656 46

ČEHOV, Anton Pavlovič

Kaštanka / Anton Čehov ; prevedel Alojz Gradnik ; ilustriral Ljubomir
Ravnikar. - V Ljubljani : Učiteljska tiskarna, 1943 (v Ljubljani :
Učiteljska tiskarna). - 31 str. : ilustr. ; 25 cm
821.161.1-93-32
COBISS-ID 6955833 47

ČEPON, Ludvik

Trpin Job / Ludvik Čepon. - Rakovnik : Salezijanski inspektorat, 1943
(Rakovnik : Salezijanska tiskarna). - 32 str. ; 14 cm. - (Knjižice : časopis

za duhovno probudo in prosveto ; št. 231/232)

223.1

COBISS-ID 4067843

48

ČETRTO slovensko berilo / sestavila Hafner Kristina in Ločniškar Franc. -

Ljubljana : Pokrajinska šolska založba, 1943 (Ljubljana : Ljudska tiskarna).

- 164 str. : ilustr. ; 23 cm

821.163.6-82:372.744(075.2)"1941/1945"

COBISS-ID 73111552

49

ČRNIVEC, Anton

Računica za ljudske šole. Del 4 / A. Črnivec, M. Jeglič. - 2.,

spremenjena izd. - Ljubljana : Pokrajinska šolska založba, 1943 (Ljubljana :

Merkur). - 91 str. ; 23 cm

371.67(075.4):51

COBISS-ID 73669376

50

ĆOSIĆ, Branimir

Dva svetova : roman / Branimir Ćosić ; [iz srbsčine prevedel France

Jesenovec] . - V Ljubljani : Naša knjiga : Ljudska knjigarna, 1943 (v

Ljubljani : Zadržna tiskarna). - 333 str. ; 21 cm. - (Naša knjiga ; 18)

821.163.41-311.2

COBISS-ID 1981214

51

DELA VSKO pravo in stanovska preureditev Slovenije. - V Ljubljani : [s.

n.] , 1943. - 180 str. ; 34 cm

321.65

COBISS-ID 72643840

52

DERČ, Bogdan

Slovenska mati, dôjil : prispevek k propagandi za dojenje / sestavil

Bogdan Derč. - V Ljubljani : Knjigarna Tiskovne zadruge, [1943] . - 79 str. ; 23 cm

613.953

612.664

COBISS-ID 66160896

53

DERŽAJ, Edo

Podobe : gore in ljudje / Edo Deržaj. - Ljubljana : Viharnik, 1943
(Ljubljana : Slovenija). - VII, 219 str. : ilustr. ; 23 cm. - (Viharnik ; 3)
Hrepenenja : [grafična upodobitev gora] : str. 159-219
796.52

COBISS-ID 5470770

54

DERŽAJ, Edo

Princeska in Dondek / Edo Deržaj. - [Ljubljana] : Pika Polonica, 1943. -
12 str. : ilustr. ; 25 cm
821.163.6-93-34

COBISS-ID 72582912

55

DINKLAGE, Karl

Frühdeutsche Volkskultur in Kärnten und Seinen Marken / Karl Dinklage. -
Ljubljana : Ljudska tiskarna, 1943. - 15 str., [11] str. pril. ; 24 cm. -
(Kleine Schriften del Institutes fur Kärntner ; Heft 3)
391(497.4)"11/18"

COBISS-ID 73673984

56

DISPOSIZIONI generali di protezione antiaerea = Splošne določbe glede
obrambe pred napadi iz zraka. - Lubiana = Ljubljana : Direzione ferroviaria
= Direkcija državnih železnic, 1943 (v Ljubljani : Učiteljska tiskarna). -
15 str. ; 18 cm

Besedilo vzpor. v it. in slov.

355.595:656.2(497.4)

COBISS-ID 72517376

57

DRUGO slovensko berilo / sestavila Hafner Kristina, Ločniškar Franc ;
ilustrirala Ksenija Prunkova. - 2., popravljena izd. - Ljubljana :
Pokrajinska šolska založba, 1943 (Ljubljana : Ljudska tiskarna). - 122 str. : ilustr. ; 23 cm
Strani 3-6 konfiscirala cenzura

821.163.6-82:372.744(075.2)"1941/1945"

COBISS-ID 73670912

58

DULAR, Jože

Krka umira / Jože Dular. - V Ljubljani : Klas, 1943 (Ljubljana : Ljudska tiskarna). - 507 str. ; 21 cm. - (Klas ; 1)

821.163.6-311.2

COBISS-ID 4918073

59

DULAR, Jože

Ljudje ob Krki / Jože Dular ; [ilustriral Lojze Perko] . - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 206 str. : ilustr. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 2, 25 = št. 50)

Uvodna beseda / Severin Šali: str. 5-6

821.163.6-32

COBISS-ID 4186627

60

ENGELY, Giovanni

Zunanja politika fašizma / Giovanni Engely. - Ljubljana : [s. n.], 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 140 str. ; 20 cm

321.64:327(450)"1922/1943"

COBISS-ID 72774912

61

ERJAVEC, Fran

Živalske podobe / Fran Erjavec ; prired. Janez Logar. - V Ljubljani : Družba sv. Mohorja, 1943 (Ljubljana : Zadrúžna tiskarna). - 210 str. ; 17 cm. - (Cvetje iz domačih in tujih logov ; 17)

59.009

COBISS-ID 28334081

62

FABER, Frederick William

Duhovna rast krščanskega človeka / napisal Friderik Viljem Faber ; prevedel Franc Terseglav. - Laibach = Ljubljana : Ljudska knjigarna, 1854 [i. e. 1943] (Ljubljana : Ljudska tiskarna). - 621 str. ; 21 cm

Ponatis iz leta 1854. - Življenje in delo Friderika V. Fabra / Franc

Terseglav: str. 5-10. - Vsebuje tudi: Krščanski svetniki in svetnice,

mistični teologi in učitelji duhovnega življenja / napisal Franc Terseglav: str. 433-621

248.1

COBISS-ID 2274819

63

FAJDIGA, Vilko

Naš oče / Vilko Fajdiga. - Ljubljana - Rakovnik : Salezijanski inspektorat, 1943
(v Ljubljani : Salezijanska tiskarna). - 32 str. ; 14 cm. - (Knjižice : časopis
za duhovno probudo in prosveto ; št. 221-222)

242

COBISS-ID 55532032

64

FARKAŠ, Andrej

Oče domovine / Andrej Farkaš. - Ljubljana - Rakovnik : Salezijanski inspektorat, 1943
(v Ljubljani : Salezijanska tiskarna). - 32 str. ; 14 cm. - (Knjižice : časopis
za duhovno probudo in prosveto ; št. 217-218)

242

COBISS-ID 38346753

65

FEDERER, Heinrich

Pilatus / Henrik Federer ; [risbe Janez Trpin ; prevedel Pavel Robič] . -
Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 206
str. : ilustr. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 2, 26 = št. 51)

821.11-311.2

COBISS-ID 32565

66

FILIPIC, Janez

Marijino Srce / Janez Filipič. - Ljubljana - Rakovnik : [Salezijanski inspektorat] ,
1943 (v Ljubljani : Salezijanska tiskarna). - 32 str. ; 14 cm. - (Knjižice :
časopis za duhovno probudo in prosveto ; št. 225-226)

264

COBISS-ID 55533824

67

FINALI ludi juveniles dello sport / [izdajatelj] Gioventù italiana del
littorio di Lubiana = Finale ludi juveniles športa / Italijanska liktorska
mladina v Ljubljani. - Lubiana = v Ljubljani : Gioventù italiana del
littorio - Commando federale = Italijanska liktorska mladina - zvezno

poveljstvo, 1943. - 8 str. : tabele ; 25 cm

Besedilo vzpor. v it. in slov.

372.879.6"1943"

COBISS-ID 72810240

68

FINŽGAR, Franc Saleški

Mladinski spisi / F. S. Finžgar. - V Ljubljani : Nova založba, 1943
(Ljubljana : Zadrúžna tiskarna). - 360 str. ; 18 cm. - (Zbrani spisi ; 12)

821.163.6-93-82

COBISS-ID 32182017

69

FOGAZZARO, Antonio

Pesnikova skrivnost : roman / Antonio Fogazzaro ; [prevedel Janez Dolan] .
- Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Zadrúžna tiskarna). -
174 str. : avtorj. sl. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 2, 24 = št. 49)

Prevod dela: Il mistero del poeta

821.131.1-311.2

COBISS-ID 57051648

70

FRACCAROLI, Arnaldo

Nestanovitno srce : življenje skladatelja Bellinija / Arnaldo Fraccaroli
; [prevedel Branko Vrčon] . - Ljubljana : Narodna tiskarna, 1943 (Ljubljana :
Narodna tiskarna). - 342 str. ; 19 cm. - (Dobra knjiga)

821.131.1-312.6

929 Bellini V.

COBISS-ID 32194049

71

FRANKÈ, Ivan

Mehanska tehnologija : preoblikovanje na podlagi pretakanja najmanjših
delcev / Ivan Frankè. - Ljubljana : [samozal.] , 1943. - 103 str. ; 34 cm
Razmnožen in vezan tipkopolis. - Kazalo

621.73(075.32)

COBISS-ID 71617536

72

FRELJH, Emil

Mladoletje : [povest] / Emil Frelj. - [Ljubljana] : Naši obrazi, 1943

([Ljubljana] : Zadružna tiskarna). - 197 str. ; 18 cm

821.163.6-321.2

COBISS-ID 5311033

73

GALSWORTHY, John

Temni cvet : roman / John Galsworthy ; [prevedel Oton Župančič] . - 2.

natis. - Ljubljana : Modra ptica, 1943 ([Ljubljana] : Merkur). - 303 str. ; 20 cm

Prevod dela: The dark flower

821.111-311.2

COBISS-ID 2617909

74

GARE del lavoro = Delovne tekme. - Lubiana = Ljubljana : Dopolavoro provinciale = Pokrajinski dopolavoro, 1943 ([Ljubljana : Merkur]). - 20 str. ; 20 cm

321.64(497.4)"1941/1943"

COBISS-ID 72809472

75

GIONO, Jean

Žetev ; Predigra Pana ; Jofroi z Mahovja / Jean Giono ; [prevedel Janez

Skržolec] . - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Ljudska

tiskarna). - 152 str. : črno-bele fotogr. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ;

letn. 2, št. 33 = št. 58)

Prevodi del: Regain ; Prélude de Pan ; Jofroi de le Manssan. - Janez

Skržolec je psevdonim, pravo ime prevajalca je Emilijan Cevc. - Jean Giono / J. S.: str. 5-9

821.133.1-3

COBISS-ID 202241

76

GOGOL', Nikolaj Vasilevič

Ukrajinske povesti / Nikolaj Vasiljevič Gogolj ; prevedel Franc

Terseglav. - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Ljudska

tiskarna). - 211 str. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 2, 17 = št. 42)

Oseba in delo N. V. Gogolja / Franc Terseglav: str. 5-15. - Vsebina: Vij ;

Kresna noč ; Božična noč ; Sejem v Soročincu ; Majska noč ali Utopljenka ;

Začarani kraj ; Izgubljeno pismo ; Plašč

821.161.1-32

COBISS-ID 2841347

77

GOLAR, Cvetko

Razposajenci : pesmi / Cvetko Golar ; [risbe] Edo Deržaj. - Ljubljana : Knjigarna Tiskovne zadruga, [1943] (Ljubljana : Narodna tiskarna). - 60 str. : ilustr. ; 18 x 22 cm. - (Polica za male ; 5)

821.163.6-93-1

COBISS-ID 71612416

78

GOLJEVŠČEK, Milovan

Zakovitosti vodnega gibanja v splavarskih drčah različnih hrapavosti / Milo Goljevšček. - V Ljubljani : Zavod za vodne zgradbe Univerze, 1943. - 17 str., 1 zgibanka (6 str.) ; 31 cm. - (Publikacija Zavoda za vodno zgradbo Univerze v Ljubljani ; št. 3)

Izvleček iz doktorske disertacije. - Op. z bibliografijo: str. 3

627.13

COBISS-ID 8612613

79

GOOSSENS, Albert D. J.

Življenjske smernice. Del 1 : Za vsak dan / Albert Goossens D. J. - V Ljubljani : Marijina kongregacija duhovnikov in bogoslovcev, 1943 (Ljubljana : Ljudska tiskarna). - 91 str. ; 16 cm

244:252

COBISS-ID 72181248

80

GORINŠEK, Danilo

Zlata tička : pesmi za mladino / Danilo Gorinšek ; ilustriral Milko Bambič. - Ljubljana : Knjigarna Tiskovne zadruga, [1943] (Ljubljana : Narodna tiskarna). - 59 str. : ilustr. ; 18 x 22 cm. - (Polica za male ; 6)

821.136.6-93-1

COBISS-ID 71620352

81

GOSAR, Andrej

Eden je Gospod : misli o božjem kraljestvu na Zemlji / Andrej Gosar. - V
Ljubljani : Nova založba, 1943 (Ljubljana : Zadrúžna tiskarna). - III, 172 str. : 20 cm
242
COBISS-ID 26135297 82

GRADNIK, Alojz

Bog in umetnik : v spomin Riharda Jakopiča / Alojz Gradnik. - [Bibliofil.
izd.] . - V Ljubljani : Bibliofilska založba, 1943 (v Ljubljani : Narodna
tiskarna). - [16] str. : ilustr. ; 22 cm
Z umetniškimi prilogami: Rihard Jakopič: Križanska cerkev, olje; Miha Maleš:
Mojstrova podoba, lesorez. Na ovitku: R. Jakopič: Večer na Savi, olje 1929
821.163.6-1
COBISS-ID 3626034 83

GRAFENAUER, Ivan

Lepa Vida : študija o izvoru, razvoju in razkroju narodne balade o Lepi
Vidi / spisal Ivan Grafenauer. - Ljubljana : Akademija znanosti in
umetnosti, 1943 (Ljubljana : Učiteljska tiskarna). - 399 str. ; 19 cm. -
(Dela / Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani,
Filozofsko-filološko-historični razred ; 4)
398.8(497.4)
COBISS-ID 27002113 84

GREY, Zane

Jezdeci škrlatne kadulje / Zane Grey ; [prevedel Griša Koritnik] . -
Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 252
str. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 2, 12 = št. 37)
Izv. stv. nasl.: The ridders of purple sage
821.111(73)-311.3
COBISS-ID 57004544 85

GRIVEC, Franc

Cerkev / spisal Franc Grivec. - 2. izd. - V Ljubljani : Ljudska
knjigarna, 1943 (v Ljubljani). - 400 str. ; 21 cm

1. izd. 1924. - Bibliografija: str. 396-398. - Summarium

234.2

COBISS-ID 3017987

86

GRIVEC, Franc

Clozov-Kopitarjev glagolit v slovenski književnosti in zgodovini / F.

Grivec. - Ljubljana : Akademija znanosti in umetnosti, 1943. - 68 str. ; 25 cm

Sommario. - P. o.: Razprave filozofsko-filološko-historičnega razreda

Akademije znanosti in umetnosti 1 (1943), št. 5

811.16/.17(04)

COBISS-ID 73669120

87

GULBRANSEN, Trygve

Dediščina gozda : roman / Trygve Gulbrandsen ; prevedla Meta

Koren-Severjeva. - Ljubljana : Narodna tiskarna, 1943 (Ljubljana : Narodna tiskarna). - 291 str. ; 19 cm. - (Dobra knjiga ; II, 10)

821.113.5-311.2

COBISS-ID 71625984

88

HAFNER, Kristina

Moja mlada leta / uredila Krista Hafner. - Ljubljana : Ljudska knjigarna, [1943] (Ljubljana : Ljudska tiskarna). - [46] str. : ilustr. ; 25 cm

Spominska knjiga

821.163.6-93-1

COBISS-ID 71778560

89

HAFNER, Kristina

Zmaj Močera in druge legende in pravljice / Krista Hafner ; s slikami opremil Jože Beránek. - Ljubljana : Ljudska knjigarna, 1943 (Ljubljana : Ljudska tiskarna). - 102 str. : ilustr. ; 21 cm

821.163.6-93-34

COBISS-ID 71614464

90

HAGGARD, Henry Rider

Roža sveta / Henry Rider Haggard ; [prevedel Josip Poljanec ; risbe Jože

Beránek] . - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 304 str. : ilustr. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 2, 10 = št. 35)

Izv. stv. nasl.: The brethren

821.111-311.6

COBISS-ID 57002240

91

HANŽELIČ, Rudolf

Verouk. Del 7 / spisal Rudolf Hanželič ; sodelovali Vilko Fajdiga ...

[et al.] . - Ljubljana : Katehetsko društvo, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 218 str. ; 21 cm

238

COBISS-ID 4563459

92

HITI, Francè

Ples / Francè Hiti. - 2. izd. - Rakovnik : Salezijanski inspektorat, 1943 (Rakovnik : Salezijanska tiskarna). - 32 str. ; 14 cm. - (Knjižice : časopis za duhovno probudo in prosveto ; št. 173)

24

COBISS-ID 73240064

93

HUGO, Victor

Notredamska cerkev v Parizu 1482 / Victor Hugo ; poslovenil [in sestavek o avtorju napisal] Janko Tavzes. - 2., popravljena izd. - V Ljubljani :

Satura, 1943. - 468 str. : ilustr. ; 20 cm

Victor Hugo / Janko Tavzes: str. 465-470

821.133.1-3

COBISS-ID 26164225

94

HÜNERMANN, Wilhelm

Oče Damijan : življenjepisni roman / Wilhelm Hünermann ; [prevedla Marija Beata Jalen] . - V Ljubljani : Ljudska knjigarna, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 233 str. ; 21 cm. - (Naša knjiga ; 21)

Izv. stv. nasl.: Priester der Verbannten

929 Damijan oče

821.112.2-312.6:929 Damijan oče

COBISS-ID 56147968

95

IVAN Cankar v risbi / uredil in uvod napisal Miha Maleš. - Bibliofilska

izd. - Ljubljana : [Bibliofilska založba, 1943 (Ljubljana : Narodna tiskarna)]. - 30 str., [18] f. pril. : ilustr. ; 32 cm

V spomin na petindvajsetletnico smrti Ivana Cankarja

929 Cankar I.

COBISS-ID 36259329

96

JACOBSEN, Jens Peter

Borba z bogovi : roman iz kretsko-mikenske dobe / H. P. Jacobsen ;

[prevedel Rudolf Kresal] . - Ljubljana : Narodna tiskarna, 1943 (Ljubljana :

Narodna tiskarna). - 262 str. ; 19 cm. - (Dobra knjiga)

821.113.4-311.6

COBISS-ID 6016562

97

JAKLIČ, Franc

Apostolski provikar Ignacij Knoblehar in njegovi misijonski sodelavci v

osrednji Afriki / Franc Jaklič. - V Ljubljani : Ljudska knjigarna, 1943

(Ljubljana : Ljudska tiskarna). - 374 str., [10] str. pril., [1] zvd. : ilustr. ; 21 cm

266.2:929 Knoblehar

COBISS-ID 3816707

98

JALEN, Janez

Bobri. Knj. 2, Rod / Janez Jalen ; [ilustriral Francè Goršè] . - V

Ljubljani : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Zadržna tiskarna). -

237 str. : ilustr. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 2, 32 = št. 57)

821.163.6-32

COBISS-ID 72236800

99

JALEN, Janez

Bobri. Knj. 3, Vrh / Janez Jalen ; [ilustriral Francè Goršè] . - V

Ljubljani : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Zadržna tiskarna). -

221 str. : ilustr. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 3, 9 = št. 71)

821.163.6-32

COBISS-ID 72237056

100

JANEŽ, Stanko

Ročni obzornik / Stanko Janež. - Ljubljana : Ročni obzornik, 1943
(Ljubljana : Merkur). - 99 str. : ilustr. ; 16 cm

821.163.6(035)

COBISS-ID 71778816

101

Jeglič, Ciril

O vrtovih in vrtni umetnosti : pogledi v svetove vrtnega veselja / Ciril Jeglič. - [S. l. : samozal.], 1943 (v Ljubljani : Učiteljska tiskarna). - 59 str. : ilustr. ; 24 cm

712.28:635

COBISS-ID 1751349

102

JELOČNIK, Nikolaj

Družba za širjenje vere / Nikolaj Jeločnik. - Ljubljana - Rakovnik : Salezijanski inspektorat, 1943 (v Ljubljani : Salezijanska tiskarna). - 32 str. ; 14 cm. - (Knjižice : časopis za duhovno probudo in prosveto ; št. 235/36)

266.1

COBISS-ID 4066051

103

JESENSKÝ, Janko

Demokrati / Janko Jesenský ; prevedel Viktor Smolej. - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 190 str. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 2, 18 = št. 43)

Izv. stv. nasl.: Demokrati. - Uvodna beseda / Viktor Smolej: str. 5-6

821.162.4-311.2

COBISS-ID 5959993

104

JEZUS Kristus / po evangelijih priredil Andrej Snoj. - V Ljubljani : Ljudska knjigarna, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 286 str. ; 13 cm
"Za podlago je služilo besedilo najnovejše slovenske izdaje Nove zaveze (Jerè - Pečjak - Snoj, Ljubljana 1939) z nekaterimi malenkostnimi

spremembami." --> iz uvoda

22

COBISS-ID 60003840

105

JEZUS moj prijatelj : obiski najsvetlejšega / prevedel Janez Pucelj. -

Ljubljana : Ljudska knjigarna, 1943 (Ljubljana : Ljudska tiskarna). - 95 str. ; 15 cm

244

COBISS-ID 71780096

106

JONTES, Gelč

Sreča na črepinjah : novele / Gelč Jontes. - Ljubljana : Plug, 1943

(Ljubljana : Merkur). - 298 str. ; 19 cm

821.163.6-32

COBISS-ID 5988153

107

JOVKOV, Jordan

Domačija na meji : roman / Jordan Jovkov ; [iz bolgarščine prevedel Živan

Žun] . - Ljubljana : Naša knjiga : Ljudska knjigarna, 1943 (v Ljubljani :

Zadružna tiskarna). - 260 str. ; 21 cm. - (Naša knjiga ; 17)

821.163.2-31

COBISS-ID 56145152

108

JUG, Stanko

Turški napadi na Kranjsko in Primorsko do prve tretjine 16. stoletja :

kronologija, obseg in vpadna pota : inavguralna disertacija / Stanko Jug. -

Ljubljana : [s. n.], 1943 (Ljubljana : Ljudska tiskarna). - [II], 60 str. ; 28 cm

Univ. Ljubljana. - P. o.: Glasnik Muzejskega društva za Slovenijo 24 (1943)

94(497.4)

COBISS-ID 37396737

109

JUG, Stanko

Turški napadi na Kranjsko in Primorsko v 15. in 16. stoletju :

kronologija, obseg in vpadna pota / St. Jug. - [Ljubljana : s. n., 1943] . -

94, 35 str. ; 35 cm

Razmnoženo kot tipkopis

94(497.4)"16"

COBISS-ID 73268992

110

KAFOL, Franjo

Praktično novodobno sadjarstvo : kratek pouk za mladino in praktične sadjarje z 81 slikami in preglednico najvažnejših vrst / spisal Franjo

Kafol. - 3., razširjena in sprem. izd. - Ljubljana : samozal., 1943

(Ljubljana : Maks Horvatin). - 104 str., [1] f. pril. : ilustr. ; 23 cm + 1 zganj. list

-- Preglednica najvažnejših vrst in njihovih zahtev glede lege in podnebja

634.1:631.526(035)

COBISS-ID 71878400

111

KASAL, Miroslav

Praktična statika. 2, Osnovni pojmi in metode za račun statično

nedoločenih konstrukcij / Miroslav Kasal. - Ljubljana : Univerza, 1943. -

308 str. : graf. prikazi ; 26 cm

624.04(075.8)

COBISS-ID 9099013

112

KASAL, Miroslav

Praktična statika. 3, Splošna teorija, polno vpeti simetrični in

nesimetrični lok / Miroslav Kasal. - Ljubljana : Univerza, 1943. - 272 str.

: ilustr. ; 26 cm

624.04(075.8)

COBISS-ID 9099781

113

KASTELEC, Jože

Antični snovni elementi v Prešernovem delu : inauguralna disertacija /

Jože Kastelic. - Ljubljana : [samozal.], 1943 (v Ljubljani : Ljudska

tiskarna). - 18 str. ; 25 cm

Fil. fak., Ljubljana

821.163.6.09-1

COBISS-ID 72816640

114

KAVČNIK, Leon

Evolucija k socialni pravičnosti / spisal Andrej Zidar. - V Ljubljani : [samozal.], 1940 [i. e. 1943] (Glina [i. e. Ljubljana] : Vase Jakšič [i. e. Maks Hrovatin]). - 86 str. : graf. prikazi ; 24 cm

Po avtorjevem pojasnilu je bila knjiga natisnjena ilegalno leta 1943 v tiskarni Maksa Hrovatina v Ljubljani. Iz varnostnih razlogov so na knjigi lažni podatki o piscu, tiskarni in letu izida.

304

COBISS-ID 7741447

115

KELLER, Paul

Moj jaz na oddihu / Pavel Keller ; prevedel Anton Duhovnik. - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 192 str. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 2, 36 = št. 61)

821.11-311.2

COBISS-ID 4862265

116

KERSNIČ, Viktor

Stroji za prevažanje in izvažanje v rudarstvu / V. Kersnič. - Ljubljana : [samozal.], 1943. - 2 zv. (288, 56 str.) : ilustr. ; 29 cm

622.6.05

COBISS-ID 9959941

117

KIPLING, Rudyard

Druga knjiga o džungli / Rudyard Kipling ; [poslovenil Jan Baukart ; ilustriral Saša Dobrila] . - Ljubljana : Knjigarna Tiskovne zadruga, 1943 (Ljubljana : Narodna tiskarna). - 206 str. : ilustr. ; 19 cm

Izv. stv. nasl.: The Second Jungle Book

821.111-93-311.2

COBISS-ID 74211840

118

KIPLING, Rudyard

Knjiga o džungli / Rudyard Kipling ; [poslovenil Jan Baukart ; ilustriral Saša Dobrila] . - Ljubljana : Knjigarna Tiskovne zadruga, 1943 (Ljubljana : Narodna tiskarna). - 173 str. : ilustr. ; 19 cm

Izv. stv. nasl.: The Jungle Book

821.111-93-311.2

COBISS-ID 2075934

119

KMETLIJSTVO / zbral Mrkun Anton. - Dobrépolje, Videm : Knjižnica velikolaškega okraja, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 93 str. : ilustr. ; 21 cm. - (Knjižnica Etnografija velikolaškega okraja ; 1)
39:63(497.4 Velike Lašče)

COBISS-ID 1826097

120

KNIFIC, Franc

Materina roka / Franc Knific. - [2. izd.] . - Ljubljana - Rakovnik : Salezijanski inspektorat, 1943 (v Ljubljani : Salezijanska tiskarna). - 32 str. ; 14 cm. - (Knjižice : časopis za duhovno probudo in prosveto ; št. 205-206)

248.159

COBISS-ID 73265920

121

KNIFIC, Franc

Posvečuj Gospodov dan / F. K. - [2. izd.] . - Ljubljana - Rakovnik : Salezijanski inspektorat, 1943 (v Ljubljani : Salezijanska tiskarna). - 32 str. ; 14 cm. - (Knjižice : časopis za duhovno probudo in prosveto ; št. 160)

263.4

COBISS-ID 73674240

122

KNIFIC, Franc

Prvoobhajancem / Franc Knific. - 2. izd. - [Rakovnik] : Salezijanski inspektorat, 1943 (v Ljubljani : Salezijanska tiskarna). - 31 str. : ilustr. ; 14 cm. - (Knjižice : časopis za duhovno probudo in prosveto ; št. 108)

265

COBISS-ID 73370368

123

KNIFIC, Franc

Satan / Franc Knific. - Ljubljana - Rakovnik : Salezijanski inspektorat, 1943 (v Ljubljani : Salezijanska tiskarna). - 32 str. ; 14 cm. - (Knjižice : časopis za duhovno probudo in prosveto ; št. 219-220)

236.4

COBISS-ID 55530752

124

KNIFIC, Franc

Vsak up pustite... / Franc Knific. - [Ponatis] . - Ljubljana - Rakovnik : Salezijanski inspektorat, [1943] (v Ljubljani : Salezijanska tiskarna). - 31 str. ; 14 cm. -

(Knjižice : časopis za duh[ovno] probudo in prosveto ; št. 174)

236.4

COBISS-ID 1941251

125

KONSERVATORSKI urad (Ljubljana)

Varstvo spomenikov : uradno poročilo konservatorskega urada v Ljubljani za čas od 1. aprila 1941. do 30. avgusta 1943. / konservator France

Messenel. - Ljubljana : [s. n.] , 1943 (v Ljubljani : J. Blasnika nasl.,

Univerzitetna tiskarna in litografija). - Str. 71-91 : ilustr. ; 26 cm

Čelni nasl. - P. o.: Zbornik za umetnostno zgodovino 19 (1943), zv. 1/2

351.853

COBISS-ID 73269504

126

KOPATIN, Viktor

Voda v čast sv. Ignaciju / priredil Viktor Kopatin. - Ljubljana : Cerkev sv. Jožefa, 1943 (Rakovnik : Salezijanska tiskarna). - 32 str. ; 13 cm

235.5

COBISS-ID 71780608

127

KOROŠEC, Viktor

Nastanek Avgustovega principata / Viktor Korošec. - Ljubljana : Juridična fakulteta, 1943 (v Ljubljani : Slovenija). - 29 str. ; 23 cm

Opomba z bibliografijo: str. 92

321.64(37)"01"(091)

COBISS-ID 73540608

128

KOROŠEC, Viktor

Podelitev hetitske pokrajine Dattašše Ulmi-Tešupu (KBO IV.10) : pravna presoja z besedilo in prevodom / Viktor Korošec. - Ljubljana : Akademija

znanosti in umetnosti, 1943. - 112 str. ; 26 cm

Ponatis iz: Razprave pravnega razreda Akademije znanosti in umetnosti v

Ljubljani (1943)

347.44:94(393)"-1"

COBISS-ID 74082560

129

KOŠUČIĆ, Sida

Z naših njiv / Sida Košutić ; prevedel Jože Tomažič. - Ljubljana :
Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 532 str. :
avtorj. sl. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 3, 7-8 = št. 69-70)

821.163.42-311.2

COBISS-ID 4185347

130

KOTNIK, Fran

Misijonar Jernej Mózgan : življenjepis / priredil Fr. Kotnik. - V
Ljubljani : Družba sv. Mohorja, 1943 (Ljubljana : Zadrúžna tiskarna). - 59
str., [2] f. pril. : ilustr. ; 18 cm. - (Mohorjeva knjižnica ; 119)

266.2:929 Mózgan

COBISS-ID 4100611

131

KOTNIK, Fran

Slovenske starosvetnosti : nekaj zapiskov, orisov in razprav / Kotnik
Fran. - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (Ljubljana : Zadrúžna
tiskarna). - IV, 148 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Svet : slovenska
poljudnoznanstvena knjižnica ; letn. 1, št. 4)

39(497.4)

COBISS-ID 2956803

132

KOTNIK, Janko

Učbenik angleškega jezika. Del 1, Vadnica z angleško-slovenskim in
slovensko-angleškim slovarčkom in obširnim uvodom v izgovorjavo / priredil
Janko Kotnik. - Ljubljana : Knjigarna Tiskovne zadruge, 1943 (Ljubljana :
Narodna tiskarna). - 224 str. ; 24 cm

811.111(075.4)

COBISS-ID 71730176

133

KOTNIK, Janko

Učbenik angleškega jezika. Del 2, Slovnica / priredil Janko Kotnik. - V
Ljubljani : Knjigarna Tiskovne zadruge, 1943 (Ljubljana : Merkur). - 107 str. ; 24 cm
811.111(075.4)

COBISS-ID 71726336

134

KOVAČIČ, Peter

Verouk. Del 3 / priredil Kovačič Peter ; sodelovala Oražem Janez in
Pavlin Jernej. - Ljubljana : Katehetsko društvo, 1943 (v Ljubljani : Ljudska
tiskarna). - 171 str. ; 21 cm

238

COBISS-ID 4563971

135

KRAMOLC, Luka

Pesmarica za uporabo v vseh vrstah šol / sestavila Luka Kramolc in Matija
Tomc. - 2., nespremenjeni natis. - V Ljubljani : Pokrajinska šolska založba,
[1943]. - 64 str. ; 24 cm

784

COBISS-ID 24354304

136

KRANJEC, Silvo

Zemljepis za I. razred srednjih in meščanskih šol / sestavila Silvo
Kranjec in Ludovik Vazaz. - 2., popravljena izd. - Ljubljana : Pokrajinska
šolska založba, 1943 ([Ljubljana : J. Blasnika nasl.]). - 111 str. : ilustr. ; 24 cm
372.891(075.3)

COBISS-ID 36019201

137

KRAVINA, Luka

Stek tožbenih pravic pri zasebnih deliktih s posebnim ozirom na našo
sodno prakso / Luka Kravina. - Ljubljana : Društvo pravnik, 1943 (v
Ljubljani : J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija). - 14 str. ; 24 cm
Opombe z bibliografijo med besedilom

343.21

COBISS-ID 73047040

138

KRUIF, Paul de

Borci proti smrti : slavna dejanja velikih prirodoslovcev in zdravnikov / Paul de Kruiif ; [prevedel Mirko Černič] . - Ljubljana : Narodna tiskarna, 1943 (Ljubljana : Narodna tiskarna). - 266 str. ; 19 cm. - (Dobra knjiga)
Prevod dela: Men against death

61:001.894(092):929

COBISS-ID 9507897

139

KUKMAN, Vladimir

Upravne sankcije / Vladimir Kukman. - Ljubljana : [s. n.] , 1943 (v Ljubljani : J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija). - 26 str. ; 23 cm
Opombe z bibliografijo med besedilom. - P. o.: Slovenski pravnik 57 (1943), št. 4-6

343.21(497.4)"1941/1945"

COBISS-ID 73045248

140

KUNAVER, Pavel

Potovanje v vesoljstvo / spisal Pavel Kunaver. - V Ljubljani : Ljudska knjigarna, 1943 ([Ljubljana] : Ljudska tiskarna). - 126 str. : ilustr. ; 22 cm
520/524-93

COBISS-ID 4245763

141

KUNČIČ, Mirko

Matjažek : pesmi za mladino / Mirko Kunčič ; [z radirankami opremil naslovno stran in knjigo Riko Debenjak] . - V Ljubljani : Nova založba, 1943 ([Ljubljana] : Merkur). - 100 str. : ilustr. ; 21 cm

821.163.6-93-1

COBISS-ID 4233731

142

KURET, Niko

Kaznovana trdosrčnost : igra v petih dejanjih ; Čudežno zdravilo : igra v treh dejanjih / Miklavž Kuret. - Ljubljana : Mladinska založba, 1943. - 50 str. ; 21 cm. - (Pavlihov oder : zbirka igrice za ročne lutke ; zv. 1)

Razmnoženo kot rokopis

821.163.6-93:792.97

COBISS-ID 71910912

143

KURET, Niko

Vražiček v steklenički : igra v štirih dejanjih ; Pavliha kot mešetar :
igra v enem dejanju / Miklavž Kuret. - Ljubljana : Mladinska založba, 1943.
- 47 str. ; 21 cm. - (Pavlihov oder : zbirka igrice za ročne lutke ; zv. 2)

Razmnoženo kot rokopis

821.163.6-93:792.97

COBISS-ID 72182272

144

LAGERLÖF, Selma

Dekle z Močevja ; Zaklad gospoda Arneja ; Ptička ; Hišni škrat na
Törebyju ; Pošastna roka / Selma Lagerlöf ; [prevedel Janez Skržolec] . -
Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 163
str. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 2, 14 = št. 39)

Janez Skržolec je psevdonim, pravo ime prevajalca je Emilijan Cevc. - Selma
Lagerlöf / J. S.: str. 5-6

821.113.6-3

COBISS-ID 200449

145

LAJOVIC, Anton

Psalm 41-42 za veliki orkester, mešani zbor in tenor solo [Glasbeni tisk]
/ Anton Lajovic. - [Klavirski izvleček] . - V Ljubljani : Glasbena matica,
1943 (Ljubljana : F. Kunaver : [M. Hrovatin]). - 58 str. ; 31 cm

Ed. štev. 242

783.27

COBISS-ID 46277376

146

LANGERHOLZ, Janez

Vnebovpijoči grehi / Janez Langerholz. - Ljubljana - Rakovnik : Salezijanski
inspektorat, 1943 (v Ljubljani : Salezijanska tiskarna). - 31 str. ; 14 cm. -
(Knjižice : časopis za duhovno probudo in prosveto ; št. 229/30)

240.13

COBISS-ID 4065539

147

LE FORT, Gertrud von

Veronikin prt : roman / Gertrud von Le Fort. - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 203 str. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 3, 3 = št. 65)
Gertrud von Le Fort / Severin Šali: str. 5-6
821.11-311.2

COBISS-ID 5924921 148

LEPA naša domovina : čitanka za četrty razred osnovnih šol. - V Ljubljani : Učiteljska tiskarna, 1943. - 169 str. : ilustr. ; 23 cm. - (Naše knjige ; 4)
37(075.2):821.163.6"1941/1945"

COBISS-ID 36775681 149

LEVSTIK, Fran

Martin Krpan z Vrha pri Sveti Trojici / Fran Levstik ; [ilustriral] Lojze Perko. - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, [1943]. - 24 str., [29] f. pril. ; 35 cm. - (Slovenčeva knjižnica)
Besedilo z vinjetami. - Bibliofilska izdaja. - 1100 oštevilčenih izvodov
821.163.6-93-32

COBISS-ID 4212227 150

LJUBLJANA. Mestna občina

Proračuni mestne občine Ljubljanske za leto 1943-XXI-XXII ; Bilanci preventivi del Comune di Lubiana per l'anno 1943-XXI-XXII. - [Ljubljana : s. n.], 1943. - 59 str. ; 41 cm
Publikaciji je priložen tudi Službeni list za Ljubljansko pokrajino, ki vsebuje razglas o proračunu mestne občine Ljubljanske za leto 1943
336.121(497.4 Ljubljana)"1943"

COBISS-ID 74082048 151

LJUBLJANA. Županstvo

Pregled prejemkov mestnih pragmatičnih uslužbencev Ljubljanskih za čas od 1. decembra 1943 dalje z vojno doklado po sklepu županstva z dne 3. junija 1943, pers. 9747-108/43 in odločbi Visokega komisariata Gab. št. 5145 z dne

7. junija 1943/XXI = Sommario degli emulmenti degli addetti comunali prammatici di Lubiana per il periodo dal 1 dicembre 1941 in poi compreso l'aggiunta di guerra, secondo la deliberazione della Podesteria del 3 giugno 1943, pers. 9747-108/43 e la decisione dell'Alto Commissariato Gab. No. 5145 del 7 giugno 1943/XXI. - [Ljubljana : s. n.], 1943. - 12 str. ; 33 cm

Besedilo vzpor. v it. in slov.

311.2(497.4 Ljubljana)"1943"

COBISS-ID 74035968

152

LJUBLJANSKA pokrajina. Zakoni itd.

Norme di attuazione del nuovo ordinamento : per la repressione delle violazioni fiscali nella provincia di Lubiana = Navodila za izvrševanje novih pravil o pobijanju fiskalnih kršitev v Ljubljanski pokrajini. -

Lubiana = Ljubljana : Alto commissariato per la provincia di Lubiana = Visoki komisariat za Ljubljansko pokrajino, 1943 ([Ljubljana : Merkur]). - 17, 17 str. ; 23 cm

Besedilo vzpor. v it. in slov.

336(497.4)"1941/1945"

COBISS-ID 73087232

153

LJUBLJANSKA pokrajina. Zakoni itd.

Uvedba taksnega papirja z vodnim tiskom in taksnih golic za menice in druge trgovinske vrednostne papirje : spremembe predpisov o nekaterih taksah in neposrednih davkih. - [S. l. : s. n.], 1943. - 32 str. ; 19 cm

Besedilo vzpor. v it. in slov.

336.777(094)

COBISS-ID 71774976

154

LJUDSKA zborna maša : iz večnega življenja. - 11. natis. - Ljubljana :

Škofijska založba, 1943 (Ljubljana : Ljudska tiskarna). - 15 str. ; 11 cm

264-42

COBISS-ID 71784448

155

LOČNIK, Primož = *VŠENIČNIK, Aljo*

Komunizem : njegov pravi obraz / Primož Ločnik. - Ljubljana : Slovenec, 1943 (Ljubljana : Ljudska tiskarna). - 88 str. ; 17 cm

141.82

COBISS-ID 27176193

156

LOFTS, Norah

Divjina cvete : roman / Norah Lofts ; [prevedla Katja Špurova] . -

Ljubljana : Domovina, 1943. - 200 str. ; 20 cm

821.111-31

COBISS-ID 40473345

157

LOGAR, Anton

Sveti rožni venec / Anton Logar. - 2. izd. - Ljubljana - Rakovnik : Salezijanski
inspektorat, 1943 (v Ljubljani : Salezijanska tiskarna). - 32 str. ; 14 cm. -

(Knjižice : časopis za duhovno probudo in prosveto ; št. 117)

248.159.4

COBISS-ID 2453763

158

LOKAR, Janko

Gozdovi in vode vabijo / Janko Lokar. - Ljubljana : Plug, 1943 (v
Ljubljani : Merkur). - I, 316 str., 3 f. pril. : ilustr. ; 20 cm

821.163.6-32

591.5

COBISS-ID 17339

159

LONDON, Jack

Jerry z otokov : roman / Jack London ; [prevedla Katarina Špurova] . -

Ljubljana : Narodna tiskarna, 1943 (Ljubljana : Narodna tiskarna). - 262
str. ; 18 cm. - (Dobra knjiga)

Izv. stv. nasl.: Jerry of the islands. - Pravo avtorj. ime je John Griffith

821.111(73)-311.3

COBISS-ID 6673721

160

LONDON, Jack

Pustolovka / Jack London ; poslovenil Vinko Gaberski. - Ljubljana :

Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 163 str. ; 21

cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 2, 31 = št. 56)

Pravo avtorj. ime je John Griffith

821.111(73)-311.3

COBISS-ID 201985

161

LOON, Hendrik Willem van

Ladje / Henrik Willem van Loon ; priredil M. R. - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 ([Ljubljana] : Zadruga tiskarna). - 197 str. : ilustr. ; 25 cm. - (Svet : slovenska poljudnoznanstvena knjižnica ; letn. 1, št. 2)

656.61(091)

629.12(091)

COBISS-ID 34406912

162

LOTI, Pierre

Islandski ribič : roman / Pierre Loti ; [poslovenil Vladimir Levstik] . - Ljubljana : Knjigarna Tiskovne zadruge, 1943 ([Ljubljana] : Narodna tiskarna). - 179 str. ; 19 cm

821.133.1-311.2

COBISS-ID 6355769

163

LOVRENČIČ, Joža

Legenda o Mariji Pomagaj / Joža Lovrenčič : risbe Bara Remec. - Ljubljana : Frančiškanski samostan, 1943. - 30 str. : ilustr. ; 17 cm

821.163.6-1

COBISS-ID 4229891

164

LOVŠIN, Vinko

Krizanteme / Vinko Lovšin. - [Rakovnik] : Salezijanski inspektorat, 1943 (v Ljubljani : Salezijanska tiskarna). - [32] str. ; 14 cm. - (Knjižice : časopis za duh[ovno] probudo in prosveto ; št. 237/38)

249

COBISS-ID 4311811

165

LOŽAR, Rajko

Prazgodovinske osnove slovenskega narodopisja / R. Ložar. - Ljubljana : s. n., 1943. - Str. 72-88 ; 24 cm

Ov. nasl. - P. o.: Etnolog 15 (1943)

39(=163.6)(091)

COBISS-ID 74689792

166

LUSKAR, Anton

Ministranti / priredil Luskar Anton. - 2. izd. - Ljubljana - Rakovnik : Salezijanski inspektorat, 1943 (v Ljubljani : Salezijanska tiskarna). - 32 str. ; 14 cm. -

(Knjižice : časopis za duhovno probudo in prosveto ; št. 88)

264-02

COBISS-ID 4877315

167

LUTHER, Arthur

Demon / Arthur Luther ; [s pisateljevim dovoljenjem prevedel Mile Klopčič] . - 2. izd., nespremenjen ponatis 1. izd. - Ljubljana : Hram, 1943

(Ljubljana : Slovenija). - 449 str. ; 20 cm

Nekaj pripomb / M. K. [Mile Klopčič] : str. [451]

821.11-312.6

COBISS-ID 425009

168

MAGAJNA, Bogomir

Oživeli obrazi / Bogomir Magajna ; [ilustriral Riko Debenjak] . - V Ljubljani : Klas, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 256 str., [15] f.

pril. ; 21 cm. - (Klas ; 2)

821.163.6-34

COBISS-ID 646193

169

MAGAJNA, Bogomir

Racko in Lija / Bogomir Magajna ; [ilustriral Rajko Slapernik] . - Ljubljana : Založba Murenček, 1943 (v Ljubljani : Zadrúžna tiskarna). - 89 str. : ilustr. ; 20 cm

821.163.6-93-32

COBISS-ID 42857216

170

MAKLECOV, Aleksander

Personalistična smer v sodobnem kazenskem pravu / Aleksander Maklecov. -

Ljubljana : s. n., 1943 ([Ljubljana : Slovenija]). - 42 str. ; 24 cm

Ov. nasl. - P. o. : Razprave pravnega razreda Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani (1943), 2. zv., str. 113-154

343

COBISS-ID 74690560

171

MARTELANC, Ivan

Razvojna nagibnost oblike zavarovalnega podjetja : doktorska disertacija

/ Ivan Martelanc. - Ljubljana : [samozal.], 1943 (Ljubljana : Zadržna tiskarna). - 134 str. ; 23 cm

Prav. fak., Ljubljana

368(043.3)

COBISS-ID 4089650

172

MATIČIČ, Ivan

Petrinka / Ivan Matičič. - V Ljubljani : Vodnikova družba, 1943

([Ljubljana : Narodna tiskarna]). - 207 str. ; 19 cm

821.163.6-3

COBISS-ID 39784961

173

MELVILLE, Herman

Beli kit / Herman Melville ; [poslovenil Griša Koritnik] . - Ljubljana :

Plug, 1943 ([Ljubljana : Merkur]). - 333 str. ; 20 cm

Prevod dela: Moby Dick

821.111(73)-31

COBISS-ID 29842945

174

MICKIEWICZ, Adam

Kitica Mickiewiczevih / [uvod napisal in pesmi prevedel Tine Debeljak ;

risbe ročno vrezala v cink in linolej Bara Remčeva] . - V Ljubljani : V.

Remec, 1943 (v Ljubljani : Zadržna tiskarna). - 134 str. : ilustr. ; 21 cm

Izšla v 350 izvodih, označenih s številkami, ter v 10 izvodih (št. I-X) z

ročno posnetimi ujedankami Bare Remčeve

821.162.1-1

COBISS-ID 41495553

175

MHĚLČIČ, Frančišek

Pridržek javnega reda v medpokrajinskem zasebnem pravu / Frančišek Mihelčič. - Ljubljana : [s. n.], 1943 (v Ljubljani : J. Blasnika nasledniki, Univerzitetna tiskarna in litografija). - 15 str. ; 23 cm

Opombe z bibliografijo med besedilom. - P. o.: Slovenski pravnik 57 (1943), št. 4-9

341.4:347

COBISS-ID 72269568

176

MISLI o ljubezni / iz francoščine prevedel Ines ; z ilustracijo opremil Miha Maleš] . - V Ljubljani : [s. n.], 1943 ([v Ljubljani : Narodna tiskarna]). - 93 str. ; 12 cm

Ines je psevdonim, pravo ime prevajalca je Ivan Sedlar

821.133.1-31

COBISS-ID 41326081

177

MODERNA španska lirika / poslovenil Alojz Gradnik ; ilustriral Miha Maleš ; uvodni esej Božidar Borko. - Ljubljana : [Bibliofilska založba, 1943] (Ljubljana : Narodna tiskarna). - IV, 124 str. : ilustr. ; 20 cm

Uvodni esej napisal Božidar Borko: str. 7-[16]

821.134.2-822

821.134.2.09-1

COBISS-ID 29436161

178

MOJCA Pokrajculja : koroška ljudska pravljica / ilustrirala Marija Vogelnikova. - V Ljubljani : Založba Murenček, 1943 (Ljubljana : Merkur). - [22] str. : ilustr. ; 19 cm

398.2(497.4)

COBISS-ID 9240633

179

MRKUN, Anton

Obrti in trgovina velikolaškega okraja / zbral Mrkun Anton ; [vse slike

in risbe je napravil Tone Ljubič] . - Ljubljana : [s. n.] , 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 88 str. : ilustr. ; 20 cm. - (Narodopisna knjižnica ; 2)

334.742(497.4)

339.1(497.4)

COBISS-ID 38874625

180

MURKO, Vladimir

Denar / Vladimir Murko. - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 ([Ljubljana] : Zadruga tiskarna). - 170 str. : ilustr. ; 24 cm. - (Svet : slovenska poljudnoznanstvena knjižnica ; letn. 1, št. 1)

336.74

COBISS-ID 26020353

181

MUSSOLINI, Benito

Ducejev govor v zbornici fašijev in korporacij 2. decembra XXI / Benito Mussolini. - Lubiana : Federazione dei fasci di combattimento, 1943 ([s. l.] : Ufficio stampa e propaganda). - 20 str. ; 20 cm

321.64(042)

COBISS-ID 71906816

182

NAHTIGAL, Rajko

Rekonstrukcija treh staroslovanskih izvornih pesnitev / Rajko Nahtigal. - V Ljubljani : Akademija znanosti in umetnosti, 1943. - 115 str. ; 25 str. Ponatis iz: Razprave filozofsko-filološko-historičnega razreda (1943), knj. 1, št. 2

811.16:801.73

COBISS-ID 73060096

183

NAJVEČJA arabska sanjska knjiga : sestavljena po najboljših arabskih in egiptskih virih z navodili za igranje v loteriji : z najnovejšimi odkritji izpopolnjeni natis. - Najnovejša izd. - Ljubljana : Knjigarna A. Turka, 1943 (Ljubljana : Zadruga tiskarna). - 290 str. ; 21 cm

159.963.382(023)

COBISS-ID 73666816

18

NARODNE in domobranske pesmi. - [Ljubljana : s. n., 1943] . - 28 str. :

ilustr. ; 18 cm

Strojepisni avtogram

821.163.6-1

COBISS-ID 71937792

185

NĚMCOVÁ, Božena

Pravljice Božene NĚmcove / poslovenil Tine Debeljak : [[vinjete] Artuš Scheiner] . - V Ljubljani : Konzorcij Slovenca, 1943 ([v Ljubljani] : Ljudska tiskarna). - 213 str. : ilustr. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 2, 23 = št. 48)

821.162.3-93-32

COBISS-ID 73024768

186

NICCODEMI, Dario

Postružka / Dario Niccodemi ; [prevedel Mijo Goričar] . - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 172 str. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 2, 21 = št. 46)

Prevod dela: Scampolo

821.131.1-311.2

COBISS-ID 2177566

187

NORME sulla protezione antiaerea = Navodila za protiletalsko zaščito. -

Lubiana = Ljubljana : Comitato provinciale di protezione antiaerea :

Pokrajinski odbor za protiletalsko zaščito, 1943 (v Ljubljani : Merkur). -

XXXV, 35 str. ; 16 cm

Besedilo vzpor. v it. in slov.

355.595:656.2(497.4)

COBISS-ID 73057280

188

ODAR, Alojzij

Cerkvena oblast in njene funkcije = De potestate ecclesiastica eiusque functionibus / Alojzij Odar. - Ljubljana : Bogoslovna akademija, 1943

(Ljubljana : Ljudska tiskarna). - 100 str. ; 22 cm

Ov. nasl. - Ponatis iz: Bogoslovni vestnik (1943)

348

COBISS-ID 3890947

189

OPIS nepremične imovine : izgledi za varčevalce = Cenni sul patrimonio immobiliare : prospettive per i risparmiatori. - Ljubljana : Emona, 1943 (Ljubljana : Narodna tiskarna). - 60 str. : ilustr. ; 24 cm

Besedilo vzpor. v it. in slov.

332.7(085)

COBISS-ID 73672192

190

OREL, Boris

Slovenska božja pot in izvori njene umetnosti / Boris Orel. - Ljubljana : [s. n.], 1943 (Ljubljana : Narodna tiskarna). - 10 str. : ilustr. ; 23 cm

P. o.: Umetnost 7 (1943), št. 4-6

248.153.8:7.01

COBISS-ID 72508160

191

PAJMAN, Julia

Angleška vadnica : k priročniku angleške slovnice = Exercises to the handbook of English grammar / sestavila Julia Pajman. - Ljubljana : samozal., 1943 (Ljubljana : Slovenija). - 149 str. ; 20 cm

Ov. nasl.

811.111(076)

COBISS-ID 71727872

192

PAJMAN, Julia

A handbook of English grammar for Slovenes / by Julia Pajman. - Ljubljana : samozal., 1943 (Ljubljana : Slovenija). - 201 str. ; 20 cm

811.111(075)

COBISS-ID 71727104

193

PASCAL, Blaise

Razprava o strasteh ljubezni / Blaise Pascal ; poslovenil Silvester Škerl. - Ljubljana : Akademsko založba, 1943 (Ljubljana : J. Blasnika nasl.,

Univerzitetna tiskarna in litografija). - 15 str. ; 18 cm

159.942.6"16"

COBISS-ID 71712000

194

PEČJAK, Gregorij

Večno življenje : molitvenik / Gregorij Pečjak. - 11. natis. - Ljubljana

: Škofijski ordinariat, 1943 (Ljubljana : Ljudska tiskarna). - 656 str. : ilustr. ; 14 cm

244

COBISS-ID 73665792

195

PELI so jih mati moja : ljudske pripovedne pesmi / [zbral in uredil

Severin Šali ; notranja oprema Jože Beránek] . - Ljubljana : Konzorcij

Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Zadrúžna tiskarna). - 169 str. : ilustr. ; 21 cm. -

(Slovenčeva knjižnica ; letn. 2, 35 = št. 60)

O značaju našega ljudskega pripovednega pesništva / Miklavž Kuret: str. 5-10

398.8(=163.6)

COBISS-ID 57056512

196

PESMI iz molitvenika Kristus Kralj. - V Ljubljani : Škofijski

ordinariat, 1943. - 230 str. : note ; 13 cm

Podnaslov na ovitku: za cerkveno ljudsko petje

245

COBISS-ID 2254339

197

PIRANDELLO, Luigi

Pokojni Matija Pascal : roman / Luigi Pirandello ; [iz italijanščine

prevedel B. Borko] . - V Ljubljani : Narodna tiskarna, 1943 ([Ljubljana :

Narodna tiskarna]). - 260 str. ; 19 cm. - (Dobra knjiga ; 12)

Prevod dela: Il fu Mattia Pascal

821.131.1-311.2

COBISS-ID 2576693

198

PITAMIC, Leonid

O ideji prava = De conceptu iuris / Leonid Pitamic. - Ljubljana :

Juridična fakulteta, 1943 (Ljubljana : Slovenija). - 20 str. ; 23 cm

Ov. nasl. - Summarium. - P. o.: Zbornik znanstvenih razprav Juridične fakultete v Ljubljani 19 (1943)

340.11

COBISS-ID 1469265

199

PIUS XI., papež

Misijonska okrožnica = Rerum ecclesiae : komentar priredilo uredništvo Katoliških misijonov / Pij XI. - Ljubljana : Misijonska dijaška zveza, 1943.

- 85 str. ; 33 cm

Razmnoženo kot rokopis

266

COBISS-ID 73727744

200

PIUS XI., papež

O krščanski vzgoji mladine : okrožnica svetega očeta Pija XI. z dne 31. 12. 1929 / Pij XI. - Ponatis. - Ljubljana : Dijaška Katoliška akcija, [1943] (Ljubljana : Ljudska tiskarna). - 56 str. ; 19 cm

262.131.222

COBISS-ID 73667584

201

PIUS XII., papež

Papeži o "Apostolstvu molitve" : Pij XII. o "Apostolstvu molitve". - Ljubljana : Glasnik presvetega srca Jezusovega, 1943 (Ljubljana : Zadržna tiskarna). - 13 str. ; 13 cm

264-06

COBISS-ID 71909120

202

PLANTARIČ, Alojzij

Čudodelna svetinja / Alojzij Plantarič. - Ljubljana - Rakovnik : Salezijanski inspektorat, 1943 (v Ljubljani : Salezijanska tiskarna). - 32 str. ; 14 cm. - (Knjižice : časopis za duhovno probudo in prosveto ; št. 235a)

231.73

COBISS-ID 55563008

203

PLUS, Raoul

Kristus v naših bratih / R. Plus ; knjigo so prevedli ljubljanski bogoslovci. - Ljubljana : Marijina kongregacija duhovnikov in bogoslovcev, 1943 (Ljubljana : Ljudska tiskarna). - 224 str. ; 20 cm

248.1

COBISS-ID 2289667

204

PLUS, Raoul

Tebi na pot / P. R. Plus. - Ljubljana : Zveza mladih katoliških delavcev, 1943 (Rakovnik : Salezijanska tiskarna). - 171 str. ; 15 cm

252.3

COBISS-ID 71790080

205

POD vernim krovom : ob ljudskih običajih skoz cerkveno leto. Knj. 1, Od adventa do posta / zbral in uredil Metod Turnšek. - V Ljubljani : Družba sv. Mohorja, 1943 (v Ljubljani : Zadržna tiskarna). - 99 str. : ilustr. ; 24 cm

Seznam pisnih in ustnih virov: str. 97-100

398.3(497.4)

COBISS-ID 27179009

206

POGAČNIK, Jože

Vodilo Marijinih kongregacij / po virih napisal Jože Pogačnik. - V Ljubljani : Škofijsko vodstvo Marijinih družb, 1943 (Ljubljana : Ljudska tiskarna). - 173 str. ; 19 cm

255

COBISS-ID 2759171

207

POHORSKE bajke / [zapisal] Jože Tomažič ; [slike narisal Jože Beránek] . -

Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Zadržna tiskarna). -

204 str. : ilustr. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 3, 4 = št. 66)

398.2(497.4 Pohorje)

COBISS-ID 57152000

208

POKRAJINSKI podporni zavod (Ljubljana)

Navodila za administrativno poslovanje Občinskih Podpornih Odborov =

Norme amministrative per funzionamento del Comitato Comunali di Assistenza.

- Lubiana = Ljubljana : Comitato Comunale di Assistenza = Pokrajinski
podporni zavod, 1943 (Ljubljana : Merkur). - VII, 7 str. ; 17 cm

Besedilo vzpor. v it. in slov.

35.085"1941/1945"

COBISS-ID 73672960

209

POŠTUVAN, Matej

Stražar naših svetinj : (univ. prof. dr. Lambert Ehrlich) / napisal J. N.

- Ljubljana - Rakovnik : [Salezijanski inspektorat] , 1943 (v Ljubljani : Salezijanska
tiskarna). - 32 str. ; 14 cm. - (Knjižice : časopis za duhovno probudo in
prosveto ; št. 227-228)

264

COBISS-ID 55534848

210

POTOČNIK, Drago

Ob stoletnici Vevč 1843-1943 / Drago Potočnik. - [S. l. : s. n., 1943]

(Ljubljana : Merkur). - 19 str. ; 21 cm

676(497.4 Vevče)"1843/1943"

COBISS-ID 73671424

211

POTOČNIK, Lojze

Psihološke osnove likovnega gledanja : inavgurala disertacija / Lojze

Potočnik. - Delni natis. - Ljubljana : [s. n.] , 1943 (Rakovnik :

Salezijanska tiskarna). - 20 str. ; 24 cm

Fil. fak., Ljubljana

7.01:159.9(043.3)

COBISS-ID 71905792

212

PRAVILA Marijinih kongregacij z razlago in kratko zgodovino kongregacij :

tvorina za članski izpit v DMK. - Ljubljana : [Škofijsko vodstvo dijaških

Marijinih kongregacij] , 1943 (Ljubljana : Ljudska tiskarna). - 48 str. ; 19 cm

267.6/.8(075.3)

COBISS-ID 71908096

213

PREGELJ, Ivan

Mlada Breda : povest / spisal in popravil Ivan Pregelj. - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 228 str. : avtorj. sl. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 3, 1 = št. 63)

Ivan Pregelj - šestdesetletnik / Tine Debeljak: str. 7-12. - Izšla kot jubilejna knjiga v Slovenčevi knjižnici

821.163.6-32

COBISS-ID 57150720

214

PRI Jezusu : molitvenik v čast sveti Evharistiji / sestavil Gregorij Pečjak. - 14. izd. - Ljubljana : Škofijska založba, 1943 (Ljubljana : Ljudska tiskarna). - 413 str. : ilustr. ; 12 cm

243

COBISS-ID 72457472

215

PRIPRAVNIK DMK : tvarina za izpit. - Ljubljana : Škofijsko vodstvo dijaških Marijinih kongregacij, 1943 (Ljubljana : Ljudska tiskarna). - 20 str. ; 13 cm

268(075.3)

COBISS-ID 71907840

216

PRIROČNIK duš-žrtev srca Jezusovega. - V Ljubljani : Uršulinski provincialat, 1943 (Ljubljana : Ljudska tiskarna). - 36 str. ; 12 cm

243:248.159.24

COBISS-ID 71781376

217

PRIROČNIK slovensko-italijansko-nemško-angleških razgovorov in besed. -

[Ljubljana] : Ročni obzornik, 1943 (Ljubljana : Merkur). - 24 str. ; 16 cm

81'374.82

COBISS-ID 71876352

218

PUCELJ, Janez

Kateheze za prvence / Janez Pucelj. - Ljubljana : Ljudska knjigarna, 1943 (Ljubljana : Ljudska tiskarna). - 314 str. : ilustr. ; 21 cm

268

COBISS-ID 3655939

219

RAKOVEC, Ivan

Ferdinand Seidl / Ivan Rakovec. - Ljubljana : Akademija znanosti in umetnosti, 1943. - Str. 261-290 : ilustr. ; 24

Bibliografija: str. 262-274. - P. o.: Letopis Akademije znanosti in umetnosti (1938-1943)

929 Seidl

COBISS-ID 71723776

220

REHAR, Radivoj

Argonavti : roman / Radislav Rudan ; [ilustriral Jože Beránek] . -

Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 2

zv. (208 str., [1] f. pril.) (212 str.) : ilustr. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 2, 28 = št. 53 ; letn. 3, 5 = št. 67)

Radislav Rudan je psevdonim, pravo avtorjevo ime je Radivoj Rehar. - Bajka o

Argonavtih / pisatelj: zv. 1, str. 5-6

821.163.6-311.6

COBISS-ID 224050

221

REHAR, Radivoj

Rina : roman / Marij Skalan. - Ljubljana : [Narodna tiskarna], 1943. -

367 str. ; 19 cm. - (Dobra knjiga ; 15)

Marij Skalar je psevdonim, pravo avtorjevo ime je Radivoj Rehar

821.163.6-311.2

COBISS-ID 179250

222

REPOVŠ, Ivan

Nauk o glasbi. Del I, Glasbena teorija v obrisu : za I., II. in III.

letnik učiteljskih šol / sestavil Ivan Repovš. - Ljubljana : Pokrajinska šolska založba, 1943. - 91 str. ; 31 cm

781.2(075.3)

COBISS-ID 71708416

223

RODZIEWICZÓWNA, Marja

Hrast : roman / Marja Rodziewiczówna ; [poslovenila Domen in Tine

Debeljak] . - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Zadrúžna

tiskarna). - 246 str. : avtorj. sl. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 2, 29 = št. 54)

Prevod dela: Dewajtis. - Marja Rodziewiczówna / Tine Debeljak: str. 5-6. -

Domen je psevdonim, pravo ime prevajalca je Peter Butkovič

821.162.1-311.2

COBISS-ID 201473

224

ROŽMAN, Gregorij

Pastirsko pismo : o nevarnosti brezbožnega komunizma / škof Gregorij. - V

Ljubljani : [s. n.] , 1943. - 8 str. ; 28 cm

Čelni nasl. - P. o.: Škofijski list (1943)

252.1:335.55

COBISS-ID 74686720

225

ROŽMAN, Gregorij

Preizkušnja vere : postni pastirski list ljubljanskega škofa dr.

Gregorija Rožmana, za leto 1943. - Ljubljana - Rakovnik : Salezijanski inspektorat, 1943

(v Ljubljani : Salezijanska tiskarna). - 35 str. ; 14 cm. - (Knjižice : časopis

za duhovno probudo in prosveto ; št. 224a)

Na nasl. str.: Pastirsko pismo

242

COBISS-ID 55532544

226

ROŽMAN, Gregorij

Razodetje sv. Janeza : v luči Kristusovega trpljenja : postne pridige

ljubljskega škofa dr. Gregorija Rožmana v letu 1943 / Gregorij Rožman. - V

Ljubljani : Škofijski odbor petih prvih sobot, 1943 (v Ljubljani : Ljudska

tiskarna). - 76 str. : ilustr. ; 21 cm

25

COBISS-ID 1137411

227

ROŽNOVENSKA bratovščina. - V Ljubljani : [s. n.] , 1943 (Rakovnik :

Salezijanska tiskarna). - 47 str. : ilustr. ; 13 cm

252:271

COBISS-ID 71833856

228

SAINT-Exupéry, Antoine de

Veter, pesek in zvezde : roman iz življenja letalca / Antoine de Saint-Exupéry ; [iz francoščine prevedel Peter Kosem] . - Ljubljana : Naša knjiga : Ljudska knjigarna, 1943 (v Ljubljani : Zadrúžna tiskarna). - 254 str., [7] f. pril. ; 21 cm. - (Naša knjiga ; 16)
Prevod del: *Terre des hommes* ; *Vol de nuit*. - *Za uvod* / P. K. [Peter Kosem] : str. 5-9. - Vsebuje: *Človeška zemlja* ; *Nočni polet*
821.133.1-311.2

COBISS-ID 161025

229

SALMINEN, Sally

Katrina : roman / Sally Salminen ; [prevedel Bogomir Stopar] . - V Ljubljani : Naša knjiga : Ljudska knjigarna, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 353 str. ; 21 cm. - (Naša knjiga ; 20)
821.113.6-311.2

COBISS-ID 7275321

230

SALVANESCHI, Nino

Sonce v senci / Nino Salvaneschi ; [prevedla Nada Konjedic] . - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 183 str. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 2, 34 = št. 59)
821.131.1-3

COBISS-ID 27801089

231

SCHAFFER, Michael

Gellertovo socialno gledanje na život : inauguralna disertacija / Michael Schaffer. - Delimično preštampana izd. - Ljubljana : [s. n.], 1943 (v Ljubljani : J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija). - 30 str. ; 24 cm
Fil. fak., Ljubljana
316.34(043.3):17.023.4(043.3)

COBISS-ID 71906304

232

SCHAUP, Sergij

Rehabilitacija v kazenskem pravu s posebnim ozirom na naše pravo :

doktorska disertacija / Sergij Schaup. - Ljubljana : samozal., 1943

([Ljubljana : Slovenija]). - III, 60 str. ; 24 cm

Juridična fakulteta

343

COBISS-ID 29409793

233

SCOTT, Walter

Ivanhoe : zgodovinski roman v slikah / Walter Scott ; priredil France

Žar. - Ljubljana : Uredništvo Slovenca, [1943] (Ljubljana : Ljudska

tiskarna). - [206] str. : ilustr. ; 24 cm

821.111-311.6

COBISS-ID 71704064

234

SEKOVANIČ, Krizostom

Božji smehljaji / Krizostom Sekovanič. - Ljubljana : [s. n.], 1943

(Ljubljana : Franjo Jereb). - 119 str. : ilustr. ; 19 cm

244

COBISS-ID 2248707

235

SHRANJEVANJE živil in gospodinjskih pripomočkov : priročnik za trgovine
in gospodinjstva. - V Ljubljani : Knjigarna Tiskovne zadruga, [1943] . - 106 str. ; 23 cm

Ov. nasl. : Shranjevanje živil

658.785

643.37

COBISS-ID 5143809

236

SIČ, Franjo

Knjigovodstvo / Franjo Sič. - V Ljubljani : Knjigarna Tiskovne zadruga,

1943 (Ljubljana : Narodna tiskarna). - 149 str. : graf. prikazi ; 24 cm

657

COBISS-ID 811819

237

SIENKIEWICZ, Henryk

Quo vadis? : zgodovinska povest. Del 2 / spisal Henrik Sienkiewicz ;
prevedel Joža Glonar. - V Ljubljani : Družba sv. Mohorja, 1943 (v Ljubljani
: Zadružna tiskarna). - 248 str. ; 18 cm. - (Mohorjeva knjižnica ; 118)

821.162.1-3

COBISS-ID 72237568

238

SIMČIČ, Zorko

Prebujenje : roman iz dijaškega življenja / Zorko Simčič. - Ljubljana :
Nova založba, 1943 (Ljubljana : Merkur). - V, 350 str. ; 20 cm

Knjiga je bila opremljena za bibliofilsko knjižno tombolo v 100 izvodih pri
Zimski pomoči leta 1944

821.163.6-93-3

COBISS-ID 33671169

239

SIMONČIČ, Maks

Jurček ; Angelček s sinjimi očmi ; Miklavžev večer / Maks Simončič ;
ilustriral Ivan Pogačnik. - Ljubljana : Mladinska založba, 1943 (Rakovnik :
Salezijanska tiskarna). - 105 str. : ilustr. ; 19 cm

821.163.6-93-34

COBISS-ID 71702528

240

SLAPAR, Pavel

Zgodovina katoliške Cerkve. 1, Stari vek ali Cerkev v grško-rimskem svetu
/ spisal Pavel Slapar ; sodelovali Vilko Fajdiga, Rudolf Hanželič, Jernej
Pavlin in Jože Pogačnik. - Ljubljana : Katehetsko društvo, 1943 ([Ljubljana
: Ljudska tiskarna]). - 64 str. ; 21 cm

Cenzuriran izvod. - Podatki o avtorjih so prelepljeni z odlokom Ministrstva
za prosveto 1945

281.1(075.3)

282(091)(075.3)

COBISS-ID 3646467

241

SLOMŠEK, Anton Martin

Blaže in Nežica / Anton Martin Slomšek ; priredil Vinko Brumen. - V
Ljubljani : Družba sv. Mohorja, 1943 ([Ljubljana : Zadržna tiskarna]). -
140 str. ; 18 cm. - (Cvetje iz domačih in tujih logov ; 18)

238

COBISS-ID 3345667

242

SLOVENSKA čitanka za prvi razred srednjih in meščanskih šol. - 2.,
spremenjena izd. - Ljubljana : Pokrajinska šolska založba, 1943. - 112 str. ; 20 cm
37(075.3):821.163.6"1941/1945"

COBISS-ID 38595841

243

SLOVENSKA sodobna upodabljaljoča umetnost / uredil Miha Maleš. - V
Ljubljani : Bibliofilska založba, [1943] (v Ljubljani : Narodna tiskarna). -
304 str., [18] f. pril. : ilustr. ; 25 cm. - (Umetniški zbornik ; 1)
73/76(497.4)

COBISS-ID 41714689

244

SMRTNIK, Oskar

Praktično knjigovodstvo : v zvezi s trgovinstvom, trgovskim računstvom,
kalkulacijo ter organizacijskimi načrti / Smrtnik Oskar ; s sodelovanjem Čuk
Ivana. - Ljubljana : Praksa, 1943 (Ljubljana : Franjo Jereb). - 167 str., [25] f. pril. ; 25 cm
Pojasnila in pravila so tiskana na rumenem oz. rdečem papirju
657(075)

COBISS-ID 72384000

245

SOKLIČ, Anton

Struktura nadnaravnega življenja po sv. Tomažu : inavguralna disertacija
/ Soklič Anton. - Delni natis. - Ljubljana : [s. n.] , 1943 (Rakovnik :
Salezijanska tiskarna). - 48 str. ; 24 cm

Teol. fak., Ljubljana

234:282(04)

COBISS-ID 1483523

246

SPEKTORSKI, Evgen

Portalis in Savigny / spisal Evgen Spektorski. - Ljubljana : Akademija znanosti in umetnosti, 1943 (Ljubljana : Slovenija). - 64 str. ; 22 cm
Ov. nasl. - Riassunto: Portalis e Savigny. - Opombe in bibliografija na dnu vsake strani. - P. o.: Razprave pravnega razreda Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani (1943), 2. zv., str. 155-218

347.96-055.1

340.12

COBISS-ID 1064747

247

SPEKTORSKI, Evgen

Sociologija in filozofija = Sociologia e filosofia / Evgen Spektorski. - Ljubljana : Juridična fakulteta, 1943 ([Ljubljana : Slovenija]). - 12 str. ; 23 cm
Conclusioni. - P. o.: Zbornik znanstvenih razprav Juridične fakultete v Ljubljani 19 (1943), str. 206-216

316+172

COBISS-ID 29824257

248

STEINBECK, John

Sadovi jeze / John Steinbeck ; [poslovenil Rudolf Kresal] . - Ljubljana : Plug, 1943 (Ljubljana : Merkur). - 2 zv. (307, 293 str.) ; 20 cm
Prevod dela: The grapes of wrath

821.111(73)-3

COBISS-ID 597249

249

STELÈ, France

Mariborska stolnica / France Stelè. - Ljubljana : [s. n.] , 1943 (v Ljubljani : J. Blasnika nasledniki, Univerzitetna tiskarna in litografija). - 37 str. : ilustr. ; 26 cm

Zusammenfassung. - Opombe z bibliografijo med besedilom. - P. o.: Zbornik za umetnostno zgodovino 19 (1943), zv. 1/2

908(497.4 Maribor):282

COBISS-ID 73542144

250

STELÈ, France

Pričevanje Mariborske stolnice / France Stelè. - [Ljubljana : Učiteljska tiskarna, 1943] . - Str. 35-48 : ilustr. ; 31 cm

Krtačni odtis iz neobjavljenega zvezka Kronike slovenskih mest za leto 1941.

- Bibliografija: str. 48

726.55(497.4 Maribor)

COBISS-ID 74684672

251

STESKA, Henrik

Razmejitev uprave od sodstva = I limiti tra l'amministrazione e la giurisdizione / Henrik Steska. - Ljubljana : Juridčna fakulteta, 1943 (v Ljubljani : Slovenija). - 45 str. ; 24 cm

Conclusione

347.994:351.75

COBISS-ID 71778048

252

STESKA, Henrik

Upravna ureditev velikonemške države / Henrik Steska. - Ljubljana : [s. n.] , 1943 (V Ljubljani : Merkur). - 28 str. ; 21 cm

Bibliografija: str. 29. - P. o.: Trgovski list (1943)

35.071(430)"1933/1945"

COBISS-ID 71772416

253

STONE, Irving

Mornar na konju : življenje Jacka Londona / Irving Stone ; [poslovenil Peter Donat] . - V Ljubljani : Narodna tiskarna, 1943 (v Ljubljani : Narodna tiskarna). - 333 str. ; 19 cm. - (Dobra knjiga ; [14])

Zap. št. zv. po sez. v knj. - Peter Donat je psevdonim, pravo ime prevajalca je Miran Deržaj

821.111(73)-3

82 London J.

COBISS-ID 28676865

254

STONE, Irving

Sla po življenju : roman o Vincentu van Goghu / Irving Stone ; prevedel Peter Donat. - 2. natis. - Ljubljana : Modra ptica, 1943 (Ljubljana : Merkur). - 439 str. ; 21 cm

Peter Donat je psevdonim, pravo ime prevajalca je Miran Deržaj

821.111(73)-312.6

COBISS-ID 71703296

255

STRNIŠA, Gustav

Riba Feronika : pravljice / Gustav Strniša ; ilustriral Gregor Strniša. - Ljubljana : Sidro, 1943 (Ljubljana : Narodna tiskarna). - 64 str. : ilustr. ; 18 cm

821.163.6-93-34

COBISS-ID 183411

256

SVETEK, Lev

Prekočasno delo / Lev Svetek. - Ljubljana : [s. n.], 1943 (v Ljubljani : J. Blasnika nasledniki, Univerzitetna tiskarna in litografija). - 72 str. ; 23 cm

349.235

COBISS-ID 72382464

257

SVETO mašniško posvečenje. - V Ljubljani : Marijina kongregacija duhovnikov in bogoslovcev, 1943 ([Ljubljana : Ljudska tiskarna]). - 88 str. ; 16 cm

265

COBISS-ID 4100867

258

ŠALE, anekdote, križanke. - Ljubljana : Nova strokovna založba, 1943 (Ljubljana : Merkur). - 16 str. ; 17 cm

398.2(=163.6)

COBISS-ID 71708160

259

ŠALI, Severin

Srečavanja s smrtjo / Severin Šali ; [podoba na naslovni strani in na ovitku je delo Rika Debenjaka] . - Ljubljana : Ljudska knjigarna, 1943 ([Ljubljana : Ljudska tiskarna]). - 38 str. ; 18 cm

Izdala Ljudska knjigarna za darilo svojim naročnikom v letu 1943

821.163.6-1

COBISS-ID 472833

260

ŠANTEL, Saša

Saša Šantel : 1883-1943 : katalog retrospektivne razstave = catalogo dell'esposizione retrospettiva. - [Ljubljana] : Jakopičev paviljon, 1943

(Ljubljana : Maks Hrovatin). - 15 str. : ilustr. ; 24 cm

Besedilo vzpor. v it. in slov. - Jakopičev paviljon od 14. 3. do 4. 4. 1943

75(497.4):929 Šantel S.

COBISS-ID 74650624

261

ŠENOA, August

Zlatarjevo zlato : zgodovinska povest iz XVI. stoletja / Avgust Šenoa ; poslovenil Tone Glavan. - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani

: Ljudska tiskarna). - 255 str. : ilustr. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ;

letn. 2, 30 = št. 55)

Izv. stv. nasl.: Zlatarovo zlato. - Avgust Šenoa / Tone Glavan: str. 5-6

821.163.4

COBISS-ID 57056000

262

ŠIJANEC, Fran

Ivan Vavpotič : 1877-1943 : o priliki posmrtni razstave v Jakopičevem paviljonu : april - maj 1943 / Fran Šijanec. - V Ljubljani : Narodna

galerija, 1943 (Ljubljana : J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in

litografija). - 44 str., [28] str. pril. : ilustr. ; 23 cm

75(497.4):929 Vavpotič I.

COBISS-ID 4648249

263

ŠKERLJ, Milan

Družba z omejeno zavezo po ital. državljanskem zakoniku in po trgovinskem zakonu biv. jugoslov. države : (organizacija, računovodstvo, prestanek,

likvidacija, pretvarjanje) / Milan Škerlj. - Ljubljana : Juridična

fakulteta, 1943 ([Ljubljana : Slovenija]). - 18 str. ; 24 cm

Ov. nasl. - P. o.: Zbornik znanstvenih razprav Juridične fakultete 19 (1943)

347.724(497.1)

COBISS-ID 72775168

264

ŠKERLJ, Milan

Gregor Krek / sestavil Milan Škerlj. - Ljubljana : Juridična fakulteta, 1943. - 41 str. : portret ; 23 cm

Opombe z bibliografijo med besedilom. - P. o.: Zbornik znanstvenih razprav Juridične fakultete v Ljubljani 19 (1943)

929 Krek, G.

COBISS-ID 73539328

265

ŠKERLJ, Milan

Osebnе trgovinske družbe po novejših zakonih. Del 1 / Milan Škerlj. - Ljubljana : Akademija znanosti in umetnosti, 1943 ([Ljubljana : Slovenija]). - 72 str. ; 23 cm

Ov. nasl. - Opombe z bibliografijo med besedilom. - P. o.: Razprave pravnega razreda Akademije znanosti in umetnosti (1943), 2. zv.

347.72

COBISS-ID 72509696

266

TAVČAR, Mara

Biba / Mara Tavčarjeva ; z lesorezi opremil Oton Gaspari. - Ljubljana : Knjigarna Tiskovne zadruge, 1943 (Ljubljana : Narodna tiskarna). - 45 str. : ilustr. ; 18 x 22 cm. - (Polica za mlade ; 4)

821.163.6-93-1

COBISS-ID 71702016

267

TAVZES, Janko

Italijansko - slovenski in slovensko - italijanski slovar = Dizionario italiano - sloveno e sloveno - italiano / Janko Tavzes. - 2., ljudska izd. - Ljubljana : Knjigarna A. Turka, 1943 (v Ljubljani : Zadrुžna tiskarna). - 431 str. ; 13 cm

811.163.6'374=131.1

COBISS-ID 73238528

268

TOMAŽIČ, Jože

Dravska roža : bajka / Jože Tomažič ; slike narisal Jože Beránek. -
Ljubljana : samozal., 1943 (Ljubljana : Zadružna tiskarna). - 134 str. :
ilustr. ; 20 cm

821.163.6-93-3

COBISS-ID 39826945

269

TOMAŽIČ, Jože

Drvarka Marija : legenda / Jože Tomažič ; slike narisal Jože Beránek. -
Ljubljana : samozal., 1943 ([Ljubljana : Zadružna tiskarna]). - 124 str. :
ilustr. ; 21 cm

821.163.6-93-3

COBISS-ID 40271873

270

TOMAŽIČ, Jože

Pastirčkova nebesa : legenda / Jože Tomažič ; slike narisal Jože Beránek.
- Ljubljana : Ljudska knjigarna, 1943 (Ljubljana : Ljudska tiskarna). - 50
str. : ilustr. ; 17 cm

821.163.6-93-34

COBISS-ID 71703040

271

TOMEČ, Ernest

Izdelovanje delovnih načrtov : (po Grossmanu) / Ernest Tomec. - Ljubljana
: [Zveza katoliških dijakov], 1943. - 26 str. ; 29 cm

Strojep. avtogram

338.984(035)

COBISS-ID 40802305

272

TOMINEC, Roman

Skrivnost poslednjega usmiljenja / Roman Tominec. - Ljubljana :
[samozal.], 1943 (Ljubljana : Ljudska tiskarna). - 187 str. : ilustr. ; 17 cm
236

COBISS-ID 3926531

273

TOMŠIČ, France

Starocerkvenoslovanska slovnica in čitanka za višje razrede srednjih šol / priredil France Tomšič. - Ljubljana : Pokrajinska šolska založba, 1943 (v Ljubljani : Učiteljska tiskarna). - 73 str. : ilustr. ; 22 cm

Stsl. cir. in lat.

811.163.1'01'36(075)

COBISS-ID 3741953

274

TRDINA, Silva

Libro italiano III. : per le scuole medie ed affine = Italijanska knjiga III. : za srednje in sorodne šole / Silva Trdina. - Ljubljana : Učiteljska tiskarna, 1943 (Ljubljana : Učiteljska tiskarna). - 186 str. ; 23 cm

811.131.1=163.6(075.3)

COBISS-ID 71725312

275

TROFENIK, Rudolf

Teritorialno načelo v kazenskem pravu = De principio territoriali in iure criminali vigente / Rudolf Trofenik. - Ljubljana : Juridična fakulteta, 1943 (v Ljubljani : Slovenija). - 22 str. ; 24 cm

Ov. nasl. - Besedilo vzpor. v it. in slov. - P. o.: Zbornik znanstvenih razprav Juridične fakultete v Ljubljani 19 (1943)

341.324

COBISS-ID 71773952

276

TROFENIK, Rudolf

Uvod v meddržavno kazensko pravo / Rudolf Trofenik. - Ljubljana : [s. n.], 1943 (Ljubljana : J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija). - 16 str. ; 23 cm

Ov. nasl. - P. o.: Slovenski pravnik 57 (1943), št. 1-3

341.4

COBISS-ID 71773184

277

TURK, Josip

Vatikanski arhiv / Josip Turk. - Ljubljana : Bogoslovna akademija, 1943 ([Ljubljana : Ljudska tiskarna]). - 25 str. ; 23 cm. - (Razprave /

Bogoslovna akademija ; 11)

P. o.: Bogoslovni vestnik 23 (1943)

930.25(456.31)

COBISS-ID 71710976

278

UNIO Cleri Missionaria

Misijonska predavanja / Herausgeber Unio Cleri Missionaria. - V Ljubljani

: Duhovniška Misijonska zveza, 1943 (Ljubljana : Ljudska tiskarna). - 211

str. ; 19 cm. - (Duhovniška misijonska zveza ; 12)

266(042)

COBISS-ID 3812355

279

V znamenju Osvobodilne fronte : dokazila o grozodejstvih komunizma v

Ljubljanski pokrajini. - Ljubljana : [samozal.], 1943. - 184 str. : ilustr. ; 20 cm

32

COBISS-ID 20943623

280

VELIKONJA, Narte

[Tri krat osemnosemdeset]

3x88 anekdot / zbral in popleskal Narte Velikonja. - V Ljubljani : J.

Žužek, [1943] ([Ljubljana : Ljudska tiskarna]). - 160 str. ; 17 cm

Letnica iz uvoda

821.163.6-36

COBISS-ID 32472065

281

VERCRUYSSSE, Bruno

Premišljevanja za vse dni v letu. Del. 1 / napisal Bruno Vercruyssse ;

priredil Janez Fidelis Battaglia ; poslovenila Mihaela Badalič, Pristov

Janez. - V Ljubljani : [s. n.], 1943. - 693 str. ; 19 cm

Strojep. avtogram

242

COBISS-ID 73272320

282

VERCRUYSE, Bruno

Premišljevanja za vse dni v letu. Del. 2 / napisal Bruno Vercruyse ;
priredil Janez Fidelis Battaglia ; poslovenila Mihaela Badalič ; pregledal
in popravil Anton Bukovič, Janez Pristov. - V Ljubljani : [s. n.] , 1943. -

714 str. ; 19 cm

Strojep. avtogram

242

COBISS-ID 73272576

283

VERNIK, Rodoljub

Naš čolnič otmimo! / Rodoljub Vernik. - V Ljubljani : [s. n.] , 1943

([Rakovnik] : Salezijanska tiskarna). - 40 str. ; 14 cm

141.82:26

COBISS-ID 20914695

284

VIDMAR, Josip, učit.

Mož v kuhinji : praktična kuharska navodila za moške / Josip Vidmar. -

Ljubljana : samozal., 1943 (Ljubljana : Merkur). - 46 str. ; 16 cm

641.5(083.1)-055.1

COBISS-ID 350093

285

VIDMAR, Josip, učit.

Priročnik k italijanski slovnici / priredila Vidmar, Držaj. - [Ljubljana

: samozal.] , 1943 (v Ljubljani : Slovenija). - 31 str. ; 16 cm

811.131.1'36(035)=163.6

COBISS-ID 72507392

286

VIDMAR, Josip, učit.

Priročnik za domačo uporabo zdravilnih zelišč : 160 zdravilnih zeli : 500

receptov za 120 bolezni / Josip Vidmar. - Ljubljana : [samozal.] , 1943

(Ljubljana : Merkur). - 55 str. ; 16 cm

615.89(035)

COBISS-ID 71707904

287

VIDMAR, Milan

Veletransformatorski problemi / Milan Vidmar. - V Ljubljani : Akademija znanosti in umetnosti, 1943 (Ljubljana : Univerzitetna tiskarna). - VII, 212 str. : graf. prikazi ; 24 cm. - (Dela / Akademija znanosti in umetnosti, Matematično-prirodoslovni razred ; 2)
Riassunto ; Zusammenfassung
621.3

COBISS-ID 140777

288

VIGLIETTI, Carlo

Izgubljen poklic / Carlo Viglietti ; [prevedel Frane Knific] ; ilustr. Jože Beránek. - Ljubljana : Mladinska založba, 1943 (Rakovnik : Salezijanska tiskarna). - 160 str. ; 21 cm : ilustr.
821.131.1-32

COBISS-ID 32176641

289

VILFAN, Sergij

Dva pojava ljudskega prava med Slovenci v 16. stoletju / Sergij Vilfan. - Ljubljana : [s. n.] , 1943 (v Ljubljani : J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija). - 16 str. ; 23 cm
343(09)

COBISS-ID 72268800

290

VILFAN, Sergij

Pravni motivi v slovenskih narodnih pripovedkah in pripovednih pesmih / Sergij Vilfan. - [Ljubljana : s. n., 1943] . - 26 str. ; 24 cm. - (Ponatisi in posebni odtisi / Sergij Vilfan ; [2])
P. o.: Etnolog 16 (1943). - Čelni nasl.
398.2:34

COBISS-ID 40757249

291

VISOKI komisariat za Ljubljansko pokrajino (Ljubljana)

Tarife in uredbe za mestne davščine, ki jih pobira trošarinski oddelek mestnega poglavarstva v Ljubljani v proračunskem letu 1943 = Tariffe e Discipline sulle imposte comunali che l'Ufficio Dazio consumo comunale

riscoute nell'anno preventivo 1943 / Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino.

- Lubiana = Ljubljana ; Municipio di Lubiana : Mestno poglavarstvo v

Ljubljani, 1943 (v Ljubljani : Merkur). - 118 str. ; 18 cm

Besedilo vzpor. v it. in slov.

336.22:352(497.4 Ljubljana)"1943"

COBISS-ID 71775232

292

VOGRINČIČ, Franc

Mati vzgojiteljica / Fr. Vogrinčič. - [2. izd.] . - Rakovnik :

[Salezijanski inspektorat] , 1943 (Rakovnik : Salezijanska tiskarna). - 31

str. : ilustr. ; 14 cm. - (Knjižice : časopis za duhovno probudo in prosveto ; št. 176)

248

COBISS-ID 73241088

293

VOLK, Rudolf

Telesna kultura v dinamskih osnovah : odlomek / Rudolf Volk. - Ljubljana

: [s. n.] , 1943 (v Ljubljani : J Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in

litografija). - 14 str. ; 23 cm

Opombe z bibliografijo med besedilom

796.01

COBISS-ID 73273344

294

VOLPE, Gioacchino

Zgodovina Italije in Italijanov / Gioacchino Volpe. - Ljubljana :

Pokrajinska šolska založba, 1943 (Ljubljana : Učiteljska tiskarna). - 228 str. ; 23 cm

94(450)(075)

COBISS-ID 71714048

295

VOSTNER, Otmar

Vsi / Otmar Vostner. - Ljubljana - Rakovnik : [Salezijanski inspektorat] , 1943

(v Ljubljani : Salezijanska tiskarna). - 32 str. ; 14 cm. - (Knjižice : časopis

za duhovno probudo in prosveto ; št. 223-224)

264

COBISS-ID 55533312

296

VOVK, Joža

Naš Buček : [živiljenje vaškega poredneža] / Joža Vovk. - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 164 str. : ilustr. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 2, 11 = št. 36)

Podnasl. na ov.

821.163.6-93-32=863

COBISS-ID 57003008

297

VREČAR, Ivan

Dijaška adoracija / priredil Ivan Vrečar. - 2. natis. - Ljubljana : Škofijsko vodstvo dijaških Marijinih kongregacij, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 16 str. ; 13 cm

244

COBISS-ID 72456448

298

VRTOVEC, Venčeslav

Pesem življenja / Venčeslav M. Vrtovec. - Ljubljana : Glasnik presvetega srca Jezusovega, [1943] (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 130 str. : ilustr. ; 18 cm. - (Glasnikova knjižnica ; zv. 16)

242(044)

COBISS-ID 2229507

299

VYMETAL, Ladislav

Temelji angleške slovnice / Ladislav Vymetal. - Ljubljana : Umetniška propaganda, 1943 (Ljubljana : J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija). - 36 str. ; 19 cm

Izv. stv. nasl.: Zaklady anglicke mluvnice

811.111-5(075.3)

COBISS-ID 71728896

300

WREN, Percival Christopher

Trije bratje / Percival C. Wren ; prevedel Avgust Petrišič ; [notranja oprema iz angleškega izvirnika] . - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Ljudska tiskarna). - 223 str. : ilustr. ; 21 cm. - (Slovenčeva

knjižnica ; letn. 2, 37 ; št. 62)

821.111-311.3

COBISS-ID 4186115

301

ZAGORČINOV, Stojan

Ljubezen kraljične Sofije : povest / Stojan Zagorčinov. Ded David : novela / Jordan Jovkov ; [prevedel Živan Žun] . - Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943 (v Ljubljani : Zadržna tiskarna). - 149 str. : avtorj. sl. ; 21 cm. - (Slovenčeva knjižnica ; letn. 2, 22 = št. 47)

821.163.2-32

COBISS-ID 57050368

302

ZAMJEN, Srečko

Fatima : Marijina beseda sodobnemu svetu / Srečko Zamjen. - 3. [razš.] izd. - Ljubljana : Mladinska založba, 1943 (Rakovnik : Salezijanska tiskarna). - 234 str. : ilustr. ; 19 cm

232.931.7

COBISS-ID 73510144

303

ZAMJEN, Srečko

Mati ubogih / Srečko Zamjen. - Ljubljana - Rakovnik : Salezijanski inspektorat, 1943 (v Ljubljani : Salezijanska tiskarna). - 32 str. ; 14 cm. - (Knjižice : časopis za duhovno probudo in prosveto ; št. 233/34)232.931

COBISS-ID 4882947

304

ZGODBE svetega pisma : za osnovne šole ; priredilo Katehetsko društvo. - 2., nespremenjeni natis. - Ljubljana : Pokrajinska šolska založba, 1943. - 140 str. : ilustr.22

COBISS-ID 1161731

305

ZUPANC, Lojze

Vklenjena mladost : povest za mladino / Lojze Zupanc ; ilustriral Milko Bambič. - Ljubljana : Knjigarna Tiskovne zadruge, 1943 (Ljubljana : Narodna tiskarna). - 78 str. : ilustr. ; 19 cm

821.163.6-93

COBISS-ID 71778304

306

ZVEZA katoliške kmečke mladine

Ideološki program : sinteze. - Ljubljana : [Zveza katoliške kmečke mladine], 1943. - [180] str. ; 34 cm

Strojep. avtogram

267"1941/1945"

COBISS-ID 72312064

307

ŽAGAR, Maksimiljan

Družinske doklade (za ženo, otroke, starše, deda, babico) : za delavstvo Ljubljanske pokrajine / Maksimiljan Žagar. - V Ljubljani : Blagajna za družinske doklade, Pokrajinska sekcija odbora za družinske doklade, 1943 (v Ljubljani : Zadržna tiskarna). - 44 str. : ilustr. ; 17 cm

331.225:343.62

COBISS-ID 72513280

308

ŽIBERT, Jakob

Prvi petek : dan sprave in duhovne obnove / Jakob Žibert. - Ljubljana : Glasnik presvetega srca Jezusovega, 1943 ([Ljubljana : Zadržna tiskarna]). - 234 str. ; 18 cm. - (Glasnikova knjižnica ; 15)

264-04

COBISS-ID 3925251

309

5.1. LETNE PUBLIKACIJE, ZBORNICI

a) Šolska poročila:

GLASBENA akademija (Ljubljana)

Izvestje za šolsko leto 1942/43 / izdal in založil Rektorat Glasbene akademije.-
V Ljubljani : Rektorat Glasbene akademije, 1943 (v Ljubljani : Makso Hrovatin).-
47 str. : tabele ; 25 cm

781.9(047.1) 310

b) Koledarji, almanahi:

DIRECTORIUM *litturgicum* : ecclesiae cathedralis et diocesis Labacensis.-

Labaci : [s. n.], 1943 ([Ljubljana] : Litteris typographiae popularis).-
222 str. ; 20 cm

262.3(047.1)(497.4 Ljubljana) 311

DRUŽINSKA *pratika* za **prestopno leto 1944**.- Ljubljana : A. Pele, 1943

(Ljubljana : Katoliška tiskarna).- 80 str. : ilustr. ; 14 cm

050.9 312

DUHOVNI *koledarček* za **leto 1944** / sestavil Mali Gregor.- Ljubljana :

Salezijanski inspektorat, 1943 (Rakovnik : Salezijanska tiskarna).-

40 str. ; 14 cm.- (Knjižice : časopis za duhovno probudo in prosveto; št. 229, 240)

244(059) 313

GLEDALIŠKI *koledarček* za **leto 1943/1944**.- V Ljubljani : Združenje

gledaliških igralcev, 1943 (Ljubljana : Zadružna tiskarna).- 142 str. : ilustr. ; 13 cm

050.9 314

- GOSPODINJSKI koledar 1944.**- V Ljubljani : Knjigarna Tiskovne zadruge,
1943 (Ljubljana : Narodna tiskarna).- 128 str. : ilustr. ; 18 cm
64(059) 315
- GOSPODINJSKI koledarček za leto 1944.**- V Ljubljani : Knjigarna Tiskovne
zadruge, 1943 (Ljubljana : Zadržna tiskarna).- 48 str. : ilustr. ; 18 cm
64(059) 316
- KLAVERJEV misijonski koledar za leto Gospodovo 1944 : leto XXVIII.**-
Ljubljana : Družba sv. Petra Klaverja, 1943 (Ljubljana : Ljudska tiskarna).-
80 str. : ilustr. ; 19 cm
244(059) 317
- KOLEDAR Družbe sv. Mohorja za prestopno leto 1944.**- V Ljubljani :
Družba sv. Mohorja, 1943 (Ljubljana : Zadržna tiskarna).- 112 str. : ilustr. ; 24 cm
244(059) 318
- MALI koledar za Primorje 1944.**- Ljubljana : Commando Adria,
1943 (Ljubljana : Ljudska tiskarna).- 32 str. : ilustr. ; 25 cm
050.9 319
- MISIJONSKI koledar 1944 :** 25. letnik / ur. Vladislav Lenček.- V
Ljubljani : Misijonska družba sv. Vincenc Pavelski, 1943 (Ljubljana : Ljudska
tiskarna).- 96 str. : ilustr. ; 25 cm
244(059) 320
- PRAVOSLAVNI kalendar sv. Sava za prestopnu godinu 1944.**-
[Ljubljana : s. n.], 1943 (Ljubljana : Merkur).- 29 str. ; 18 cm
281.961(059) 321
- SLOVENČEV koledar 1944 :** koledar Slovenca, Slovenskega doma,
Domoljuba, Bogoljuba / ur. Tine Debeljak... [et al.]- Ljubljana :

Konzorcij Slovenca, Slovenskega doma, Domoljuba, Bogoljuba, 1943

(Ljubljana : Ljudska tiskarna).- 240 str. ; 31 cm.-

(Slovenčeva knjižnica ; letn. 2, 7a)

050.9

322

TRGOVSKI koledar za prestopno leto 1944 / uredil Franc Zelenik.- V

Ljubljani : Trgovsko društvo Merkur, 1943 (Ljubljana : Merkur).- 64 str. :

ilustr. ; 24 cm

339(059)

323

VELIKA pratika za prestopno leto 1944, ki ima 366 dni.- Ljubljana :

J. Blasnika nasl., 1943 (Ljubljana : J. Blasnika nasl.).- 128 str. :

ilustr. ; 24 cm

050.92(497.4)

324

VESTNIK dejanja sv. detinstva Jezusovega : 1843-1943 - ob

stoletnici ustanovitve : kratko poročilo za leto 1942 / sestavil A. Čadež.- V

Ljubljani : [s. n.], 1943 (Ljubljana : Jugoslovanska tiskarna).- 16 str. ; 17 cm

(047)»1843/1943«

325

VODNIKOVA pratika za leto 1944.- V Ljubljani : Vodnikova družba, 1943

(Ljubljana : Učiteljska tiskarna).- 112 str. : ilustr. ; 24 cm

050.92(497.4)

326

ŽEPNI koledarček 1944.- V Ljubljani : Ljudska tiskarna, 1943.-

64 str. : ilustr. ; 15 cm

050.9(497.4)

327

c) Zborniki:

ČEBELARSKI zbornik / ur. Avguštin Bukovec.- Ljubljana : Slovensko

čebelarsko društvo, 1943 (Ljubljana : J. Blasnika nasl.).- 102 str. : ilustr. ; 27 cm

638.1(082)

328

LETNO poročilo o zdravstvenih prilikah v Ljubljani 1942 =

Relazione annuario stato sanitario a Lubiana 1942.- Ljubljana :

Mestno poglavarstvo - Fizikat, 1943.- 20 str. ; 32 cm

Ciklostil

352:351.77(497.4)(047) 329

LETOPIS Akademije znanosti in umetnosti. Knj. 1 ; 1928-1942 / ur. Fran Ramovš.-

Ljubljana : Akademija znanosti in umetnosti, 1943.- 364 str. : ilustr. ; 24 cm

061.12(497.4)(058) 330

RAZPRAVE : filozofsko-filološko-historični razred. Knj. 1 / ur. Fran Ramovš.-

Ljubljana : Akademija znanosti in umetnosti, 1943 (Ljubljana : Učiteljska tiskarna).-

408 str. ; 24 cm

41(082) 331

RAZPRAVE : pravni razred. Knj. 2.- Ljubljana : Akademija znanosti in umetnosti, 1943

(Ljubljana : Slovenija).- VII, 290 str. ; 24 cm

34(082) 332

ZBORNIK prirodoslovnega društva.- Ljubljana : Prirodoslovno društvo, 1943

(Ljubljana : Učiteljska tiskarna).- 142 str. ; 25 cm

634/635(082) 333

ZBORNIK za umetnostno zgodovino = Archives d'histoire de l'art / ur. France

Stelè.- Ljubljana : Umetnostno zgodovinsko društvo, 1943 (Ljubljana : J. Blasnika

nasl., Univerzitetna tiskarna).- 108 str. : ilustr. ; 27.-

016:7.072(497.4)

014.3:7.072(497.4)(058) 334

ZBORNIK znanstvenih razprav 1943 / ur. Janko Polec.- V Ljubljani : Juridična

fakulteta, 1943 (Ljubljana : Slovenija).- 302 str. ; 24 cm.- (št. 19)

34(497.4)(082) 335

5.2. IMENSKO KAZALO

- A. N. glej Cuderman, Kristjan
Agneletto, Josip 1
Ahačič, Konči 2, 3
Ahčin, Ivan 4
Altmann, Odilo 5
Ambrožič, France 6
Amicus glej Glavač, Franc
Anžič, Anton 22, 23
Astruc, F... 7
Augustinus, Aurelius (sanctus 354-430) 8, 9
Avguštin, Avrelij (sveti) glej Augustinus, Aurelius (sanctus 354-430)
- Baar, Jindřich Šimon 10
Badalič, Mihaela 282, 283
Bajič, Stojan 11
Balsamo-Crivelli, Riccardo 12
Bambič, Milko 81, 306
Baraga, Srečko 13
Bataglia, Jancz F. 282, 283
Baukart, Jan 118, 119
Beith, John Hay 14
Bekš, Joža 15
Bekšev, Joža glej Bekš, Joža
Beličič, Vinko 16
Beránek, Jože 17, 90, 91, 196, 208, 221, 269, 270, 271, 289
Beranek, Jože glej Beránek, Jože
Bilimovič, Aleksander 18
Biondolillo, Francesco 19
Bisia, Edoardo 20
Bisia, Edvard glej Bisia, Edoardo
Blackmore, Richard Doddridge 21
Bordeaux, Henry 22, 23
Borko, Božidar 178, 198
Bračič, Julija 24
Bradač, Fran 148
Bregar, Marija 25
Bromfield, Louis 26
Brumen, Vinko 242
Buck, Pearl Sydenstricker 27
Budak, Mile 28
Bukovec, Avguštin, 328
Bukovič, Anton 283
Burroughs, Edgar Rice 29
Butkovič, Peter 224
- Cankar, Ivan 30, 96
Carnegie, Dale 31
Cèspedes, Alba de 32
Cevc, Emilijan 33, 76, 145
Ciprian, Cecilij (sveti) glej Cyprianus, Thascius Ceacilius (sanctus 200-258)
Cloete, Stuart 34
Collodi, Carlo 35
Cronin, Archibald Joseph 37
Csavossy, Elemer O. 38
Cuderman, Kristjan 39
Curwood, James Oliver 40, 41
Cyprianus, Thascius Ceacilius (sanctus 200-258) 42
Čadež, Anton 43, 325

- Čebular, Albin 44, 45, 46
 Čehov, Anton Pavlovič 47
 Čepon, Ludvik 48
 Černič, Mirko 139
 Črnivec, Anton 50
 Čuk, Ivan 245

 Čosić, Branimir 51

 Debeljak, Tine 30, 175, 186, 214, 224, 322
 Debenjak, Riko 142, 169, 260
 Derč, Bogdan 53
 Deržaj, Edo 54, 55, 78
 Deržaj, Miran 254, 255
 Dinklage, Karl 56
 Dobriša, Saša 118, 119
 Dolán, Janez 70
 Domen glej Butkovič, Peter
 Donat, Peter glej Deržaj, Miran
 Držaj, Vaclav 286
 Duhovnik, Anton 116
 Dular, Jože 33, 59, 60

 Ehrlich, Lambert 210
 Engely, Giovanni 61
 Erjavec, Fran 62

 F. K. glej Knific, Franc
 Faber, Frederick William 63
 Faber, Friderik Viljem glej Faber, Frederick William
 Fajdiga, Vilko 64, 92, 241
 Farkaš, Andrej 65
 Federer, Heinrich 66
 Federer, Henrik glej Federer, Heinrich
 Filipič, Janez 67
 Finžgar, Franc Saleški 69

 Fogazzaro, Antonio 70
 Fraccaroli, Arnaldo 71
 Frankè, Ivan 72
 Frelih, Emil 73

 Gaberski, Vinko 41, 161
 Galsworthy, John 74
 Gaspari, Oton 267
 Giono, Jean 76
 Glavač, Franc 31
 Glavan, Tone 262
 Glonar, Joža 238
 Gogol, Nikolaj Vasilevič 77
 Golar, Cvetko 78
 Goljevšček, Milovan 79
 Goossens, Albert D. J. 80
 Goričar, Mijo 187
 Gorinšek, Danilo 81
 Gorše, Francè 99, 100
 Gosar, Andrej 82
 Gradnik, Alojz 12, 47, 83, 178
 Grafenauer, Ivan 84
 Grahor, Olga 27
 Grey, Zane 85
 Griffith, John glej London, Jack
 Grivec, Franc 86, 87
 Gulbrandsen, Trygve 88

 Hafner, Krista glej Hafner, Kristina
 Hafner, Kristina 49, 58, 89, 90
 Haggard, Henry Rider 91
 Hanželič, Rudolf 92, 241
 Hay, Ian glej Beith, John Hay
 Hiti, Francè 93
 Hugo, Victor 94
 Hünermann, Wilhelm 95

- Ines glej Sedlar, Ivan
- J. N. glej Poštuvan, Matej
- J. S. glej Cevc, Emilijan
- Jacobsen, Hans Peter glej Jacobsen, Jens Peter
- Jacobsen, Jens Peter 97
- Jaklič, Franc 98
- Jakopič, Rihard 83
- Jalen, Janez 99, 100
- Jalen, Marija Beata 95
- Janež, Stanko 101
- Janežič, Stanko 33
- Jeglič, Ciril 102
- Jeglič, Milko 50
- Jeločnik, Niko glej Jeločnik, Nikolaj
- Jeločnik, Nikolaj 22, 103
- Jesenovec, France 51
- Jesenský, Janko 104
- Jontes, Gelč 107
- Jovkov, Jordan 108, 302
- Jug, Stanko 109, 110
- Kafol, Franjo 111
- Kasal, Miroslav 112, 113
- Kastelic, Jože 114
- Kavčnik, Leon 115
- Keller, Paul 116
- Keller, Pavel glej Keller, Paul
- Kersnič, Viktor 117
- Kipling, Rudyard 118, 119
- Klakočer, Ludvik 37
- Klopčič, Mile 168
- Knific, Franc 121, 122, 123, 124, 125, 289
- Kopatin, Viktor 127
- Koren, Miha 23
- Koren-Sever, Meta 88
- Koritnik, Griša 14, 21, 85, 174
- Korošec, Viktor 128, 129
- Kosem, Peter 229
- Košutić, Sida 130
- Kotnik, Fran 131, 132
- Kotnik, Janko 133, 134
- Kovačič, Peter 135
- Kramolc, Luka 136
- Kranjec, Silvo 137
- Kravina, Luka 138
- Kresal, Rudolf 97, 249
- Kruif, Paul de 139
- Kukman, Vladimir 140
- Kunaver, Pavel 141
- Kunčič, Mirko 142
- Kuret, Miklavž glej Kuret, Niko
- Kuret, Niko 143, 144, 196
- Lagerlöf, Selma 145
- Lajovic, Anton 146
- Langerholz, Janez 147
- Le Fort, Gertrud von 148
- Lenček, Vladislav 320
- Levstik, Fran 150
- Levstik, Vladimir 163
- Ljubič, Tone 180
- Ljubljana 151
- Ločnik, Primož 156
- Ločniškar, Franc 49, 58
- Lofts, Norah 157
- Logar, Anton 158
- Logar, Janez 62
- Lokar, Janko 159
- London, Jack 160, 161
- Loon, Hendrik Willem van 162
- Lorenzini, Carlo glej Collodi, Carlo
- Loti, Pierre 163
- Lovec, Slavo 23

Lovrenčič, Joža 12, 164
 Lovšin, Vinko 165
 Ložar, Rajko 166
 Lukman, Franc Ksaver 8, 9, 42
 Luskar, Anton 167
 Luther, Arthur 168

 M. R. glej Makovec, Rudolf
 Magajna, Bogomir 169, 170
 Maklecov, Aleksander 171
 Makovec, Rudolf 162
 Maleš, Miha 83, 96, 177, 178, 244
 Mali, Gregor 313
 Martelanc, Ivan 172
 Matičič, Ivan 173
 Melville, Herman 174
 Messenel, France 126
 Meško, Ksaver 33
 Meze, Josip 35
 Mickiewicz, Adam 175
 Mihelčič, Frančišek 176
 Mrkun, Anton 120, 180
 Murko, Vladimir 181
 Mussolini, Benito 182

 Nahtigal, Rajko 183
 Napret, Aleš glej Cuderman, Kristijan
 Němcová, Božena 186
 Nemeč, Alojzij 10
 Niccodemi, Dario 187

 Odar, Alojzij 189
 Oražem, Janez 6, 135
 Orel, Boris 191

 P. K. glej Kosem, Peter
 Pajman, Julia 192, 193
 Pascal, Blaise 194
 Pavlin, Jernej 6, 135
 Pečjak, Gregorij 195, 215
 Perko, Lojze 60, 150
 Peterlin, Alojzij 40
 Petrišič, Avgust 34, 301
 Pirandello, Luigi 198
 Pitamic, Leonid 199
 Pius (papež XI.) 200, 201
 Pius (papež XII.) 202
 Plantarič, Alojzij 203
 Plus, Raoul 204, 205
 Pogačnik, Ivan 240
 Pogačnik, Jože 207
 Polec, Janko 335
 Poljanec, Josip 91
 Poštuvan, Matej 210
 Potočnik, Drago 211
 Potočnik, Lojze 212
 Pregelj, Ivan 214
 Pristov, Janez 282, 283
 Pucelj, Janez 106, 219
 Pucova, Mira 26

 Rakovec, Ivan 220
 Ramovš, Fran 330, 331
 Ravnikar, Ljubomir 47
 Régnier, Henri de 22
 Rehar, A... 7
 Rehar, Radivoj 221, 222
 Remec, Bara 25, 164, 175
 Repovš, Ivan 223
 Robič, Pavel 66
 Rodziewiczówna, Marja 224
 Rožman, Gregorij 225, 226, 227
 Rudan, Radislav glej Rehar, Radivoj

- S. S. glej Sali, Severin
- Saint-Exupéry, Antoine de 229
- Salminen, Sally 230
- Salvaneschi, Nino 231
- Schaffer, Michael 232
- Schaup, Sergij 233
- Scheiner, Artuš 186
- Scott, Walter 234
- Sedlar, Ivan 177
- Sekovanič, Krizostom 235
- Sever, Meta Koren- glej Koren-Sever, Meta
- Sič, Franjo 237
- Sienkiewicz, Henryk 17, 238
- Simčič, Zorko 239
- Simončič, Maks 240
- Skalan, Marij glej Rehar, Radivoj
- Skržolec, Janez glej Cevc, Emilijan
- Slapar, Pavel 241
- Slapernik, R... 170
- Slomšek, Anton Martin 242
- Smolej, Viktor 104
- Smrtnik, Oskar 245
- Snoj, Andrej 105
- Soklič, Anton 246
- Spektorski, Evgen 247, 248
- Spektorskij, Evgenij glej Spektorski, Evgen
- Steinbeck, John 249
- Stelè, France 12, 250, 251, 334
- Steska, Henrik 252, 253
- Stone, Irving 254, 255
- Stopar, Bogomir 32, 230
- Strniša, Gregor 256
- Strniša, Gustav 256
- Svetek, Lev 257
- Šali, Severin 10, 28, 60, 148, 196, 260
- Šantel, Saša 261
- Senoa, August 262
- Šenoa, Avgust glej Šenoa, August
- Šijanec, Fran 263
- Škerl, Silvester 194
- Škerlj, Milan 264, 265, 266
- Špur, Katarina glej Špur, Katja
- Špur, Katja 157, 160
- Tavčar, Mara 267
- Tavzes, Janko 94, 268
- Terseglav, Franc 63, 77
- Tomažič, Jože 130, 208, 269, 270, 271
- Tomc, Matija 136
- Tomec, Ernest 272
- Tominec, Roman 273
- Tomšič, France 274
- Traven, Edvard 17
- Trdina, Janez 13
- Trdina, Silva 275
- Trofenik, Rudolf 276, 277
- Trpin, Janez 66
- Turk, Josip 278
- Turnšek, Metod 206
- Vazaz, Ludovik 137
- Velikonja, Narte 281
- Vercruysse, Bruno 282, 283
- Vernik, Rodoljub 284
- Vidmar, Josip (učit.) 285, 286, 287
- Vidmar, Milan 288
- Viglietti, Carlo 289
- Vilfan, Sergij 290, 291
- Vogelnik, Marija 179
- Vogrinčič, Franc 293
- Volk, Rudolf 294
- Volpe, Gioacchino 295
- Vostner, Otmar 296

Vovk, Joža 297

Vrčon, Branko 71

Vrečar, Ivan 298

Vrtovec, Venčeslav 299

Vymetal, Ladislav 300

Wren, Percival Christopher 301

Zagorčinov, Stojan 302

Zamjen, Srečko 303, 304

Zelenik, Franc 323

Zidar, Andrej glej Kavčnik, Leon

Zupanc, Lojze 306

Žagar, Maksimiljan 308

Žar, France 234

Žibert, Jakob 309

Žun, Živan 108, 302

Župančič, Oton 74

5.3. NASLOVNO KAZALO

- 3x88 anekdot 281
- Angelček s sinjimi očmi 240
- Angleška vadnica 192
- Antični snovni elementi v Prešernovem delu 114
- Apostolski provikar Ignacij Knoblehar in njegovi misijonski sodelavci v osrednji Afriki 98
- Argonavti 221
- Beli kit 174
- Biba 267
- Bilanci preventivi del Comune di Lubiana per l'anno 1943-XXI-XXII 151
- Blaže in Nežica 242
- Blisk 40
- Bobri 99, 100
- Bog in umetnik 83
- Borba z bogovi 97
- Borci proti smrti 139
- Božična noč 77
- Božji smehljaji 235
- Bumček in Bunkica 2
- Cerkev 86
- Cerkvena oblast in njene funkcije 189
- Citadela 37
- Clozov-Kopitarjev glagolit v slovenski književnosti in zgodovini 87
- Concorsi di educazione fisica 36
- Čebelarski zbornik 328
- Četrto slovensko berilo 49
- Čudežno zdravilo 143
- Čudodelna svetinja 203
- Ded David 302
- Dediščina gozda 88
- Dekle z Močevja 145
- Delavsko pravo in stanovska preureditev Slovenije 52
- Demokrati 104
- Demon 168
- Denar 181
- Dijaška adoracija 298
- Directorium liturgicum 311
- Disposizioni generali di protezione antiaerea 57
- Divjina cvete 157
- Domačija na meji 108
- Dravska roža 269
- Druga knjiga o džungli 118
- Drugo slovensko berilo 58
- Družba z omejeno zavezo po ital. državljanskem zakoniku in po trgovinskem zakonu biv. jugoslov. države 264
- Družba za širjenje vere 103
- Družinska pratika za prestopno leto 1944 312
- Družinske doklade (za ženo, otroke, starše, deda, babico) 308
- Drvarka Marija 270
- Ducejev govor v zbornici fašijev in korporacij 2. decembra XXI 182
- Duhovna rast krščanskega človeka 63
- Duhovni koledarček za leto 1944 313
- Dva pojava ljudskega prava med Slovenci v 16. stoletju 290

- Dva svetova 51
- Eden je Gospod 82
- Evolucija k socialni pravičnosti 115
- Fatima 303
- Ferdinand Seidl 220
- Finali ludi juveniles dello sport 68
- Frühdeutsche Volkskultur in
Kärnten und Seinen Marken 56
- Gare del lavoro 75
- Gellertovo socialno gledanje na život 232
- Gledališki koledarček za leto
1943/1944 314
- Golobček 10
- Gospodinjski koledar 1944 315
- Gospodinjski koledarček za
leto 1944 316
- Gozdovi in vode vabijo 159
- Gregor Krek 265
- Grob ob Donavi 38
- A handbook of English grammar
for Slovenes 193
- Hišni škrat na Törebyju 145
- Hrast 224
- Ideološki program 307
- Islandski ribič 163
- Italijansko-slovenski in slovensko-
italijanski slovar 268
- Ivan Cankar v risbi 96
- Ivan Vavpotič 263
- Ivanhoe 234
- Izdelovanje delovnih načrtov 272
- Izgubljen poklic 289
- Izgubljeno pismo 77
- Izvestje za šolsko leto 1942/43 310
- Jerry z otokov 160
- Jezdeci škrlatne kadulje 85
- Jezus Kristus 105
- Jezus moj prijatelj 106
- Jofroi z Mahovja 76
- Jurček 240
- Kako si pridobiš prijateljev 31
- Kaštanka 47
- Kateheze za prvence 219
- Katrina 230
- Kaznovana trdosrčnost 143
- Kitica Mickiewiczevih 175
- Klaverjev misijonski koledar za leto
Gospodovo 1944 317
- Koledar družbe sv. Mohorja za prestopno
leto 1944 318
- Kmetijstvo 120
- Knjiga o džungli 119
- Knjiga o nasledstvu zaradi smrti in o daritvah 1
- Knjigovodstvo 237
- Kolesa se vrtijo 34
- Komunizem 156
- Kresna noč 77
- Krik iz goric 33
- Kristus v naših bratih 204
- Krizanteme 165
- Krka umira 59
- Krščanski svetniki in svetnice, mistični
teologi in učitelji duhovnega življenja 63
- Ladje 162

- Legenda o Mariji Pomagaj 164
 Lepa naša domovina 149
 Lepa Vida 84
 Letno poročilo o zdravstvenih prilikah
 v Ljubljani 1942 329
 Letopis akademije znanosti in
 umetnosti 330
 Libro italiano III. 275
 Ljubezen kraljične Sofije 302
 Ljudje ob Krki 60
 Ljudska zborna maša 155
 Lorna Doone 21

 Majska noč ali utopljenka 77
 Mali koledar za Primorje 1944 319
 Mariborska stolnica 250
 Marijino Srce 67
 Martin Krpan z Vrha pri Sveti Trojici 150

 Materina roka 121
 Mati ubogih 304
 Mati vzgojiteljica 293
 Matjažek 142
 Mehanska tehnologija 72
 Miklavžev večer 240
 Ministranti 167
 Misijonar Jernej Mozgan 131
 Misijonska okrožnica 200
 Misijonska predavanja 279
 Misijinski koledar 1944 320
 Misli o ljubezni 177
 Mlada Breda 214
 Mladinski spisi 69
 Mladoletje 73
 Moderna španska lirika 178
 Moj jaz na oddihu 116
 Moja mlada leta 89
 Mojca Pokrajculja 179
 Molitev na gori 16
 Mornar na konju 254
 Mož v kuhinji 285
 Musinka 28

 Največja arabska sanjska knjiga 184
 Narodne in domobranske pesmi 185
 Nastanek Avgustovega principata 128
 Naš Buček 297
 Naš čolnič otmimo! 284
 Naš oče 64
 Nauk o glasbi 223
 Navezna pogodba 11
 Navodila za administrativno poslovanje
 Občinskih Podpornih Odborov 209
 Nazaj ni poti 32
 Nekoliko dinamičnih shem
 gospodarskega prava 18
 Nestanovitno srce 71
 Nočni polet 229
 Norme di attuazione del
 nuovo ordinamento 153
 Norme sulla protezione antiaerea 188
 Nosan in Zalka 3
 Notredamska cerkev v Parizu 1482 94

 O ideji prava 199
 O krščanski vzgoji mladine 201
 O vrtovih in vrtni umetnosti 102
 Ob stoletnici Vevč 1843-1943 211
 Obrti in trgovina velikolaškega okraja 180
 Oče Damijan 95
 Oče domovine 65
 Ogenj divja 41
 Opis nepremične imovine 190

- Osebne trgovinske družbe
po novejših zakonih 266
- Oživeli obrazi 169
- Papeži o "Apostolstvu molitve" 202
- Pastirčkova nebesa 271
- Pastirsko pismo 225
- Pavliha kot mešetar 144
- Peli so jih mati moja 196
- Personalistična smer v sodobnem
kazenskem pravu 171
- Pesem življenja 299
- Pesmarica za uporabo v vseh vrstah šol 136
- Pesmi 44
- Pesmi iz molitvenika Kristus Kralj 197
- Pesnikova skrivnost 70
- Petrinka 173
- Pilatus 66
- Plašč 77
- Ples 93
- Pod vernim krovom 206
- Podelitev hetitske pokrajine Dattašše
Ulmi-Tešupu (KBO IV.10) 129
- Podobe 54
- Poezije 45
- Pohorske bajke 208
- Pokojni Matija Pascal 198
- Portalis in Savigny 247
- Postružka 187
- Posvečuj Gospodov dan 122
- Pošastna roka 145
- Poštena žena 23
- Pota in zapreke 14
- Potovanje v vesoljstvo 141
- Praktična statika 112, 113
- Praktično knjigovodstvo 245
- Praktično novodobno sadjarstvo 111
- Pravila Marijinih kongregacij z razlago
in kratko zgodovino kongregacij 213
- Pravljice Božene Nëmcove 186
- Pravni motivi v slovenskih narodnih
pripovedkah in pripovednih pesmih 291
- Pravoslavni kalendar sv. Sava za
prestopnu godinu 1944 321
- Prazgodovinske osnove slovenskega
narodopisja 166
- Prebujenje 25, 239
- Predigra Pana 76
- Pregled prejemkov mestnih pragmatičnih
uslužbencev Ljubljanskih za čas od 1.
decembra 1943 dalje z vojno doklado po
sklepu županstva z dne 3. junija 1943,
pers. 9747-108/43 in odločbi Visokega
komisariata Gab. št. 5145 z dne
7. junija 1943/XXI 152
- Preglednica najvažnejših vrst in njihovih
zahtev glede lege in podnebja 111
- Preizkušnja vere 226
- Prekočasno delo 257
- Premišljevanja za vse dni v letu 282, 283
- Pri Jezusu 215
- Pričevanje Mariborske stolnice 251
- Pridržek javnega reda v medpokrajinskem
zasebnem pravu 176
- Princeska in Dondek 55
- Pripravnik DMK 216
- Priročnik duš-žrtev srca Jezusovega 217
- Priročnik k italijanski slovnici 286
- Priročnik slovensko-italijansko-nemško-
angleških razgovorov in besed 218
- Priročnik za domačo uporabo
zdravilnih zelišč 287
- Prišlo je deževje 26

- Proračuni mestne občine Ljubljanske
za leto 1943-XXI-XXII 151
- Prvi petek 309
- Prvoobhajancem 123
- Psalm 41-42 za veliki orkester,
mešani zbor in tenor solo 146
- Psihološke osnove likovnega gledanja 212
- Ptička 145
- Pustolovka 161
- Quo vadis* 17
- Quo vadis?* 238
- Racko in Lija* 170
- Računica za ljudske šole 50
- Rafael Santi 12
- Raymonda 22
- Razdrti mostovi 24
- Razmejitev uprave od sodstva 252
- Razodetje sv. Janeza 227
- Razposajenci 78
- Razprava o strasteh ljubezni 194
- Razprave 331, 332
- Razvojna nagibnost oblike
zavarovalnega podjetja 172
- Rehabilitacija v kazenskem pravu
s posebnim ozirom na naše pravo 233
- Rekonstrukcija treh staroslovanskih
izvirnih pesnitev 183
- Relazione del presidente sull'attività
del consiglio provinciale delle
corporazioni dalla sua costituzione
alla fine dell'anno 1942 (II
semestre 1942) XX-XXI 20
- Riba Feronika 256
- Rina 222
- Ročni obzornik 101
- Roža sveta 91
- Rožnovenska bratovščina 228
- Sadovi jeze 249
- Saša Šantel 261
- Satan 124
- Sejem v Soročincu 77
- Sestra Klara Fietz 5
- Shranjevanje živil in
gospodinjstvih pripomočkov 236
- Skrivnost poslednjega usmiljenja* 273
- Skrivnostna daritev* 7
- Sla po življenju* 255
- Slovenčev koledar 1944 322
- Slovenska božja pot in izvori
njene umetnosti 191
- Slovenska čitanka za prvi razred
srednjih in meščanskih šol 243
- Slovenska mati, dđji! 53
- Slovenska sodobna
upodabljaljoča umetnost 244
- Slovenske starosvetnosti 132
- Službena leta Janeza Trdine 13
- Sociologija in filozofija 248
- Sodobni italijanski pisatelji 19
- Sonce v senci 231
- Sonetni venec 15
- Sponsa restitit 33
- Spremembe in dopolnitve h knjigi
Družinske doklade za delavstvo
Ljubljanske pokrajine 308
- Srce in kri 23
- Sreča na črepinjah 107
- Srečavanja s smrtjo 260
- Starocerkvenoslovanska slovnica in

- čitanka za višje razrede srednjih šol 274
- Stek tožbenih pravic pri zasebnih deliktih s posebnim ozirom na našo sodno prakso 138
- Stražar naših svetinj 210
- Stroji za prevažanje in izvažanje v rudarstvu 117
- Struktura nadnaravnega življenja po sv. Tomažu 246
- Stvarno in imensko kazalo za zglede v knjigi "Življenje govori" 43
- Svetega Avrelija Avguščina izbrani spisi 8, 9
- Svetega Cecilija Cipriana izbrani spisi 42
- Sveti rožni venec 158
- Sveto mašniško posvečenje 258
- Šale, anekdote, križanke 259
- Šmarnice v čast Brezmadežnemu Srcu Marijinemu 4
- Šopek Cankarjevih pisem iz Slovenskih goric na Rožnik 30
- Tarife in uredbe za mestne davščine, ki jih pobira trošarinski oddelek mestnega poglavarstva v Ljubljani v proračunskem letu 1943 292
- Tarzan 29
- Tebi na pot 205
- Telesna kultura v dinamskih osnovah 294
- Temelji angleške slovnice 300
- Temni cvet 74
- Teritorialno načelo v kazenskem pravu 276
- Trdoglavček 35
- Trgovski koledar za prestopno leto 1944 323
- Trije bratje 301
- Trpin Job 48
- Turški napadi na Kranjsko in Primorsko do prve tretjine 16. stoletja 109
- Turški napadi na Kranjsko in Primorsko v 15. in 16. stoletju 110
- Učbenik angleškega jezika 133, 134
- Ukleta zemlja 33
- Ukrajinske povesti 77
- Upravna ureditev velikonemške države 253
- Upravne sankcije 140
- Uvedba taksnega papirja z vodnim tiskom in taksnih golic za menice in druge trgovinske vrednostne papirje 154
- Uvod v meddržavno kazensko pravo 277
- V materini šoli 39
- V znamenju Osvobodilne fronte 280
- Varstvo spomenikov 126
- Vatikanski arhiv 278
- Večno življenje 195
- Veletransformatorski problemi 288
- Velika pratika za prestopno leto 1944, ki ima 366 dni 324
- Veronikin prt 148
- Verouk 6, 92, 135
- Verzi 46
- Vestnik dejanja sv. detinstva Jezusovega 325
- Veter, pesek in zvezde 229
- Vij 77
- Vklenjena mladost 306
- Vnebovpijoči grehi 147
- Voda v čast sv. Ignaciju 127
- Vodilo Marijinih kongregacij 207
- Vodnikova pratika za leto 1944 326
- Vražiček v steklenički 144

- Vsak up pustite... 125
- Vsi 296
- Vzhod in zapad 27
- Z naših njiv 130
- Začarani kraj 77
- Zaklad gospoda Armeja 145
- Zakovitosti vodnega gibanja v splavarskih
drčah različnih hrapavosti 79
- Zbornik prirodoslovnega društva 333
- Zbornik za umetnostno zgodovino 334
- Zbornik znanstvenih razprav 335
- Zemljepis za I. razred srednjih
in meščanskih šol 137
- Zgodbe svetega pisma 305
- Zgodovina Italije in Italijanov 295
- Zgodovina katoliške Cerkve 241
- Zlata tička 81
- Zlatarjevo zlato 262
- Zmaj Močera in druge legende in pravljice 90
- Zunanja politika fašizma 61
- Žepni koledarček 1944 327
- Žetev 76
- Živalske podobe 62
- Življenje odteka 33
- Življenjske smernice 80

5.4. KAZALO ZALOŽB

Akademija znanosti in umetnosti

- Bilimovič, Aleksander. Nekoliko dinamičnih shem gospodarskega prava 18
- Grafenauer, Ivan. Lepa Vida 84
- Grivec, Franc. Clozov-Kopitarjev glagolit v slovenski književnosti in zgodovini 87
- Korošec, Viktor. Podelitev hetitske pokrajine Dattašše Ulmi-Tešupu (KBO IV.10) 129
- Nahtigal, Rajko. Rekonstrukcija treh staroslovanskih izvornih pesnitev 183
- Rakovec, Ivan. Ferdinand Seidl 220
- Spektorski, Evgen. Portalis in Savigny 247
- Škerlj, Milan. Osebne trgovinske družbe po novejših zakonih 266
- Vidmar, Milan. Veletransformatorski problemi 288
- Letopis Akademije znanosti in umetnosti 330
- Razprave 331, 332

Akademsko založba

- Pascal, Blaise. Razprava o strasteh ljubezni 194

Alto commissariato per la provincia di Lubiana

= Visoki komisariat za Ljubljansko pokrajino

- Ljubljanska pokrajina. Norme di attuazione del nuovo ordinamento 153

A. Pelc

- Družinska pratika za navadno leto 1944 312

Bibliofilska založba

- Gradnik, Alojz. Bog in umetnik 83
- Ivan Cankar v risbi 96
- Moderna španska lirika 178
- Slovenska sodobna upodabljaljoča umetnost 244

Blagajna za družinske doklade

- Žagar, Maksimiljan. Družinske doklade (za ženo, otroke, starše, deda, babico) 308

Bogoslovna akademija

- Odar, Alojzij. Cerkevna oblast in njene funkcije 189

Turk, Josip. Vatikanski arhiv 278

Cerkev sv. Jožefa

Kopatin, Viktor. Voda v čast sv. Ignaciju 127

Comitato Comunale di Assistenza = Pokrajinski podporni zavod

Pokrajinski podporni zavod. Navodila za administrativno poslovanje
Občinskih Podpornih Odborov 209

Comitato provinciale di protezione antiaerea

Norme sulla protezione antiaerea 188

Consiglio provinciale delle corporazioni = Pokrajinski svet korporacij

Bisia, Edoardo. Relazione del presidente sull'attivit  del consiglio
provinciale delle corporazioni dalla sua costituzione alla fine
dell'anno 1942 (II semestre 1942) XX-XXI 20

Dijaška Katoliška akcija

Pius. O kršćanski vzgoji mladine 201

Direzione ferroviaria= Direkcija državnih železnic

Disposizioni generali di protezione antiaerea 57

Domovina

Lofts, Norah. Divjina cvete 157

Dopolavoro provinciale = Pokrajinski dopolavoro

Gare del lavoro 75

Društvo pravnik

Kravina, Luka. Stek tožbenih pravic pri zasebnih deliktih s posebnim ozirom na našo sodno prakso 138

Družba sv. Mohorja

Cevc, Emilijan. Ukleta zemlja 33

Erjavec, Fran. Živalske podobe 62

Kotnik, Fran. Misijonar Jernej Mózgan 131

Pod vernim krovom 206

Sienkiewicz, Henryk. Quo vadis? 238
Slomšek, Anton Martin. Blaže in Nežica 242
Koledar Družbe sv. Mohorja 318

Družba sv. Petra Klaverja

Klaverjev misijonski koledar za leto Gospodovo 1944 317

Duhovniška Misijonska zveza

Unio Cleri Missionaria. Misijonska predavanja 279

Emona

Opis nepremične imovine 190

Federazione dei fasci di combattimento

Mussolini, Benito. Ducejev govor v zbornici fašijev in korporacij 2. decembra XXI 182

Frančiškanski samostan

Lovrenčič, Joža. Legenda o Mariji Pomagaj 164

Gioventù italiana del littorio - Commando federale

= Italijanska liktorska mladina - zvezno poveljstvo

Concorsi di educazione fisica 36

Finali ludi juveniles dello sport 68

Glasbena matica

Lajovic, Anton. Psalm 41-42 za veliki orkester, mešani zbor in tenor solo 146

Glasnik presvetega srca Jezusovega

Pius. Papeži o "Apostolstvu molitve" 202

Vrtovec, Venčeslav. Pesem življenja 299

Žibert, Jakob. Prvi petek 309

Hram

Luther, Arthur. Demon 168

J. Blasnika nasl.

Velika pratika za prestopno leto, ki ima 366 dni 324

J. Žužek

Velikonja, Narte. 3x88 anekdot 281

Jakopičev paviljon

Šantel, Saša. Saša Šantel 261

Juridična fakulteta

Bajič, Stojan. Navezna pogodba 11

Korošec, Viktor. Nastanek Avgustovega principata 128

Pitamic, Leonid. O ideji prava 199

Spektorski, Evgen. Sociologija in filozofija 248

Steska, Henrik. Razmejitev uprave od sodstva 252

Škerlj, Milan. Družba z omejeno zavezo po ital. državljanskem zakoniku in po trgovinskem zakonu biv. jugoslov. države 264

Škerlj, Milan. Gregor Krek 265

Trofenik, Rudolf. Teritorialno načelo v kazenskem pravu 276

Zbornik znanstvenih razprav 335

Katchetsko društvo

Ambrožič, France. Verouk 6

Hanželič, Rudolf. Verouk 92

Kovačič, Peter. Verouk 135

Slapar, Pavel. Zgodovina katoliške Cerkve 241

Klas

Dular, Jože. Krka umira 59

Magajna, Bogomir. Oživeli obrazi 169

Knjigarna A. Turka

Največja arabska sanjska knjiga 184

Tavzes, Janko. Italijansko - slovenski in slovensko - italijanski slovar 268

Knjigarna Tiskovne zadruga

Burroughs, Edgar Rice. Tarzan 29

Derč, Bogdan. Slovenska mati, dōji! 53

Golar, Cvetko. Razposajenci 78

Gorinšek, Danilo. Zlata tička 81
Kipling, Rudyard. Druga knjiga o džungli 118
Kipling, Rudyard. Knjiga o džungli 119
Kotnik, Janko. Učbenik angleškega jezika 133, 134
Loti, Pierre. Islandski ribič 163
Shranjevanje živil in gospodinjskih pripomočkov 236
Sič, Franjo. Knjigovodstvo 237
Tavčar, Mara. Biba 267
Zupanc, Lojze. Vklenjena mladost 306
Gospodinjski koledar 1944 315
Gospodinjski koledarček za leto 1944 315

Knjižnica velikolaškega okraja

Kmetijstvo 120

Kommando Adria

Mali koledar za Primorje 319

Konzorcij Slovenca

Baar, Jindřich Šimon. Golobček 10
Beith, John Hay. Pota in zapreke 14
Blackmore, Richard Doddridge. Lorna Doone 21
Bordeaux, Henry. Raymonda 22
Bordeaux, Henry. Srce in kri ; Poštena žena 23
Carnegie, Dale. Kako si pridobiš prijateljev 31
Curwood, James Oliver. Blisk 40
Curwood, James Oliver. Ogenj divja 41
Dular, Jože. Ljudje ob Krki 60
Federer, Heinrich. Pilatus 66
Fogazzaro, Antonio. Pesnikova skrivnost 70
Giono, Jean. Žetev ; Predigra Pana ; Jofroi z Mahovja 76
Gogol', Nikolaj Vasilevič. Ukrajinske povesti 77
Grey, Zane. Jezdci škrlatne kadulje 85
Haggard, Henry Rider. Roža sveta 91
Jalen, Janez. Bobri 99, 100
Jesenský, Janko. Demokrati 104
Keller, Paul. Moj jaz na oddihu 116

- Košutić, Sida. Z naših njiv 130
- Kotnik, Fran. Slovenske starosvetnosti 132
- Lagerlöf, Selma. Dekle z Močevja ; Zaklad gospoda Arneja ; Ptička ; Hišni škrat na Törebyju ; Pošastna roka 145
- Le Fort, Gertrud von. Veronikin prt 148
- Levstik, Fran. Martin Krpan z Vrha pri Sveti Trojici 150
- London, Jack. Pustolovka 161
- Loon, Hendrik Willem van. Ladje 162
- Murko, Vladimir. Denar 181
- Němcová, Božena. Pravlјice Božene Němcove 186
- Niccodemi, Dario. Postruška 187
- Peli so jih mati moja 196
- Pohorske bajke 208
- Pregelj, Ivan. Mlada Breda 214
- Rehar, Radivoj. Argonavti 221
- Rodziewiczówna, Marja. Hrast 224
- Salvaneschi, Nino. Sonce v senci 231
- Šenoa, August. Zlatarjevo zlato 262
- Vovk, Joža. Naš Buček 297
- Wren, Percival Christopher. Trije bratje 301
- Zagorčinov, Stojan. Ljubezen kraljične Sofije 302
- Slovenčev koledar 1944 322

Ljudska knjigarna

- Augustinus, Aurelius. Svetega Avrelija Avguština izbrani spisi 8, 9
- Balsamo-Crivelli, Riccardo. Rafael Santi 12
- Budak, Mile. Musinka 28
- Cankar, Ivan. Šopek Cankarjevih pisem iz Slovenskih goric na Rožnik 30
- Cloete, Stuart. Kolesa se vrtijo 34
- Cronin, Archibald Joseph. Citadela 37
- Cyprianus, Thascius Ceacilius. Svetega Cecilija Cipriana izbrani spisi 42
- Čadež, Anton. Stvarno in imensko kazalo za zglede v knjigi "Življenje govori" 43
- Ćosić, Branimir. Dva svetova 51
- Faber, Frederick William. Duhovna rast krščanskega človeka 63
- Grivec, Franc. Cerkev 86
- Hafner, Kristina. Moja mlada leta 89
- Hafner, Kristina. Zmaj Močeraј in druge legende in pravljice 90

- Hünermann, Wilhelm. Oče Damijan 95
Jaklič, Franc. Apostolski provikar Ignacij Knoblehar in njegovi misijonski sodelavci v osrednji Afriki 98
Jezus Kristus 105
Jezus moj prijatelj 106
Jovkov, Jordan. Domačija na meji 108
Kunaver, Pavel. Potovanje v vesoljstvo 141
Pucelj, Janez. Kateheze za prvence 219
Saint-Exupéry, Antoine de. Veter, pesek in zvezde 229
Salminen, Sally. Katrina 230
Šali, Severin. Srečavanja s smrtjo 260
Tomažič, Jože. Pastirčkova nebesa 271

Ljudska tiskarna

- Dinklage, Karl. Frühdeutsche Volkskultur in Kärnten und Seinen Marken 56
Žepni koledarček 327

Marijina kongregacija duhovnikov in bogoslovcev

- Goossens, Albert D. J.. Življenjske smernice 80
Plus, Raoul. Kristus v naših bratih 204
Sveto mašniško posvečenje 258

Mestno poglavarstvo v Ljubljani

- Visoki komisariat za Ljubljansko pokrajino. Tarife in uredbe za mestne davščine, ki jih pobira trošarinski oddelek mestnega poglavarstva v Ljubljani v proračunskem letu 1943 292

Misijonska dijaška zveza

- Pius. Misijonska okrožnica 200

Misijonska družba sv. Vincenc Pavelski

- Misijonski koledar 1944 320

Mladinska založba

- Ahačič, Konči. Bumček in Bunkica 2
Ahačič, Konči. Nosan in Zalka 3
Astruc, F.... Skrivnostna daritev 7

Csavossy, Elemer O.. Grob ob Donavi 38
Kuret, Niko. Kaznovana trdosrčnost ; Čudežno zdravilo 143
Kuret, Niko. Vražiček v steklenički ; Pavliha kot mešetar 144
Simončič, Maks. Jurček ; Angelček s sinjimi očmi ; Miklavžev večer 240
Viglietti, Carlo. Izgubljen poklic 289
Zamjen, Srečko. Fatima 303

Modra ptica

Galsworthy, John. Temni cvet 74
Stone, Irving. Sla po življenju 255

Narodna galerija

Šijanec, Fran. Ivan Vavpotič 263

Narodna tiskarna

Bromfield, Louis. Prišlo je deževje 26
Buck, Pearl Sydenstricker. Vzhod in zapad 27
Cèsspedes, Alba de. Nazaj ni poti 32
Fraccaroli, Arnaldo. Nestanovitno srce 71
Gulbrandsen, Trygve. Dediščina gozda 88
Jacobsen, Jens Peter. Borba z bogovi 97
Kruif, Paul de. Borci proti smrti 139
London, Jack. Jerry z otokov 160
Pirandello, Luigi. Pokojni Matija Pascal 198
Stone, Irving. Mornar na konju 254
Rehar, Radivoj. Rina 222

Naša knjiga

Balsamo-Crivelli, Riccardo. Rafael Santi 12
Budak, Mile. Musinka 28
Cloete, Stuart. Kolesa se vrtijo 34
Cronin, Archibald Joseph. Citadela 37
Ćosić, Branimir. Dva svetova 51
Jovkov, Jordan. Domačija na meji 108
Saint-Exupéry, Antoine de. Veter, pesek in zvezde 229
Salminen, Sally. Katrina 230

Naši obrazi

Frelih, Emil. Mladoletje 73

Nova strokovna založba

Šale, anekdote, križanke 259

Nova stvar

Bregar, Marija. Prebujenje 25

Nova založba

Bračič, Julija. Razdrti mostovi 24

Finžgar, Franc Saleški. Mladinski spisi 69

Gosar, Andrej. Eden je Gospod 82

Kunčič, Mirko. Matjažek 142

Simčič, Zorko. Prebujenje 239

Pika Polonica

Deržaj, Edo. Princeska in Dondek 55

Plug

Jontes, Gelč. Sreča na črepinjah 107

Lokar, Janko. Gozdovi in vode vabijo 159

Melville, Herman. Beli kit 174

Steinbeck, John. Sadovi jeze 249

Pokrajinska šolska založba

Četrto slovensko berilo 49

Črnivec, Anton. Računica za ljudske šole 50

Drugo slovensko berilo 58

Kramolc, Luka. Pesmarica za uporabo v vseh vrstah šol 136

Kranjec, Silvo. Zemljepis za I. razred srednjih in meščanskih šol 137

Repovš, Ivan. Nauk o glasbi 223

Slovenska čitanka za prvi razred srednjih in meščanskih šol 243

Tomšič, France. Starocerkvenoslovanska slovnica in čitanka za višje razrede srednjih šol 274

Volpe, Gioacchino. Zgodovina Italije in Italijanov 295

Zgodbe svetega pisma 305

Pokrajinski odbor za protiletalsko zaščito

Norme sulla protezione antiacrea 188

Praksa

Smrtnik, Oskar. Praktično knjigovodstvo 245

Predstojništvo šolskih sester

Altmann, Odilo. Sestra Klara Fietz 5

Prirodoslovno društvo

Zbornik prirodoslovnega društva 333

Rektorat Glasbene akademije

Glasbena akademija. Izvestje za šolsko leto 1942/43 310

Ročni obzornik

Janež, Stanko. Ročni obzornik 101

Priročnik slovensko-italijansko-nemško-angleških razgovorov in besed 218

s. n.

Agneletto, Josip. Knjiga o nasledstvu zaradi smrti in o daritvah 1

Baraga, Srečko. Službena leta Janeza Trdine 13

Biondolillo, Francesco. Sodobni italijanski pisatelji 19

Delavsko pravo in stanovska preureditev Slovenije 52

Engely, Giovanni. Zunanja politika fašizma 61

Jug, Stanko. Turški napadi na Kranjsko in Primorsko do prve tretjine 16. stoletja 109

Jug, Stanko. Turški napadi na Kranjsko in Primorsko v 15. in 16. stoletju 110

Konservatorski urad. Varstvo spomenikov 126

Kukman, Vladimir. Upravne sankcije 140

Ljubljana. Proračuni mestne občine Ljubljanske za leto 1943-XXI-XXII ;

Bilanci preventivi del Comune di Lubiana per l'anno 1943-XXI-XXII 151

Ljubljana. Pregled prejemkov mestnih pragmatičnih uslužbencev Ljubljanskih

za čas od 1. decembra 1943 dalje z vojno doklado po sklepu županstva z

dne 3. junija 1943, pers. 9747-108/43 in odločbi Visokega komisariata

Gab. št. 5145 z dne 7. junija 1943/XXI 152

Ljubljanska pokrajina. Uvedba taksnega papirja z vodnim tiskom in taksnih

golic za menice in druge trgovinske vrednostne papirje 154

- Ložar, Rajko. Prazgodovinske osnove slovenskega narodopisja 166
- Maklecov, Aleksander. Personalistična smer v sodobnem kazenskem pravu 171
- Mihelčič, Frančišek. Pridržek javnega reda v medpokrajinskem zasebnem pravu 176
- Misli o ljubezni 177
- Mrkun, Anton. Obrti in trgovina velikolaškega okraja 180
- Narodne in domobranske pesmi 185
- Orel, Boris. Slovenska božja pot in izvori njene umetnosti 191
- Potočnik, Drago. Ob stoletnici Vevč 1843-1943 211
- Potočnik, Lojze. Psihološke osnove likovnega gledanja 212
- Rožman, Gregorij. Pastirsko pismo 225
- Rožnovenska bratovščina 228
- Schaffer, Michael. Gellertovo socialno gledanje na život 232
- Sekovanič, Krizostom. Božji smehljaji 235
- Soklič, Anton. Struktura nadnaravnega življenja po sv. Tomažu 246
- Stelè, France. Mariborska stolnica 250
- Steska, Henrik. Upravna ureditev velikonemške države 253
- Svetek, Lev. Prekočasno delo 257
- Trofenik, Rudolf. Uvod v meddržavno kazensko pravo 277
- Vercruysse, Bruno. Premišljevanja za vse dni v letu 282, 283
- Vernik, Rodoljub. Naš čolnič otmimo! 284
- Vilfan, Sergij. Dva pojavi ljudskega prava med Slovenci v 16. Stoletju 290
- Vilfan, Sergij. Pravni motivi v slovenskih narodnih pripovedkah in pripovednih pesmih 291
- Volk, Rudolf. Telesna kultura v dinamskih osnovah 294
- Directorium liturgicum 311
- Pravoslavni kalendar sv. Sava za prestopnu godinu 1944 321
- Vestnik dejanja sv. detinstva Jezusovega 325

Salezijanski inspektorat

- Cuderman, Kristjan. V materini šoli 39
- Čepon, Ludvik. Trpin Job 48
- Fajdiga, Vilko. Naš oče 64
- Farkaš, Andrej. Oče domovine 65
- Filipič, Janez. Marijino Srce 67
- Hiti, Francè. Ples 93
- Jeločnik, Nikolaj. Družba za širjenje vere 103
- Knific, Franc. Materina roka 121

Knific, Franc. Posvečuj Gospodov dan 122
Knific, Franc. Prvoobhajancem 123
Knific, Franc. Satan 124
Knific, Franc. Vsak up pustite... 125
Langerholz, Janez. Vnebovpijoči grehi 147
Logar, Anton. Sveti rožni venec 158
Lovšin, Vinko. Krizanteme 165
Luskar, Anton. Ministranti 167
Plantarič, Alojzij. Čudodelna svetinja 203
Poštuvan, Matej. Stražar naših svetinj 210
Rožman, Gregorij. Preizkušnja vere 226
Vogrinčič, Franc. Mati vzgojiteljica 293
Vostner, Otmar. Vsi 296
Zamjen, Srečko. Mati ubogih 304
Duhovni koledarček za leto 1944 313

samozał.

Beličič, Vinko. Molitev na gori 16
Čebular, Albin. Pesmi 44
Čebular, Albin. Poezije 45
Čebular, Albin. Verzi 46
Frankò, Ivan. Mehanska tehnologija 72
Jeglič, Ciril. O vrtovih in vrtni umetnosti 102
Kafoł, Franjo. Praktično novodobno sadjarstvo 111
Kastelic, Jože. Antični snovni elementi v Prešernovem delu 114
Kavčnik, Leon. Evolucija k socialni pravičnosti 115
Kersnič, Viktor. Stroji za prevažanje in izvažanje v rudarstvu 117
Pajman, Julia. Angleška vadnica 192
Pajman, Julia. A handbook of English grammar for Slovenes 193
Schaup, Sergij. Rehabilitacija v kazenskem pravu s posebnim ozirom na naše pravo 233
Tomažič, Jože. Dravska roža 269
Tomažič, Jože. Drvarka Marija 270
Martelanc, Ivan. Razvojna nagibnost oblike zavarovalnega podjetja 172
Tominec, Roman. Skrivnost poslednjega usmiljenja 273
V znamenju Osvobodilne fronte 280
Vidmar, Josip. Mož v kuhinji 285
Vidmar, Josip. Priročnik k italijanski slovnici 286

Vidmar, Josip. Priročnik za domačo uporabo zdravilnih zelišč 287

Satura

Hugo, Victor. Notredamska cerkev v Parizu 1482 94

Sidro

Strniša, Gustav. Riba Feronika 256

Slovenec

Ločnik, Primož. Komunizem 156

Slovenski dom

Beránek, Jože. Quo vadis 17

Slovensko čbelarsko društvo

Čbelarski zbornik 328

Škofijska založba

Ljudska zborna maša 155

Pri Jezusu 215

Škofijski odbor petih prvih sobot

Ahčin, Ivan. Šmarnice v čast Brezmadežnemu Srcu Marijinemu 4

Rožman, Gregorij. Razodetje sv. Janeza 227

Škofijski ordinariat

Pečjak, Gregorij. Večno življenje 195

Pesmi iz molitvenika Kristus Kralj 197

Škofijsko vodstvo dijaških Marijinih kongregacij

Pravila Marijinih kongregacij z razlago in kratko zgodovino kongregacij 213

Pripravnik DMK 216

Vrečar, Ivan. Dijaška adoracija 298

Škofijsko vodstvo Marijinih družb

Pogačnik, Jože. Vodilo Marijinih kongregacij 207

Trgovsko društvo Merkur

Trgovski koledar za prestopno leto 1944 323

Učiteljska tiskarna

Bekš, Joža. Sonetni venec 15

Collodi, Carlo. Trdoglavček 35

Čehov, Anton Pavlovič. Kaštanka 47

Lepa naša domovina 149

Stele, France. Pričevanje Mariborske stolnice 251

Trdina, Silva. Libro italiano III. 275

Umetniška propaganda

Vymetal, Ladislav. Temelji angleške slovnice 300

Umetnostno zgodovinsko društvo

Zbornik za umetnostno zgodovino 334

Univerza

Kasal, Miroslav. Praktična statika 112, 113

Uredništvo Slovenca

Scott, Walter. Ivanhoe 234

Uršulinski provincialat

Priročnik duš-žrtev srca Jezusovega 217

V. Remec

Mickiewicz, Adam. Kitica Mickiewiczevih 175

Viharnik

Deržaj, Edo. Podobe 54

Vodnikova družba

Matičič, Ivan. Petrinka 173

Vodnikova pratika za leto 1944 326

Založba Murenček

Magajna, Bogomir. Racko in Lija 170

Mojca Pokrajculja 179

Zavod za vodne zgradbe Univerze

Goljevšček, Milovan. Zakonitosti vodnega gibanja v splavarskih drčah različnih hrapavosti 79

Združenje gledaliških igralcev

Gledališki koledarček za leto 1943/1944 314

Zveza katoliške kmečke mladine

Zveza katoliške kmečke mladine. Ideološki program 307

Zveza katoliških dijakov

Tomec, Ernest. Izdelovanje delovnih načrtov 272

Zveza mladih katoliških delavcev

Plus, Raoul. Tebi na pot 205

5.5. KNJIGE IZDANE ZUNAJ MEJA LJUBLJANSKE POKRAJINE

Založniška bibliografija predstavlja seznam knjig, ki so leta 1943 izšle v Ljubljanski pokrajini, in primarno služi pregledu založniške dejavnosti. Pri iskanju knjig sem naletela na nekaj knjig, ki so bile natisnjene zunaj meja Ljubljanske pokrajine. V založniško bibliografijo jih nisem vključila. Zanimive pa so zato, ker so bile natisnjene izključno za prodajo in uporabo v Ljubljanski pokrajini. Zato sem jih vključila v diplomsko nalogo.

GIACOMUZZI, U...

Grammatica italiana per stranieri : con vocabolario per lezione e alfabetico / U. Giacomuzzi, L. Duci.- 2a ed. slovena, riveduta e corretta.- Trieste : La Editoriale libraria, 1943.- 131 str. ; 21 cm
811.131.1'24(035)

GIACOMUZZI, U...

Italijanska slovnica za inozemce : besedni seznam k posameznim lekcijam in abecedni slovar / U. Giacomuzzi, L. Duci.- 2. natis.- Trieste : La Editoriale libraria, 1943.- 99 str. ; 21 cm
811.131.1'24(035)

KLEINMAYR, Ferdo

Dizionario tascabile : italiano-sloveno e sloveno-italiano = Žepni slovar : italijansko-slovenski in slovensko-italijanski / Ferdo Kleinmayr.- 3a ed.- Trieste : Libreria-Cartoleria Stoka, 1943 (Trieste : Tipografia Consorziale).- 328 str. ; 17 cm
811.131.1'24(035)=163.6

KLEINMAYR, Ferdo

Grammatica della lingua slovena : con numerosi esercizi, dialoghi, lettere e letture / Ferdo Kleinmayr.- 5a ed.- Trieste : Libreria-Cartoleria Stoka, 1943 (Trieste : Tipografia Tullio Sandro).- 250 str. ; 17 cm
811.163'36(075)

KLEINMAYR, Ferdo

Prvi koraki : vesel abecednik našim malim v domačo vajo / sestavil Ferdo Kleinmayr.- Gorizia : Libreria Cattolica, 1943 (Gorizia : Giov. Paternolli).- 42 str. : ilustr. ; 21 cm
372.45

NEMEC, Josip

Grammatica della lingua slovena / G. Nemi.- 2a ed. completamente rifatta.-
Gorizia : L. Lucchesi, 1943 (Gorizia : L. Lucchesi).- 279 str. ; 22 cm
Dizionarietto sloveno-italiano e italiano-sloveno
811.163.6'36(075)

NEMEC, Josip

Italijanska slovnica / G. Nemi.- 2., popr. izd.- Gorizia : L. Lucchesi, 1943
(Gorizia : L. Lucchesi).- 287 str. ; 22 cm
Slovarček: str. 235-287.- Kazalo
811.131.1'36(035)

6. METODOLOGIJA, CILJI IN ZAKLJUČEK

Diplomska naloga Pregled založniške dejavnosti v Ljubljanski pokrajini⁷² leta 1943 je le del celote, ki nastaja v sodelovanju s kolegi Igorjem Zemljičem, Tanjo Matvos in Tjašo Pečan. Tako bo nastal celotni pregled, ki bo skušal zapolniti manjkajočo praznino in osvetliti založništvo v obdobju, za katerega nacionalna bibliografija še ni izdelana. Veliko tega dela smo opravili skupaj, vsi smo iskali knjige za vsa leta (1941-1945). Tako smo si prihranili čas, pri iskanju pa smo morali biti inovativni in vztrajni zaradi pomanjkanja podatkov.

Odločili smo se za računalniško obdelavo podatkov, s čimer je »bibliografija« dobila dodaten pomen - dostopnost javnosti prek sistema COBISS. Ob primerjavi seznama knjig iz Naše knjige s popisanimi knjigami v vzajemni računalniški bazi⁷³ je manjkalo za leto 1943 še približno 100 knjig, ki še niso bile obdelane v vzajemni bazi podatkov. V času, ko smo se lotili vnosa v COBISS, je bilo vnešenih že kakšnih 960 zapisov publikacij v slovenskem jeziku za leta 1941-1945, vendar je bila kakšna tretjina zapisov neprimerna⁷⁴ za naš izbor. Precej jih je potrebovalo popravke ali dopolnitve. Knjige smo poiskali v različnih knjižnicah in institucijah, ki hranijo gradivo iz tega obdobja. Ker se nam je ob brskanju po katalogih zdelo, da utegne obstajati še lepo število knjig, ki jih nismo nikjer našli, smo natančno pregledali še listkovni »katalog signatur« v Narodni in univerzitetni knjižnici.

⁷² Z omejitvijo na Ljubljansko pokrajino smo zanemarili vso knjižno produkcijo na ostalem slovenskem ozemlju, ki je zajemalo skoraj še enkrat tolikšno površino in število prebivalcev, kot jih je imela Ljubljanska pokrajina.

⁷³ Podatki iz vzajemnega kataloga so bili ponekod pomanjkljivi in tudi zavajajoči, kot je npr. Springer: Domača zdravnica iz leta 1942, ki je imela v vzajemni bazi označeno leto izida 1952.

⁷⁴ V diplomsko nalogo sem uvrščala monografske publikacije in tiste glasbene tiske, za katere menim, da so bili predmet knjigotštva. Izpuščala razno slikovno, kartografsko in glasbeno gradivo (partiture). Vključila pa sem glasbene tiske, ki so imeli več kot 16 strani.

Za nahajališča knjig, ki jih nismo našli v Narodni in univerzitetni knjižnici, smo v polje 992b COMARC formata vpisovali posebne šifre za institucije, kjer se knjige nahajajo (ukm=Univerzitetna knjižnica Maribor, inz=Inštitut za novejšo zgodovino, sem=Semeniška knjižnica, šmuz=Slovenski Šolski muzej, ffzgod=Filozofska fakulteta. Oddelek za zgodovino. Knjižnica). Te knjižnice bomo prosili, naj zapise prevzamejo v svojo bazo, kar bo omogočilo lažjo identifikacijo nahajališča knjige.

Računalniška obdelava nam je omogočila izdelavo kazal avtorjev, naslovov knjig in založb, s čimer je bibliografija postala še bolj uporabna. Sprejeli smo tudi abecedno ureditev in ne ureditev po tematskih skupinah.⁷⁵

Skupna želja je bila sestaviti čim popolnejši seznam knjig. Natančnejših pregledov slovenskega tiska z izjemo Bajčeve bibliografije periodičnih publikacij, ki so izhajale med vojno,⁷⁶ in tiska NOB⁷⁷ do danes ne poznamo. Iskali smo knjige, ki so med vojno izhajale v Ljubljanski pokrajini ali pa so bile natisnjene v Italiji z izključnim namenom prodaje in uporabe v Ljubljanski pokrajini. Omejili smo se na založniško dejavnost območja Ljubljanske pokrajine in pri tem izpuščali tiske iz preostalega slovenskega ozemlja in tiste, ki so jih Slovenci v slovenščini pisali in objavljali v tujini.

Iz izbranih podatkov smo ugotovili, da zaradi katalogizacijskih pravil v sistemu COBISS ne bo mogoče vsega gradiva popisati v tem sistemu. Gre predvsem za *letne publikacije in zbornike*, ki izhajajo v daljšem časovnem obdobju. Te smo želeli popisati v vsakem letu posebej. Zato je abecedni seznam teh publikacij sestavljen posebej.

Težave so povzročale tudi publikacije, ki so izhajale v nadaljevanju skozi daljše časovno obdobje. Pravila vzajemnega kataloga določajo, da monografije v več delih dobijo le en zapis v vzajemni bazi, medtem ko natančnejše podatke pojasnimo v opombah. Tak način je za bibliografijo, ki je urejena po letih, neustrezen, zato je bilo potrebno izdelati dodaten vpis v vzajemni bazi, kjer se enota popiše na najnižjem nivoju. V vzajemni bazi pa dobi status brisanega zapisa, da se prepreči morebitno kopiranje zapisa v kakšno »nepoklicano« lokalno bazo. Vsi ti zapisi so dobili tudi šifro »bris« v polje 992b, da so lažje najdljivi in da se jih po končani nalogi lahko izbriše iz lokalne in vzajemne baze podatkov.

⁷⁵ Razdelitev na današnje strokovne skupine ne bi ustrezala tedanji klasifikacijski praksi, kar bi precej otežilo primerjavo z nekaterimi pregledi medvojne založništva.

⁷⁶ BAJEC, J.: Slovenski časniki in časopisi, bibliografski pregled od 1.1. 1937 do osvoboditve maja 1945.

⁷⁷ BIBLIOGRAFIJA izdanja u narodnooslobodilačkom ratu 1941-1945.

Problem selekcije so predstavljali predvsem *separati ali posebni odtisi*, ki so se množično pojavljali v knjižničnih katalogih. Na knjižne police pa so prišli zgolj izjemoma in jih prav zato nismo želeli zanemariti. Odločili smo se za popis⁷⁸ tistih, ki so imeli vsaj vključno osem strani, posebno lastno oštevilčenje ali natisnjeno naslovnico.

V založniški bibliografiji imam tudi avtorja Josipa Vidmarja, ki sem ga morala ločiti od literarnega kritika Josipa Vidmarja. V katalogu Narodne in univerzitetne knjižnice je pisalo, da je bil učitelj. Podatke o njem sem iskala v Slovenskem in Primorskem biografskem leksikonu, Inštitutu za literaturo Slovenske akademije znanosti in umetnosti ter šolskih publikacijah Slovenskega šolskega muzeja. Ker nikjer nisem dobila podatkov o njem, sem napisala v značnico, da je bil učitelj.

Manjkajoče knjige iz leta 1943:

1. ČEBULAR, Albin: Pod zemljo,
2. GOVORIMO slovenskim ženam.- Ljubljana : Merkur,
3. BERNIK, Janez: Eno leto pri banditih.- Rdeča nit,
4. RAČUNSKI sklep in bilance Mestne občine ljubljanske,
5. RAČUNSKI zaključki za leto 1942.- Hranilnice Ljubljanske pokrajine.

ZALOŽNIŠKA DEJAVNOST LETA 1943

Pred očmi sem nenehno imela statističen pregled Melitte Pivec-Stelè,⁷⁹ kjer je popisala vse publikacije, ki so v tem času izšle. Po njenih podatkih naj bi izšlo 360 publikacij,⁸⁰ knjig v moji bibliografiji pa je 309.

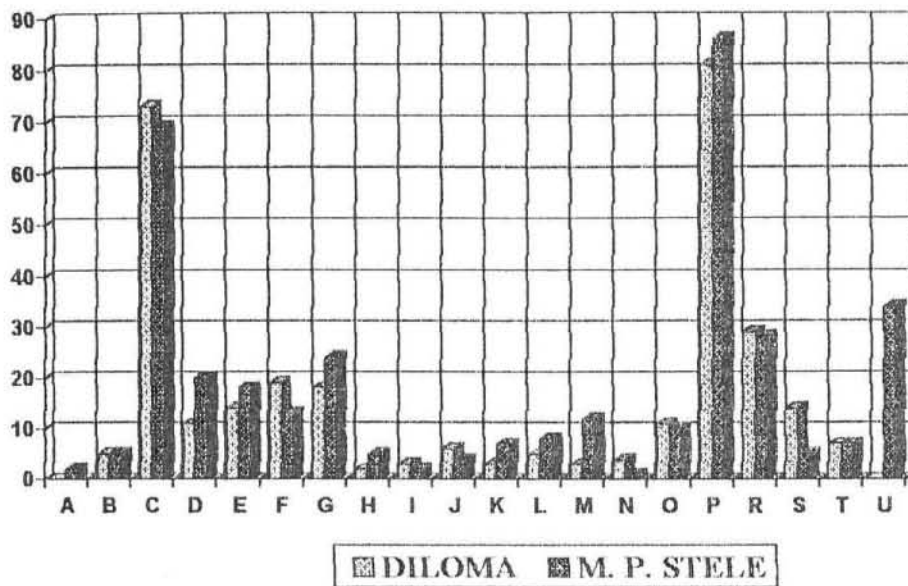
Razlike v primerjavi med mojo založniško bibliografijo in pregledom Melitte Pivec-Stelè izhajajo najbrž iz tega, da so v bibliografiji zajete le monografske publikacije, medtem ko Melitta-Pivec Stelè omenja verjetno tudi druge publikacije (almanaha, koledarje in zbornike, ki jih mi omenjamo posebej). Čisto mogoče je, da je vključila tudi mnoge separate, ki so bili zaradi različnega izvora vključeni v inventarne knjige Narodne in univerzitetne knjižnice. Odgovore na vprašanja bi bržkone dobili lahko v Šlebingerjevi rokopisni bibliografiji, za katero pa nihče ne ve, kje bi se lahko nahajala.

⁷⁸ Selekcionirali smo veliko število takih, ki jih imenujemo *IZTRŽKI*, in razen samostojne inventarne številke in s tem listka v katalogu niso imeli nobenih atributov samostojne publikacije. Popisali smo jih sicer v vzajemno bazo, a jih v bibliografijo nismo vključili, saj zagotovo niso bili predmet knjigotrške dejavnosti.

⁷⁹ STELÈ, M. P.: *Vpliv vojne na slovensko knjižno produkcijo*, str. 329-330.

⁸⁰ Melitta Pivec-Stelè se ob tem sklicuje na kataloge Narodne in univerzitetne knjižnice in na Šlebingerjevo rokopisno bibliografijo, ki je mi nismo odkrili.

6.1. ZALOŽNIŠTVO V LETU 1943, PRIMERJAVA NAJDENIH KNJIG PO
 PODROČJIH (Primerjava števila publikacij med moje založniške bibliografije s
 podatki Melitte Pivec-Stele)

A - ZBORNIKI
 B - FILOZOFIJA
 C - TEOLOGIJA, NABOŽNA KNJIŽEVNOST
 D - POLITIKA, UPRAVA
 E - TRGOVINA, PROMET
 F - PRAVO
 G - UČBENIKI
 H - MATEMATIKA, NARAVOSLOVJE
 I - MEDICINA, HIGIENA
 J - TEHNIKA, INDUSTRIJA, OBRT

K - KMETIJSTVO, GOSPODINJSTVO
 L - UMETNOST
 M - GLASBA, GLEDALIŠČE
 N - ŠPORT, TELOVADBA
 O - JEZIKOSLOVJE, LITERARNA TEORIJA
 P - KNJIŽEVNOST
 R - MLADINSKA KNJIŽEVNOST
 S - ZEMLJEPIS, ETNOGRAFIJA
 T - ZGODOVINA
 U - VARIA

Statistični pregled slovenske knjižne produkcije, ki ga je izdelala Melitta Pivec- Stelè za leta 1939-1943.

	1939	1940	1941	1942	1943	1919	1920
Enciklopedična dela, zborniki	5	2			2	443	443
Teologija, udbož. slovstvo	91	76	72	53	69	534	534
Filozofija, psihologija, pedagogika	15	7	7	5	5	606	606
Pravo in socialne vede, statistika	27	18	18	13	13	672	672
Politika, uprava	131	71	23	22	20	608	608
Jezikoslovje, literarna zgodovina	19	7	25	5	10	669	669
Zgodovina in pomož. vede	31	21	8	7	7	609	609
Geografija, etnografija	10	4	6	4	5	633	633
Matematika, prirodoslovne vede	8	7	5	2	5	680	680
Medicina, higijena	15	16	5	1	2	707	707
Leposlovje	71	67	53	48	86	675	675
Mladinski spisi	49	53	30	26	28	741	741
Solske knjige	34	15	11	18	24	741	741
Likovna umetnost, umetnostna obrt	8	14	13	6	8	690	690
Glasba, gledališče	13	18	13	8	12	724	724
Tehnika, industrija, obrt	31	41	22	6	4	680	680
Trgovina, promet	62	45	34	16	18	615	615
Kmetijstvo, gospodinjstvo	28	27	22	18	7	622	622
Telovadba, sport	18	26	11	5	1	700	700
Varia	93	119	95	47	34	778	778
Skupaj	759	614	475	312	360	759	759
Število prevodov	18	17	20	45	78	614	614
Število brošur	152	87	41	21	26	473	473

Knjig, ki so izšle v letu 1943, najbrž res ni bilo le 309, kot navaja moja založniška bibliografija. Velika verjetnost je, da je kakšna knjiga med iskanjem izpadla. Če prištejemo sem še letne publikacije in zbornike (27) ter neidentificirane knjige (5), dobimo 341 enot, kar se dokaj približa pregledu Melitte Pivec-Stelè.

Melitta Pivec-Stelè navaja: »*vidimo, da so postala izrazito znanstvena dela, kakor filozofska, pedagoška, pravna, zgodovinska, etnografska, matematična, prirodoslovna, medicinska in zbornična, po svoji naravi že tako maloštevilna, še redkejša.*«⁸¹ V moji bibliografiji je videti le malo večji porast v rubriki geografija, etnografija, in sicer predvsem zaradi posebnih odtisov iz etnografije.

Podobno je z literarno zgodovino in jezikoslovjem, vendar kažeta prehodni porast (v primerjavi z letom 1942), ker je izšlo več slovarjev.

Umetnostne publikacije so ostale približno pri istih številkah (glede na predhodnja leta Melitte Pivec-Stelè - glej sliko zgoraj). Pri moji bibliografiji pa vidimo, da jih je zelo malo. V založniško bibliografijo sem vključila le tiste glasbene tiske, ki so imeli več kot eno avtorsko polo.

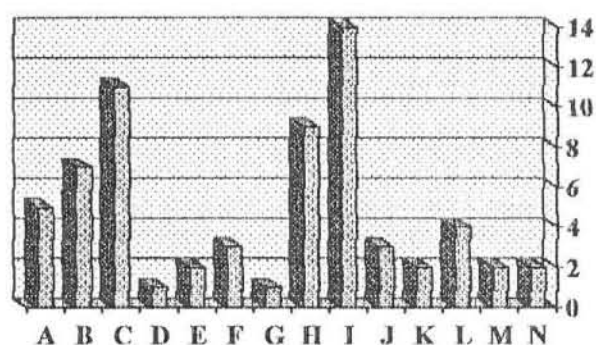
Skupina politika in uprava, vedno ena najmočnejših, je močno upadla, ker so odpadli skoraj vsi spisi politične vsebine. V tej rubriki je največ upravnih publikacij na temo nove državne ureditve.

⁸¹ Gl. op. št 79.

Nabožno slovstvo, tudi ena izmed najmočnejših skupin, je doživelo padec pri poljudnem, porast pa pri znanstvenem slovstvu (teološke disertacije), vendar je končno število je nižje v primerjavi s predhodnimi leti.

Število leposlovnih publikacij je med vojno stalno padalo, leta 1943 pa močno naraslo in preseгло celo prvo leto vojne (leta 1941 je izšlo 71 leposlovnih knjig, leta 1943 pa 86). To se je zgodilo zaradi novih velikih knjižnih zbirk in predvsem prevodne književnosti (59 odstotkov leposlovja predstavlja prevodna književnost). Izvirne književnosti je bilo zelo malo.

PREVODI SVETOVNE KNJIŽEVNOSTI

ŠTEVILO PREVODOV

JEZIKI:

A - NEMŠKI
 B - FRANCOŠKI
 C - ITALIJANSKI
 D - ŠPANSKI
 E - RUSKI
 F - POLJSKI
 G - SLOVAŠKI

H - ANGLEŠKI
 I - ANGLOAMERIŠKI
 J - NORVEŠKI
 K - ČEŠKI
 L - SRBOHRVAŠKI
 M - ŠVEDSKI
 N - BOLGARSKI

Mladinski spisi, ki so bili vedno izredno številni, so močno nazadovali, kot so nazadovale tudi šolske knjige, ki pa jih je bilo v letu 1943 nekoliko več. Učbenikov je Melitta Pivec-Stelè zabeležila 24, jaz pa 18. Vendar sem veroučne učbenike uvrščala v rubriko teologija, čeprav je verouk takrat bil del pouka. Vse gospodarske panoge - tehnika, industrija, obrt, trgovina, promet, gospodinjstvo - izkazujejo močan padec števila svojih publikacij, kar je nujna posledica omejevanja gospodarskega življenja samega. Enako usodo sta doživeli tudi šport in varia. Značilnost teh let so dvojezične publikacije.

Končen rezultat je močan padec slovenske knjižne produkcije v letih 1939-1943. V primerjavi z letom 1938 je knjižna produkcija leta 1943 padla za več kot 50 odstotkov. Leto 1943 pokaže, da je bila produkcija knjig približno tolikšna, kot je bila leta 1919.

Glede na omejenost in teritorialno zoženost Ljubljanske pokrajine, »je letošnja produkcija knjig gotovo zelo razveseljiv pojav našega kulturnega življenja ter živa in najmočnejša priča, da tudi v takih razmerah moremo kulturno živeti ter ustvarjati po svojih močeh.«⁸²

6.2. ZAKLJUČEK

Na ukinitvev in upad knjižne produkcije ter periodičnih publikacij je vplivala vojna, saj se je z njo pojavila skrb za svojece in lastno varnost.

Pri periodičnih publikacijah se je zmanjšala naklada, predvsem pa obseg glasil. Verski tisk se je skrčil zaradi pomanjkanja tiskarskega papirja in bojkota s strani vernikov, ki so postali delavci Osvobodilne fronte. Zato so odklanjali tisk, ki je prikrito ali javno zagovarjal strpnost do okupatorja, napadal narodnoosvobodilni boj in zagovarjal belogardiste. Po sklepu Osvobodilne fronte in dogovoru s kulturnimi delavci, predvsem pisatelji, so ustavili izhajanje svojih revij: Juš Kozak Ljubljanskega zvona, Ferdo Kozak Sodobnosti, Edvard Kocbek Dejanja, Janez Žagar Modre ptice.

Protirevolucionarni tabor pa si je prizadeval zmanjšati upad slovenskega tiska, tudi periodike. Vzroki za to so bili politično-propagandni. Nemške okupacijske oblasti in protirevolucionarji so si prizadevali, da bi si zagotovili politični vpliv nad slovenskim prebivalstvom, s katerim so hoteli paralizirati vpliv narodnoosvobodilnega boja.⁸³

Leto 1943 je knjižna produkcija v Ljubljanski pokrajini doživela porast. Dvig knjižne produkcije je treba iskati najbrž tudi v zgodovinskem trenutku. Leto 1943 je zaznamovala kapitulacija Italije in posledica tega je bila, da so oblast dobili v roke protirevolucionarji, ki so bili do takrat naklonjeni italijanskemu okupatorju. Zatekli so se »v varstvo« nemške okupacije in napovedali boj proti kulturnemu molku.

⁸² PREGLED slovenskega knjižnega trga, št. 1, str. 3. Najbrž gre ob tem pregledu slovenskega književnega trga tudi za poskus dokazovanja, da kulturno delo na Slovenskem kljub proglašencemu kulturnemu molku ni bilo prekinjeno in da je celo naraščalo (čeprav predvsem zaradi prevodne in ne izvorne literature).

⁸³ CESAR, E.: Kulturniška organizacija ter vloga in delež slovenskih pisateljev v obdobju 1941-1943, str. 128-149.

Konzorcij Slovenca in Ljudska knjigarna sta izdala veliko število knjig, kar pa ni pomenilo kvalitete, vsaj v tem primeru ne. Knjige so bile ljudskega tipa, za povprečnega bralca, tako da so izobraženci še vedno živeli v pomanjkanju dobrih knjig. Ker je bilo slovenskih piscev malo, pa še ti bolj ali manj povprečni, so založbe izdajale prevode tuje književnosti. Vendar so tudi pri izbiranju tuje književnosti izbirali tradicionalne pisatelje (nič ekspresionizma, nadrealizma, eksistencializma).

Izdajanje knjig je bilo med vojno povezano z velikim poslovnim tveganjem, saj je bilo stanje na knjižnem trgu negotovo. Zato so morale imeti založbe finančno zaledje, da so lahko izdajale knjige. Da bi lahko lažje predvidele naklado, so se trudile, da bi imele stalni krog naročnikov z organiziranjem knjižnih zbirk, možnostjo obročnega odplačevanja, saj si niso mogle privoščiti, da bi jim knjige obležale v skladišču. Največje možnosti izdajanja knjig so zato imela velika založniška podjetja, ki so imela dovolj denarja, da so lahko izdajala knjige in obenem poskrbela tudi za reklamo svojih knjig.

Založbe pa so prenehale izdajati knjige tudi zaradi kulturnega molka, v znak protesta proti okupatorjem.

Največ knjig je v letu 1943 izdal Konzorcij Slovenca, ki je izdajal knjige v zbirki Slovenčeva knjižnica. Šlo je večinoma za popularno leposlovje domačih in tujih avtorjev (*ljudske knjige*). Slovenec, najbolj razširjen časopis, je skrbel za reklamo in s tem prodajo svojih knjig.

Sledila mu je Ljudska knjigarna, založba v okviru istega katoliškega založniškega koncerna. V letu 1943 je izdajala predvsem nabožno literaturo. V zbirki Naša knjiga je izdajala prevode svetovne književnosti. Reklame je objavljala v Naši knjigi, Vestniku Ljudske knjigarne. Naša knjiga je poleg knjig Ljudske knjigarne objavljala tudi knjige, ki so jih izdale druge založbe, saj jih je prodajala v svoji knjigarni.

Med večje založnike je spadal tudi Salezijanski inspektorat, ki se je ukvarjal predvsem z vzgojo in izobraževanjem. Izdajal je Knjižice, Časopis za duhovno probudo in prosveto, drobne brošurice nabožnih spisov vzgojne vsebine. Salezijanski vestnik je bil katoliško glasilo, ki je objavljalo tudi knjižne novosti in reklame za Knjižice.

Knjigarna Tiskovne zadruga je bila pred vojno ambiciozna založba, ki se je proslavila z mojstrskimi prevodi temeljnih romanov svetovne književnosti in številnimi izdajami slovenskih pisateljev. V letu pa je 1943 izdajala predvsem otroško in mladinsko literaturo v zbirki Polica za male ter priročnike.

Narodna tiskarna je v letih 1942-1945 izdajala zbirko Dobra knjiga, kvalitetne knjige svetovne književnosti.

Pokrajinska šolska založba je izdajala knjige za potrebe izobraževanja. Predvsem čitanke, učbeniki zemljepisa in zgodovine so bili potrebni popravkov v zvezi s političnoupornimi spremembami. Pokrajinska šolska založba je izgubila veliko denarja, ker je morala zavreči učbenike, ki niso ustrezali takratni upravi.

Akademija znanosti in umetnosti zaradi pomena za slovenski narod ni upoštevala kulturnega molka, vendar pa se je morala prilagajati cenzuri. V letu 1943 je izšel *Letopis Akademije znanosti in umetnosti in Razprave filozofsko-filolološko-historičnega razreda in pravnega razreda*. Mnoge teh razprav so izšle tudi kot posebni odtisi, ki so vključeni v založniško bibliografijo.

Juridična fakulteta je leta 1943 izdala *Zbornik znanstvenih razprav*.

Družba sv. Mohorja je med vojno utrpela nepopravljivo škodo, saj so ji Nemci uničili skoraj vso zalogo knjig. Njeno delovanje med vojno je v primerjavi s preteklostjo skoraj simbolično, izdala je le nekaj knjig v zbirki Mohorjeva knjižica, *Cvetje iz domačih in tujih logov* ter *Slovenske večernice*.

V letu 1943 je izšlo tudi nekaj bibliofilskih tiskov pri *Bibliofilski založbi*, *Konzorciju Slovenca*, *Učiteljski tiskarni*. Založbe so jih izdajale, ker so lepi tiski pritegnili kupce in založbi dvignili ugled.

Mladinska založba je leta 1943 izdajala predvsem mladinsko literaturo: zbirke mladinskih pesmi, povestic ali slikanice pretežno ilustrativnega značaja.

Nova založba je med vojno životarila kakor vse založbe, ki niso sprejele kulturnega molka.

Založba *Plug* se je zgledovala po *Ljudski knjigarni* in izdajala predvsem prevodno literaturo.

Poleg večjih založniških podjetij imamo še vrsto založb, ki so v letu 1943 izdale le po eno oz. največ tri knjige. Med njimi je bilo nekaj ambicioznih založb, katerim je vojna ohromila obetajoči razvoj: *Itram*, *Modra ptica*, *Satura*, *Umetniška propaganda*, *Bibliofilska založba*, *Planinska matica*, *Založba Ivana Groharja*. Druge pa so bile take, ki niso v enem letu nikoli izdale večjega števila knjig, npr. *Slovenska matica*, *Vodnikova družba*, *Glasbena matica*, *Akadska založba*.

7. VIRI IN LITERATURA

7.1. VIRI

7.1.1. KNJIŽNICE

1. Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani
2. Slovanska knjižnica
3. Inštitut za novejšo zgodovino. Knjižnica
4. Muzej za novejšo zgodovino. Knjižnica
5. Filozofska fakulteta. Oddelek za slovanske jezike in književnosti. Knjižnica
6. Filozofska fakulteta. Oddelek za zgodovino. Knjižnica
7. Semeniška knjižnica
8. Slovenski šolski muzej. Knjižnica
9. Univerzitetna knjižnica Maribor
10. Knjižnica Otona Župančiča. Mestna knjižnica
11. Knjižnica Otona Župančiča. Delavska knjižnica
12. Knjižnica Otona Župančiča. Knjižnica Poljane
13. Univerzitetna knjižnica Maribor
14. Centralna tehniška knjižnica Univerze v Ljubljani
15. Slovenska akademija znanosti in umetnosti. Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Inštitut za literaturo

7.1.2. ARHIVSKI VIRI

- Arhiv Republike Slovenije. Dislocirana enota II

7.1.3. PERIODIČNE PUBLIKACIJE

1. Slovenec
2. Slovenski dom
3. Jutro
4. Razglednik Jutra
5. Tiskarnar
6. Čas
7. 1551
8. Naša knjiga - Vestnik Ljudske knjigarne
9. Slovenski poročevalec

7.2. CITIRANA LITERATURA

- Arhiv Republike Slovenije Dislocirana enota II (v nadaljevanju AS II), Tiskovni urad, fasc. 153/II (prej Arhiv Inštituta za novejšo zgodovino - v nadaljevanju A INZ)
- AS II, Italijanski arhiv, Tiskovni urad, f. 18, pismo F. S. Finžgarja dne 17. 5. 1941 Visokemu komisariatu (A INZ)
- BAJEC, Jože: Slovenski časniki in časopisi : bibliografski pregled od 1. januarja 1937 do osvoboditve 9. maja 1945.- Ljubljana : Narodna in univerzitetna knjižnica, 1973
- BERČIČ, Branko: Tiskarstvo na Slovenskem : zgodovinski oris.- Ljubljana : Odbor za proslavo 100-letnice grafične organizacije na Slovenskem, 1968
- BIBLIOGRAFIJA izdanja u narodnoosvobodilačkom ratu 1941-1945.- Beograd : Vojnoistorijski institut, 1964
- BRNČIČ, Ivo: Generacija pred zaprtimi vrati.- Ljubljana : Cankarjeva založba, 1954, str. 13
- BRNČIČ, Ivo: Ob ustanovitvi slovenske akademije.
V: 1551 2(1938)I, str. 1-2
- BULOVEC, Štefka: Bibliografija slovenskih bibliografij.- Ljubljana : Narodna in univerzitetna knjižnica, 1976
- CESAR, Emil: Kulturniška organizacija ter vloga in delež slovenskih pisateljev v obdobju 1941-1943 : doktorska disertacija.- Ljubljana : [E. Cesar], 1990, str. 42
- DEBELJAK, Tine: Dub medvojne književnosti
V: Zbornik zimske pomoči.- Ljubljana : Ljudska tiskarna, 1944, str. 295-263
- DELO za dober tisk
V: Salezijanski vestnik : glasilo za salezijansko sotrudstvo 39(1943)6, str. 121
- DOLAR, Jaro: Nova založba
V: Enciklopedija Slovenije. 8, Nos-Pli.- Ljubljana : Mladinska knjiga, 1994, str. 25-26
- FERENC, Tone: Okupacija Slovenije 1941
V: Literarni dokumenti slovenstva.- Ljubljana : Cankarjeva založba, 1994, str. 343-353
- GABRIČ, Aleš: Kulturni molk
V: Prispevki za novejšo zgodovino 29(1989)2.- Ljubljana : Inštitut za novejšo zgodovino, 1989, str. 385-413
- GLAVAN, Tone: Pomenek s pisateljem Janezom Jalnom
V: Slovenski dom 8(1943)73, str. 3

- GODEŠA, Bojan: Kdor ni z nami, je proti nam : slovenski izobraženci med okupatorji, Osvobodilno fronto in protirevolucionarnim taborom.- Ljubljana : Cankarjeva založba, 1995
- JESENOVEC, France: Slovenčeva knjižnica
V: Slovenčev koledar 1944.- Ljubljana : Konzorcij Slovenca, 1943, str. 108-109
- JUBILEJ Knjižic
V: Salezijanski vestnik : glasilo za salezijansko sotrudstvo 39(1943)1, str. 20-21
- KOBLAR, France: Moj obračun.- Ljubljana : Slovenska matica, 1976, str. 169
- KOS, Janko: Pregled slovenskega slovstva.- Ljubljana : Državna založba Slovenije, 1989, str. 344-351
- KRANJC, B.: O bibliofiliji in bibliofilskih izdajah
V: Umetnost 1939-1940.- Ljubljana : Bibliofilska založba, 1940, str. 1
- KRANJC, Cene: Naše tiskarstvo v letih 1918-1938
V: Spominski zbornik Slovenije : ob dvajsetletnici Kraljevine Jugoslavije.- Ljubljana : Jubilej, 1938, str. 248-255
- LEKSIKON Cankarjeve založbe.- Ljubljana : Cankarjeva založba, 1988.-
- LOGAR, Janez: Uvod v bibliografijo.- Ljubljana : Narodna in univerzitetna knjižnica, 1970
- MODER, Janko: Mohorska bibliografija.- Celje : Mohorjeva družba, 1957
- MORAVEC, Dušan: Novi tokovi v slovenskem založništvu : (od Schwentnerja do prvih publikacij Akademije).- Ljubljana : Državna založba Slovenije, 1994
- MUNDA, Jože: Knjiga.- Ljubljana : Državna založba Slovenije, 1983.-
- NAŠA knjiga : vestnik Ljudske knjigarne v Ljubljani 4(1943)1-4.- Ljubljana : Ljudska knjigarna, 1943
- NAŠA knjiga : vestnik Ljudske knjigarne v Ljubljani 4(1943)5-6.- Ljubljana : Ljudska knjigarna, 1943
- PET let slovenskega založništva v novi Jugoslaviji.- Ljubljana : Državna založba Slovenije, 1950, str. 3-12
- PLANINA, Franc: 25 let dela za slovensko učno knjigo : ob 25-letnici Pokrajinske šolske založbe.- Ljubljana : Pokrajinska šolska založba, 1944, str. 3-10
- PREGLED slovenskega knjižnega trga v letu 1943
V: Slovenec 72(1944)1, str. 3
Slovenec 72(1944)4, str. 5
Slovenec 72(1944)5, str. 3
Slovenec 72(1944)6, str. 4
- RAMOVŠ, Primož: Biblioteka in publikacije SAZU v letih 1938-1951.- Ljubljana : Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 1952

- RAZPRAVE Akademije znanosti in umetnosti. Slovenski dom 8(1943)13, str. 2
- SLOVENČEVA knjižnica
Slovenec 72(1944)257, str. 6
- SLOVENSKA akademija znanosti in umetnosti
V: Slovenec 72(1944)263, str. 6
- SLOVENSKA kronika XX. stoletja. [Knj. 2] : 1941-1945. Ljubljana : Nova revija, 1996, str. 47-62
- SLOVENSKI narod in Narodna tiskarna
V: Razglednik Jutra : zbornik leposlovja, pouka in zabave .- Ljubljana : Jutro, 1943, str. 174-176
- SLOVENSKI poročevalec, sredi julija (1943)19, str. 4
- SLOVENSKI biografski leksikon.-
Knj. 1 - Knj. 2.- Ljubljana : Zadržna gospodarska banka, 1925-1952.-
Knj. 3.- Ljubljana : Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 1960-1971.-
Knj. 4.- Ljubljana : Slovenska akademija znanosti in umetnosti, 1980-1991.-
- SMOLEJ, Viktor: Slovstvo v letih vojne 1941-1945.- Ljubljana : Slovenska matica, 1971, str. 329-375
- SMOLIK, Marijan: Kulturne pobude, revijalna in založniška dejavnost pri katoličanih
V: Cerkev, kultura, politika 1890-1941.- Ljubljana : Slovenska matica, 1993, str. 272- 281
- SMOLIK, Marijan: Oris zgodovine Mohorjeve družbe.- Celje : Mohorjeva družba, 1992, str. 16
- SMOLIK, Marijan: 120 let Mohorjeve družbe : (1852-1972).- Celje : Mohorjeva družba, 1972, str. 3-5
- STELE, Melitta Pivec: Vpliv vojne na slovensko knjižno produkcijo.-
V: Zbornik Zimske pomoči.- Ljubljana : Ljudska tiskarna, 1944, str. 329-330
- TEŽAVE slovenskega založništva
V: Tiskarnar : glasilo grafičnih in drugih podjetij v Dravski Banovini 1(1941) 3, str. 17-18
- TOPORIŠIČ, Jože: Slovenski knjižni jezik. [Del] IV.- Maribor : Založba Obzorja, 1981, str. 22-24
- VERONA, Eva: Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga.-
Del 1: Odrednice i redalice.- Zagreb : Društvo bibliotekara Hrvatske, 1970.-
(Posebna izdanja / Društvo bibliotekara Hrvatske ; knj. 2)
Del 2: Kataložni opis.- Zagreb : Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1983.-
(Posebna izdanja / Hrvatsko bibliotekarsko društvo ; knj. 4)
- ZBORNIK zimske pomoči.- Ljubljana : Ljudska tiskarna, 1944, str. 6

- ZEMLJIČ, Igor: Pregled založniške dejavnosti v Ljubljanski pokrajini leta 1942 : diplomska naloga.- Ljubljana : [I. Zemljič.], 1998, str. 28
- ŽNIDERŠIČ, Martin: Knjigotrštvo
V : Enciklopedija Slovenije. 5, Kari-Krei.- Ljubljana : Mladinska knjiga, 1991, str. 135-136.-
- ŽNIDERŠIČ, Martin: Pregled razvoja založništva in knjigotrštva v Sloveniji od začetkov do danes
V: Seminar slovenskega jezika, literature in kulture : informativni kulturološki zbornik.- Ljubljana : Filozofska fakulteta, 1995, str. 119-135

8. SEZNAM GRAFOV IN SLIK

8.1. GRAFI

1. graf : Založbe v letu 1943
2. graf : Založništvo v letu 1943, primerjava najdenih knjig po področjih (Primerjava števila publikacij med mojo bibliografijo in podatki Melitte Pivec-Stele)
3. graf: Prevodi svetovne književnosti

8.2. SLIKE

1. slika: Shema predloge COMARC formata
2. slika: Ljubljanska pokrajina v letih 1941-1945
3. slika: Naredbe kr. Civilnega komisariata za zasedeno slovensko ozemlje: *cenzura, vzporeditev in nadzorstvo tiska na zasedenem slovenskem ozemlju*
4. slika: *Elenco di libri in lingua slovena che si potrebbbero acquistare per la biblioteca circolante dello stabilimento penale di Castelfranco Emilia ad uso dei detenuti di nazionalità slovena (seznam knjig za slovenske zapornike v zaporu Castelfranco Emilia)*
5. slika: Dopis za komisarja dr. Pietra Davida
6. slika: Dr. Fr. Ks. Lukman: Pisma sv. Cecilija Ciprijana
7. slika: *V znamenju Osvobodilne fronte*
8. slika: Reklama za Slovenčevo knjižnico
9. slika: D. S. Merežkovskij: Napoleon in Archibald J. Cronin: Citadela ter reklama Vestnika Ljudske knjigarne za knjigo Šopek Cankarjevih pisem
10. slika: Ivan Cankar v risbi
11. slika: J. Bekšev Sonetni venec
12. slika: Statistični pregled slovenske knjižne produkcije, ki ga je izdelala Melitte Pivec-Stelè za leta 1939-1943